

- 11 *Maior affectio & voluntas est circa vnā, quā circa plures concubinas.*
- 12 *De iure nouissimo regio non requiritur, quod sit ex vnica concubina.*
- 13 *Matrimonium praesumitur de iure ciuili, propter mutuam cohabitationem.*
- 14 *De iure canonico non praesumitur matrimonium.*
- 15 *Solennitates quando praesumantur.*
- 16 *Dictum singu. Inno.*
- 17 *Filius ex concubina extra domum non dicitur naturalis.*
- 18 *Maior affectio, & dilectio ex mutua cohabitatione inducitur.*
- 19 *Filius ex concubina extra domum per subsequens matrimonium non legitimatur.*
- 20 *De iure nouissimo regio aliter est.*
- 21 *Concubinatus à iure ciuili erat permixtus.*
- 22 *Sine vitio carnis pauci inueniuntur.*
- 23 *Quelibet fornicatio, etiam simplex, est peccatum mortale.*
- 24 *Haereticum esset affirmare, fornicationem non esse peccatum mortale.*
- 25 *Nunquam plures simul habere uxores licuit.*
- 26 *Non legitur, legibus aut moribus aliquādo sancitum fuisse, vt vni uxori liceret plures viros simul habere.*
- 27 *Lupanarium in republica sub dissimulatione permittit Ecclesia.*
- 28 *Propter maius malum euitandum, minus malum permittitur.*
- 29 *Habens hospitium publicum inuitus hospites tenetur recipere.*
- 30 *Notarius instrumenta conficere tenetur.*
- 31 *Philippus Decius merito reprehenditur.*
- 32 *Medicus persuadens infirmo ad coitum pro salute, peccat mortaliter.*
- 33 *Sex requisita de iure ciuili sunt necessaria, vt filius sit naturalis.*
- 34 *Duo tantum necessaria de iure regio sunt, vt filius sit naturalis.*
- 35 *Matrimonium inter tutorem, & pupillam prohibitum est.*
- 36 *Ius canonicum, dictum matrimonium non irritat.*
- 37 *Ius canonicum circa matrimonij vinculum est seruandum.*

- 38 Antetempore conceptionis, vel partus inspiciatur habitatio parentum.
 39 Dictiones vel, aut, disiunctiue sunt.]
 40 Ad veritatem disiunctiue sufficit alteram esse veram.
 41 Optima declaratio ad l. ii. Tauri.
 42 Partus pro nato habetur quando de eius commodo agitur.
 43 Filius non naturalis sed incestuosus est ex consanguinea genitus, data etiam ignorantia parentum.
 44 Propter ignorantiam coniugum filius efficitur legitimus.
 45 Ignorantia danti operam rei illicitæ non prodest.
 46 Filiatio quo modo probetur.
 47 Nominatio sola paterna infirma, & debilis est filiationis probatio.
 48 Extraneos, etiam filios charitatiuo sermone vocamus.
 49 Educatio liberorum magis naturali charitati coniuncta est, quàm sola nominatio.
 50 Practica & forma probandi filiationem.
 51 An fama sola probet filiationem.
 52 Filiatio naturalium, qua forma probetur.
 53 Filiationis probatio respectu patris est præsumptiua.
 54 An filiationis probatio sit iuris, & iure.
 55 Probatio per absentiam diuinam admittitur.
 56 An vitietur legatum filio factum, si de filiatione non constat.
 57 Casus in quo vera, & non præsumpta filiationis datur probatio.
 58 Casus Metaphysicus admittendus non est.

Cap. decimum.

Isis in superioribus capitulis de filiis legitimis, & naturalibus, & eorum legitima, & ex testamēto, & ab intestato successione. Reliquum est, vt de filiis naturalibus tantum eorumq; definitione, atq; ex testamēto, & ab intestato successione videamus. Dicuntur filij naturales tantū, & non legitimi, filij nati ex soluto, & soluta, & vnica tāquam concubina

concubina in domo retenta, ex coitu à iure ciuili permisso, & iure
 canonico reprobato, quę diffinitio secundum ius commune opti-
 2 mē procedit, & cum suo diffinito conuertitur, & euacuat naturam
 diffiniti per genus, & substantiales differentias. l. i. §. i. ff. de dolo. l.
 quintus, in. 2. §. cum aurum. ff. de au. & argen. leg. l. i. si certum peti-
 tur. l. i. vbi optimē Bar. ff. de tute. glo. in. l. nihil aliud est. ff. de verb.
 significa. glo. in prin. insti. de obliga. glo. in rub. de summa Trini.
 & fide Cath. in decre. Abb. in rub. de sentētia excōmuni. Ias. in rub.
 de acquirēda hēreditate. nu. 6. Deci. in rub. de iudi. in decre. lectu.
 3 2. nu. 4. nā diffinitio est substantiæ rei demonstratio, vt inquit. Bal.
 in. l. Cum quis, nu. 4. in fine. C. de Iu. & fac. igno. & in rub. nu. 2. C.
 qui admitti: vel vt testatur philosophus, in. 2. lib. Perihēr. diffini-
 4 tio est oratio explicans naturam rei, quę diffinitio superius tradita
 optimē colligitur ex textu in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §.
 palam, & §. discretis colla. 7. ibi. indubitatus omnino est concu-
 binæ in domo affectus Authen. de trien. & semi. §. consideremus,
 col. 3. ibi non hęc venit libera mulier in habitu concubinæ, cum eo
 degens, & ibi. indubitatę concubinæ in domo habitæ. l. fi. ff. de cō-
 cu. l. Si quis officiū. ff. de ri. nup. §. si. instituta de nuptijs. §. quibus
 cōnumerari. insti. de hære. quę abintēsta. defe. glo. in prin. insti. de
 adoptio. c. innotuit, vbi Abb. nu. 17. de electio. glo. verbo Māzeres,
 in. c. nisi cum pridem de renūcia. glo. in. c. Tāta, vbi. Præpo. nu. 28.
 qui filij sunt legi. glo. verbo. non naturalibus in. c. per venerabilem,
 vbi idem Præpo. nu. 9. & Abb. nu. 31. eod. tit. glo. in rub. ff. de cōcu.
 5 dicens, quòd isti filij naturales tantūm propriē dicuntur bastardi.
 Bar. in. l. Ex facto. §. Si quis rogatus, nu. 12. ff. ad Treb. Bal. in. l. cum
 accutissimi, nu. 10. C. de fideicommi. Alex. consi. 128. nu. 13. volu. 1. &
 consi. 2. visis codicillis. nu. 57. vol. 1. glo. vbi. Bart. & alij in. l. fi. ff. de
 his qui sunt sui. Et hęc diffinitionem scripsit Ioā. Andre. ad Spe. in.
 rub. qui filij sunt legitimi. Oldra. consi. 196. Præpositus in. c. Lator.
 nu. 10. qui filij sunt legitimi. Alex. in. l. 2. in fine. ff. de in ius vocan. &
 cōs. 60. visa legitimatione, vol. 2. Decius, cōs. 433. visa copia. nu. 10.
 & 14. Mar. Anto. in. l. Hac cōsultissima. §. ex imperfecto, nu. 67. C.
 de testa.

- de testa. Vber. Zucardus, in. l. posthumus. nu. 18. de bono. possc. cōtra tab. Ioan. Coratius, in. l. Nepotes. nu. 3. de his qui sunt sui, & in. l. hæres instituta, num. 5. de impu. & alijs substi. Ruinus. confi. 88. circa legitimationem, num. 3. vol. 3. Pau. Pari. confi. 15. nu. 54. vol. 2. Manu. à Costa, in. l. Gallus. §. & quid si tantum. in vltima parte, nu. 60. ff. de lib. & posthu. Xuarez, in. l. 1. tit. 6. vers. hoc præsupposito. lib. 3. Fori. Villalpan. in. l. 22. titu. 1. par. 7. parte. 2. §. 42. num. 5. Fortunius Garcia, in. l. 1. §. ius naturale. nu. 104. ff. de Iusti. & iu. Id etiam probat. l. 2. titu. 15. par. 4. l. 8. & 9. titu. 13. par. 6. l. 2. titu. 17. par. 4. l. 1. titu. 13. par. 4. l. 2. titu. 6. lib. 3. Fori. Oportet ergo omnia huius diffinitionis verba ad vnguē exponere. Dicitur in dicta diffinitione, filij naturales, loco generis; nam incestuosi, & adulterini, & nepharij, & alij huiusmodi largo modo dicuntur naturales, quia secundum naturam sunt geniti. l. Hos accusare, §. omnibus. ff. de accusa. ibi. natura omnibus est communis. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. natura siquidē colla. 6. Bald. in. l. humanitatis, num. 44. C. de impu. & alijs sub. Et in. l. executorem, num. 32. de execu. rei iudi. cap. fina. 32. quæsti. 4. glo. verbo. nō naturalibus, in. d. cap. per venerabilem. vbi Abb. num. 31. Alex. confi. 2. visis codicillis, num. 58. volum. 1. Decius confi. 443. num. 10. Ioan. Coratius, in. dict. l. hæres instituta. num. 5. vnde Diuus Isidorus. lib. 1. Ethymo. inquit, quod hos filios sola natura, & non honestas coniugij, vel matrimonij generauit, quamuis dict. l. 1. tit. 15. part. 4. teneat contrarium, quod prædicti largo modo non dicantur naturales.
- ¶ Præterea dicitur in prædicta diffinitione. ex soluto, & soluta. causa differētiæ filiorū, qui ex adulterio, vel ex sacrilegio nati sunt. inter alia enim quæ ad cognitionem filiorū naturalium requiruntur, id præcipuum est, quod ex soluto, & soluta sint geniti. l. Cum quis. l. Nuper. C. de natu. lib. ibi. eā tamē cum qua poterat habere cōnubiū. Authē. Si quis liberos. C. eo. tit. Authē. vt liceat ma. & aui. §. ad hoc autem. colla. 8. c. innotuit de electio. ibi. ab eo ex quadam ingenua, & non coniugata susceptum. glos. verbo. intestatus, in. d. §. Si quis autem. glos. verbo. præterijt Authen. de trien. & semi. §. & hoc dicimus

dicimus, col. 3. Bart. in. d. l. in concubinato, nu. 4. Decius, in. d. cōfi. 443. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 36. nu. 14. l. 2. titu. 6. lib. 3. Fori. l. 2. tit. 25. par. 4. & l. 11. Tauri.

- 10 ¶ Rursus dictū fuit in prædicta diffinitione. vnica in domo retēta, quia ad hoc, quòd filius sit naturalis tantū requiritur, quòd vnica tantum concubina habeatur l. Matre. C. de natu. lib. ibi Si sola sit concubina. Authen. licet. C. eod. titu. ibi quæ sola fuerit ei indubitato affectu coniuncta. Authenti. de trien. & semi. §. confideremus colla. 3. ibi. Si vni concubinæ cohabitauerit. glos. in. l. Vnica. C. de concubi. glos. verbo. indubitatus in Authent. quibus modis natu. effi. sui. §. Si quis autē defunctus. colla. 7. glos. in dict. cap. Nisi cū pridem. Bart. & alij in. l. Lucius. ff. de vul. & pupi. & in. l. ex facto. §. Si quis rogatus. ff. ad Trebel. Alexand. in. l. 2. num. 13.
- 11 ff. de in ius vocan. l. 2. in fine. titu. 14. par. 4. ratiopoterit esse, quia plus affectionis, & voluntatis penes vnam, quàm circa plures habere vir præsumitur.

- 12 ¶ De iure tamen nouissimo regio siue vnā, siue plures quisquam cōcubinas habuerit, filius ex cōcubinato natus, dicitur naturalis: vt in. l. 11. Tauri. de cuius expositione latius inferius à nobis erit differendum, insuper additum fuit in diffinitione. tanquam cōcubina. ex eo, quòd tanquam concubinam mulierē illā in contubernio suo habere protestari tenetur. Alioquin propter mutuā inter eos cohabitationē matrimoniū à iure ciuili præsumitur. l. in libere. ff. de ri. nup. quæ. l. Inquit hisce verbis in libere mulieris consuetudine non concubinator, sed nuptiæ intelligēdæ sunt. l. in cōcubinato. ff. de cōcubi. ibi. sine testatione hoc manifestū facite nō cōceditur. l. 2. tit. 14. par. 4. glo. verbo. indubitatus. alia in verbo. vitiarū, in. d. §. Si quis autē defunctus. glos. verbo. vxorē, in. c. illud. de præsump. glo. magna in. c. aliter. 20. quæstio. 5. glo. & Doct. in. c. vidua. d. regularibus. Pala. Rub. in rub. de dona. Inter vi, & vxor. 39. nu. 14. præsertim si inter eos diutina interfuit cohabitatio, propter quā solēnitates legitimè necessariæ à iure præsumuntur. l. cū de in re verso. ff. de vsu ris. l. qui in aliena. §. 1. ff. de acqui. hære. l. si filius familias. C. de peti. hæredi.
- 14

- hæredi. l. sciendū. vbi Doct. ff. de verbo. obliga. l. as. in rep. l. admonē
 di, circa finē. ff. de iureiu. & in. l. i. nu. 10. C. qui admitti. Hippo. Singu.
 323. diuturnitas tēporis, & singu. 454. cursus tēporis. Iure verò
 nouissimo Authenticorū atq; de Iure Canonico, per solā cohabi-
 tationem etiam diutinā nō præsūmitur neq; probatur matrimo-
 15 nium. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. quoniam, col. 7. cap.
 illud. vbi glos. & Abb. num. 8. & 14. de præsump. cap. aliter. 30. quæ-
 stio. 5. Per quæ iura. d. l. in libere, & iura similia sunt hodie correctā
 etiam si proles existat, respectu ipsorum parentum nō præsūmitur
 matrimonium, sed fornicatio, sed fauore prolis ad hunc tantū effe-
 ctum, vt proles sit legitima ex diutina cohabitatione præsūmitur
 16 matrimonium, præsertim si se cōiuges inuicem vocabant. ita Inno-
 centius. in. cap. ex parte de resti. spo. Abb. in. c. Lator. nu. 6. Qui filij
 sunt legi. Decius, consi. 153. in effectu quæritur, nu. 2.
- 17 ¶ Præterea in diffinitione dictum fuit, in domo retenta. Nam
 ad hoc quòd filius naturalis cēseatur, requiritur, quòd quis habeat
 concubinam in domo, & non extra domum suam. Authen. de trien.
 & semi. §. consideremus. col. 3. ibi. concubine in domo habitante, &
 ibi. in habitu concubinæ cum eo degens. glos. vbi Bart. in. l. fi. ff. de
 concu. glo. in verbo. Manzeres, in. d. c. nisi cum pridem. glos. in. d. c.
 Tāta. Ange. in. §. si. in prin. insti. de nup. Oldra. consi. 196. factum ta-
 le est, num. 2. l. 8. tit. 13. par. 6. per cohabitationem mutuam induci-
 18 tur maior affectio, & dilectio. l. si collactaneus. ff. de manu. vindic.
 l. etiam. in ratione sui. C. de testibus, & filij in domo nati sunt magis
 certi, quàm nati extra domum. glo. est singu. in. c. Michaél, de filijs
 presby. Abb. in cap. Per tuas, de proba. in. c. officij. nu. 3. de pœni. &
 remis. latē Hipp. in. l. i. §. ad quæstionē. nu. 20. ff. de quæst. Vnde nō
 immerito affirmabat Bart. post glo. ibi. in. l. in cōcubinatu. ff. de cō-
 19 cubi. quòd filij procreati ex concubina extra domū non legitimā-
 tur per subsequens matrimoniū. Sequitur Ang. in. §. 2. insti. de nup.
 ita consuluit Bald. consi. 406. casus talis est. volu. 1. Decius, consi. 155.
 & diligenter. dicens, quòd requiritur, quòd mulier sit retenta in
 domo, & in stemate concubinæ, & vbi plurimā ad hoc allegat. Sed
 illud

illud, meo iudicio, non est utique verum, ut non contineat maximam in se dubitationem.

- 20 ¶ De iure verò recentiori Regio minimè requiritur, ut filius sit naturalis, q̃ sit genitus ex concubina in domo retenta. Nam etiam si sit extra domum, filius dicitur naturalis, ut in l. 1. Tauri. Postremò in prædicta diffinitione verba illa dicuntur, ex coitu à iure ciuili permissio, & iure Canonico reprobato: quia concubinatus à iure ciuili erat permissus, ut in l. concubinato, in fine. ff. de concu. & in l. 1. C. eo. tit. & in d. l. in libere. glo. fi. in prin. insti. de patria potestate. l. 2. tit. 14. par. 4. Morti forsàn legislatores, ut grauiora delicta in Repub. euitarentur; vel quia nimis difficile continere iudicabāt.
- 21 c. quid sit. 33. quæst. 5. cap. de ijs. 28. distinc. c. quia sanctitas. 30. distinc. vbi inquit tex. quod sine vitio carnis pauci inueniuntur. Præpositus in rub. de sp̃s. in prin. & in c. fi. notabili. 4. de eo qui cognoscant. vxor. su. & Diuo Paulo carnis abstinentia erat molesta, ut ipse affirmat. 2. epist. ad Corinth. c. 12. dicens, datus est mihi stimulus carnis meæ, qui me colaphizet. De iure verò Canonico nullo modo
- 22 concubinatus est permissus, quælibet fornicatio, etiam simplex, est peccatum mortale. c. nemo sibi blandiatur. 32. quæst. 4. c. prædicandum. 22. quæst. 1. c. 1. 80. pri. distinc. c. nō mœchaberis. 32. quæst. 6. c. Deus qui de pœnitent. & remi. Clementina. ad nostrā, de hære. Paul. ad Galla. cap. 5. præmissa fornicatione, & alijs vitijs; dixit, qui talia agunt, regnum Dei non possidebunt. Et ad Corinthios: Fugite fornicationem. Et est præceptum Decalogi. Exodo. c. 20. Deuteronomio. c. 23. Ioan. Faber in prin. de patria potestate. Præpositus in rub. de sponsa. Anania in c. qualiter & quando. §. ad corrigendos. de accusa. Palatius Rub. in rub. de dona. inter vir. & vxor. §. 6. mu. 4. dicentes esse hæreticum contrarium affirmare, quod iam est decisum in d.
- 23 Clementina. ad nostram. Et si quispiam obijcere voluerit de Abraham, de Iacob, qui plures concubinas, aut vxores habebant, ut Gene. legitur. c. 16. & 21. & 37. & in c. 4. Gene. habetur, quod Lamech accepit duas vxores causa voluptatis. Dicendum est quod prædictis diuina reuelatione fuit permissum, ut inquit tex. in c. gaudemus. de
- 24
- 25

- diuortijs, & in.c. ex parte.in.2.de cōuersi.cōiu.& Imperator Valēti-
 nianus statuit lege vnicuiq; licere duas simul vxores habere:vt ha-
 betur in historia Tripartita,lib.8.c.11.& Thraces,& Aegyptij,Per-
 se,ac Mauri,&nostro tēpore Indi,plures habebāt vxores:vt refert
 Tiraque.de.ll. connubia.l.6. nu.15. cum sequen. Nunquam tamen
 26 permillum fuit,quòd vxor possit habere plures viros.Nam cū e-
 ducatio filiorum sit de iure naturali, per consequens plures habe-
 re viros esset contra ius naturale. Nam propter incertitudinem pa-
 rentum à nullo ex parētibus filius aleretur: vt optimè declarat Ioā.
 Lupus Segouicē.de matri.1.par.nu.21. Et per consequēs proles esset
 incerta.Ex prædictis ergo apparet,omnem coitum,præter vxoriū,
 esse peccatum:vt in.d. Authe. quibus modis natura. effi. sui. §. illud
 tamen.col. 7. ibi. mulier tamen non sine peccato est apud eum. Et
 nuper in conc. Tridentino, sessio. 24. de sacramēto matrimonij.
 cap.1.lupanarium verò publicum,quod vnaqueque ciuitas, vel po-
 27 pulus continet, sub dissimulatione permittit Ecclesia, propter gra-
 uiora delicta in Repub.euitanda:vt dixit glo.1. in. c. inter opera.de
 sponsa.quam optimè declarat Feli.in.c.omnes leges.3. col.1. distin-
 ctione.Ripa in.l.si plagij.nu.12.ff.de verb.obliga.Ioā.Cora.in lib.1.
 28 Micella.c.3.nu.3.propter maius malum euitandum,sæpe minus ma-
 lum permittitur.c.duo mala.c.nerui.13.distinc.pro glo.in.d.c.inter
 opera.consideratur tex.in.c.cū iam dudum.de præbēdis.ibi. mul-
 ta per patientiam tollerantur, quæ si deducta fuerint in iudicium,
 exigente iustitia,non tollerarentur.l.1. §. penul.ff. de ijs qui notam
 29 infā.Ex superioribus dictis cōstat falsum esse dictū Philippi Decij,
 in.l.inuitus,nu.9.ff.de regu.iu.dicentis,quòd quemadmodum qui
 habet hospitium,inuitus tenetur hospites recipere,& Doctor con-
 30 sulere,& notarius instrumenta conficere,& denique quilibet arti-
 fex officio suo vti compellitur,vt declarat Bar.in.l.1. ff. furti aduer.
 nau.& in.l.1. §.1.nau.cau.stabu.& in.l.1. §.cura carnis.ff.de offi.præ-
 fec. vrb. quod ita eodem modo meretrix in lupanario existens, si
 corpus suum alicui,data solita pecunia,non præbet, ad id est com-
 31 pellenda.Quod quidem dictum Decij falsissimum est, quia cū id
 sit peccatum

- fit peccatum mortale (vt superius dictum est) ad peccandum nullus est cogendus. Ita reprehendit Ioan. Neuifia in sua Sylua nuptia. fol. meo lib. 116. columna quarta. & Castillo in l. 62. Tauri, in fine. & facit. l. in re mandata. C. mandati. & l. 2. C. de noxa. actio. l. si. tit. 7. lib. 4. Fori. Eadem ratione Medicus mortaliter peccat, qui pro sanitate infirmo ad coitum persuadet. c. cum infirmitas. de poeni. & remi. refert Fulgo. in l. si. in fine. ff. de pig. actio. Ioa. Neui. in sua Sylua nupt. rub. diuiti non est nubendum. fol. meo lib. 85. columna quarta.
- 32 ¶ Ex omnibus ergo superius dictis planè cōstat de iure ciuili sex requisita esse necessaria, vt filius dicatur naturalis tantum. Primū, quod sit natus ex soluto & soluta: secundum, quod matrimoniū inter concubinarium & concubinam, nullo stante iuris impedimēto, existere poterat. Tertium, quod sit de vnica concubina. Quartum, quod talis concubina domi sit retenta. Quintum, quod interueniat protestatio, se talem mulierem in concubinam habere. Sextū, quod filius non sit habitus ex concubina humili vel abiecta, & à patre in dignitate constituto. l. 1. C. de natu. lib. l. 2. tit. 14. par. 4. Optimè Oldrā. consi. 196. factum tale est. Cui conclusioni aduersari videtur. l. 1. tit. 14. par. 4.
- 34 De iure verò nouissimo regio, iuxta dispositionē legis singularis. 11. Tauri, duo tantum requisita sunt necessaria, vt filius sit naturalis. Primum requisitum, possibilitas matrimonij tempore conceptionis vel partus, id est, quod parentes siue tempore cōceptionis, siue partus, matrimonium inter se, absque aliqua dispensatione, contrahere poterant. Nam si parentes, affines, vel consanguinei, vel coniugati essent, eorum filios nō naturales, sed nefarios vel incestuosos, vel adulterinos esse, certum est: vt plenè dictum est in limine huius libri. c. 1. Secundū requisitū est, q̃ pater cognoscat talē naturalē in filiū, & tanquā filiū habeat, & nominet, vt inferius latissimè in probāda filiatione declarabitur. Ex. d. l. 11. Tauri, datur in telligi q̃ si tutor, vel curator cōtrahat matrimoniū cū sua pupilla,
- 35 vel eā in concubinā habeat, eius filios nō esse naturales, cū. l. ciuiliis huic matrimonio resistat, & illud inter tutorē & pupillā prohibeat. l. 1. l. si tutor. l. fin. C. de interdicto matr. inter pu. & tuto. l. vnica.

C. si quis eam, cuius tute sue. corru. l. si. ff. de lega. pri. l. 6. tit. 17. par.
 7. quod de iure canonico arbitror non procedere, cum interpretati
 etos matrimonium sit validum, & illud ius canonicum non irri-
 36 tat, sed potius approbat. glo. si. in. c. 1. 30. quæst. 3. Hosti. in. c. vlti. de
 secun. nup. Sali. in. d. l. si. de interdicto matrimonio inter pupi. & tu-
 to. Abb. & Præpositus in rub. de cognat. lega. Ange. in. §. illud, in
 prin. de nuptijs. In qua re ius canonicum, & non ciuile, est seruand-
 37 dum: vt idem Angelus tenet in prin. de nup. post glo. ibi. c. si. de se-
 cun. nup. & c. 2. vbi Abb. nu. 3. de coniug. seruo. Authen. de Eccles. tit.
 in prin. vbi optima glo. colla. 9. c. gemma. de sponsalibus. l. si. tit. 10.
 38 par. 4. Sequitur etiam ex. d. l. ii. Tauri. Quod si coniugatus cognou-
 erit mulierem solutam, & tempore partus erat sine vxore prædi-
 ctus cōiugatus, quia eius vxor iam erat mortua. Denique tempore
 conceptionis filij erat cōiugatus, & tempore partus solutus. Ex. d.
 l. ii. Tauri apertè colligitur, quod talis filius dicatur naturalis. ibi.
 Al tiempo que nasciere, o fuere concebido. Particula enim, o, est
 39 disiunctiua, seu alternatiua, idemq; Latine significat, quod aut, vel
 quod particula, vel: quæ dictiones disiunctiue sunt. l. hæc verba ille,
 aut ille. l. sæpe ita cōparatum est. ff. de verbo. obli. l. si ita stipulatus
 fuero decem. ff. de verbo. oblig. l. si ita legatū. ff. de lega. secū. l. sci-
 dum. §. i. ff. qui satis cogant. & ad veritatem disiunctiue sufficit alter-
 rum tantum esse verum. l. si quis ita stipulatus. ff. de verbo. obliga. l.
 40 plerumque. §. pe. ff. de iure do. l. penul. C. de condi. indebi. §. si plu-
 res. insti. de hære. insti. c. inter cætera. Vbi latissimè Docto. de re-
 scrip. c. referente. de præben. Qui intellectus ad. d. l. ii. satis colligi-
 tur ex. l. nuper in fine. C. de natul. lib. & ex Authen. quibus modis na-
 tu. esse. sui. §. si quis igitur. colla. 7. §. i. insti. de ingenuis. ibi. sufficit
 autem liberam fuisse matrem eo tēpore, quo nascitur; licet ancilla
 conceperit. Quam conclusionem tenent Hosti. Ioa. Andre. Anto.
 in. d. c. tanta. vbi Præpositus latè. nu. 10. Ioa. Faber, & Ange. in. §. si.
 in fine. insti. de nup. Vbi hanc esse communem opinionem affirmât,
 referendo aliquos iuris Docto. contrariam sententiam tenentes.
 Quod tempore etiam cōceptionis, esset necessaria habitatio ma-
 trimonij

- trimonij per legē. Paulus. ff. de sta. homi. l. ex libera. C. de suis & legi. lib. & d. c. tanta. quibus iuribus optimè respondet Præpositus in prædicto. c. tãta. præsertim in hoc regno Castellę nulla dubitatio est inspecta dispositione dictę legis. ii. Tauri. in casu etiã cõtrario colligitur ex dict. l. ii. Tauri, quòd si filius fuerit cõceptus ex soluto & soluta, & tempore partus parētes, vel alter eorum esset coniugatus,
- 41 talis filius diceretur naturalis tãtũ per. d. l. ii. Tauri. cõsiderãdo eius verba, vt superius à me fuit expositũ. Pro hac conclusione est. l. diu. Cõstãti. in prin. C. de natu. lib. l. Paulus. ff. de statu homi. §. i. institu. de ingenuis. tex. singu. à nullo allegatus in. c. 2. qui filij sunt legi. ibi. filij eorum qui ante diuortium habuerant, & qui concepti fuerant. Illud etenim tempus quod partui vtilius est, inspicitur, atq; partus
- 42 pro nato censetur quoties de eius commodo agitur. l. qui in vtero. ff. de statu homi. l. emancipatum. §. si quis cõceptus sit. ff. de senato. §. i. insti. de inge. l. cùm addes. §. si quis mulierem. ff. locati & ita vtilius est partui vt tempus conceptionis consideretur: vt in. d. l. ii. deciditur, per quam hodie approbatur opinio. Sali. in. d. l. nuper. C. de natu. lib. vbi optimè d̃ eius materia scripsit. Sequitur Casti. in. d. l. ii. ibi. iustamente sin dispensaciõ. Quòd si aliquis iusta ignorantia ductus cõcubinam habuisset, non credens esse affinem, consanguineã vel cõiugatam, filius ex tali muliere, quod non erit naturalis tantũ: sed potius incestuosus, ex eo quòd neq; tempore cõceptionis, neq; natiuitatis inter prædictos licitè ac sine dispensatione matrimoniũ existere poterat. glo. & clarius ibi Ioa. Andre. & Anto. & Abb. nu. 8. in. d. c. tãta. & plenissimè Xuarez in. l. i. tit. 6. versi. ad prædicta, vt de naturalibus lib. 3. fori. Castillo in. d. l. ii. in verbo. podrian casar. vbi Pala. Rub. nu. 16. Quod aliter dicendum est in matrimonio, fauore
- 44 eius & prolis, veluti si quis ignoranter contrahat matrimonium cũ coniugata vel consanguinea, propter eorum vel alterius ignorantia filij inde geniti legitimi & naturales iudicantur. c. 2. c. ex tenore. qui filij sunt legimi. l. 2. tit. 15. par. 4. l. 4. tit. 6. lib. 3. fori. de qua cõclusiõne latius à me in. c. 2. examinatũ est. Ratione verò diuersitatis inter hos casus scripsit Abb. in. d. c. tanta, & Tellius Fernan. in. l. 6. Tauri.

- nu.7. dicētes, quòd quando vir habet mulierem in concubinā citra
 45 matrimonium, cūm det operam rei illicitæ, maritò eius ignorantia
 non prodest: quòd aliter est si matrimonium interuenisset, & ne
 ex delicto suo præmium consequatur. c. suscepimus. c. dilectus. c.
 tua. de homicidio. c. intelleximus. de iudi.
- 46 Quòd attinet ad secundum requisitum in. d. l. 11. Tauri positum,
 id est, ad probationem filiationis, propter recognitionē & nomina-
 tionem paternam, per quam probatur filiatio. Idem probat. l. fi. & l.
 etiā matris. ff. de probatio. l. 1. §. Iulianus. ff. de lib. agno. l. nō nudis.
 l. non epistolis. C. de proba. l. neq; professio. C. de testa. §. fi. insti. de
 adoptio. l. fi. tit. 7. pa. 6. l. 8. & 9. tit. 14. par. 3. Veruntamē sola nomi-
 47 natio parentum debilis & infirma est filiationis probatio, vt docet
 Bar. in. l. 2. §. idem per contrarium. nu. 2. ff. de lib. agno. Bal. in. d. l. nō
 nudis. Anto. in. c. Michael. de filijs presby. quam dixit esse commu-
 nem opinionem. Decius in. c. per tuas. nu. 7. Vbi Feli. nu. 16. de pro-
 ba. magis enim præsumitur filius illius à quo alimentatur, quā si
 filius nominetur: blando enim & charitatiuo sermone extraneos e-
 48 tiam vocamus filijs. Sed alimentatio est magis coniuncta naturali
 49 charitati, quā sola nominatio. Ita inquit Bal. in. l. non ignoret, in
 prin. C. qui accu. non pos. Ias. in. l. si posthumus. §. si quis ita, nu. 11.
 ff. de lib. & posthu. Decius consi. 54. in causa domini Antonij, nu. 3.
 Gebriel Paleø. de lib. nothis. c. 23. Menchaca in controuersia. 85. nu.
 20. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxø. §. 60. nu. 13. Formam
 50 verò ac practicam probandi filiationem scripsit Bar. in. l. filium eum
 diffinimus, in prin. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. videlicet quòd si
 lius probet se esse natum ex Titio & Seya, & fuisse & esse in quasi
 possessione filiationis; & quòd prædicti Titius & Seya eius parētes
 vt filium suum tractauerunt, & tractant, & tanquam filium educa-
 bant, & suum filium appellabant, & nominabant, & eorum filius ab
 omnibus publicè ac secretè reputabatur & tenebatur. Eandemq; ar-
 ticulandi practicam in probanda filiatione scripsit idem Bar. in. l. 2.
 §. item per contrarium. in fine. ff. de lib. agno. & in. l. 1. §. ad quæstio-
 nem. nu. 3. ff. de quæstio. dicens, quòd hac practica quotidie vtun-
 tur

- tur aduocati ad probandam filiationem. Idem Bar. in. l. 1. nu. 3. C. quorum bo. & in. d. l. non nudis. & intra. de tyrannide, in fine. Floria. in. l. quidam. ff. de probatio. Ias. in. d. §. si quis ita. num. 10. Abb. Feli. & Decius in. d. c. per tuas, nu. 9. Idem Abb. in. c. per tuas, qui filij sunt legi. & in. d. c. Michael. & in. c. intelleximus. de adul. Lamfra. in. c. quoniam contra, in parte, testiū depositiones. nu. 179. de proba. Alex. conf. 51. viso & discuso processu, nu. 3. vol. 1. & cōfi. 90. in causa & lite. in prin. vol. 2. & conf. 74. viso processu. vol. 2. & cōfi. 25. in causa vertete. nu. 7. vol. 4. vbi latissimè examinat an ad im
- 51 probandā filiationē sit sufficiens sola fama antiqua. Idē Alex. conf. 88. omīssis tribus. nu. 8. & 11. vol. 7. Ancharrana, cōfi. 225. videtur prima facie, nu. 6. Decius conf. 54. in causa domini Antonij. & conf. 272. viso processu. & conf. 188. quæritur. in prin. Sebast. Sapi. in. l. si emancipati. nu. 33. C. de colla. Ioa. Cora. in. d. l. filium eū diffinimus. Paul. Pari. conf. 11. nu. 10. vol. 2. Gozandinus conf. 13. in hac causa. nu. 21. & nu. 29. vbi plenissimè scripsit qualiter probetur filiatio naturalis, vel spurij filij. Regulariter verò eisdem modis probatur filiatio filiorum naturalium, quibus filiorum legitimorum & naturalium filiatio probatur. glo. est singul. in. d. c. Michael, quam dixit singu. Abb. in. d. c. per tuas. in prin. & in. c. penul. adulte. & in. c. officij. de pœni. & remi. & in. c. transmissæ. nu. 9. qui filij sunt legi. Bal. in. d. l. si vicinis. in prin. Ias. in. l. si quis ex argentarijs. §. Prætor ait. nu. 20. ff. de edendo. Ancharrana in. d. cōfi. 225. in fine. Lamfran. in. d. c. quoniam contra. in verbo. testium depositiones. nu. 182. Hippo. in. l. 1. §. ad quætionem. num. 20. ff. de quæstio. Palat. Rub. in. d. §. 60. nu. 13. Et Menchaca in dicta controuersia. 85. num. 20. Per omnes ergo
- 53 supradictos modos & formas probatur filiatio præsumptiue, sed non verè; nam respectu patris directè nullo modo probari potest filiatio, nisi per coniecturas & præsumptiones superius dictas. glos. singu. in. l. 1. ff. de proba. glos. fin. per tex. ibi in. l. Lucius. ff. de condi. & demonstra. glo. in. dic. c. Michael. Bal. in. l. nam hoc. in fine. C. vnde cognat. Felin. in. c. in præsentia. num. 15. de probatio.
- 54 Huic tamen præsumptioni standum est donec contrarium probe-

- tur. Bene ergo aduersus hanc probationem admittitur probatio in contrarium text. glos. Bart. Bal. & Sali. in. l. neq; professio. C. de testa. & in. d. l. non epistolis. Bart. in. l. 2. §. idē per cōtrarium in fine, & in. §. Iulianus. de lib. agno. Anto. in. d. c. per tuas, & in dict. cap. trāsmisſe vbi optima glos. in verbo. negabant. l. singu. Regia. fin. titu. 7. par. 6. l. 13. Tauri. Probatio in contrarium fieri potest per absentiam diutinam concubinarij, vel concubinæ, vel propter infirmitatem, vel impotentiam generandi, vel temporis breuitatem; veluti si intra quatuor, vel quinque menses à tempore quo concubinarius in suam concubinā accepit ipsa peperit. Atq; ita diebus præteritis in Senatu regio Pinciæ, in causa ardua Frācisci à Blanco, fuit iudicatum, in qua causa dubium etiam fuit an si alicui tanquam filio à patre aliquid in testamento fuit relictum, & non constat illum non fuisse testatoris filium, an ei debeatur tale legatū, & videtur, quòd non. l. Si pater. l. nec apud. C. de hære. insti. l. fi. tit. 7. par. 6. ita in casu prædicto consuluit Alex. consi. 88. omisſis. vol. 7. Castillo. in. d. l. 1. Tauri. in verbo. fueren. concebidos, in fine. Vnum tamen casum scripsit Bart. in. l. in prin. C. quorum bonorū, in quo respectu patris probatur filiatio non solum præsumptiua, sed directā, & necessaria veluti: si vir & mulier fuerint in carcellati, & reclusi per annū, & duo stiterunt ad custodiā, quo tempore natus fuit filius, illi duo possunt verè testificari de directā probabitatione filiationis, si nullus alius intrauit, neque ingredi potuisset. Qui casus licet Bartolo placeat, mihi tamen perfectò Metaphysicus videtur.

Summarium.

- 1 **D**e iure digestorum successio filiorum naturalium non erat expressē statuta.
- 2 De iure. C. successio naturalium est vnica vncia, legitima etiā prole existente. (terit.)
- 3 An ultra vnciam aliquid causa ad implende conditionis relinqui possit.
- 4 Filius ancille non erit hæres cum filio libera.
- 5 Statutum in validum esse, quòd naturales cum legitimis succedant.

Natus

- 6 *Natus de adulterio heres esse non potest.*
- 7 *Contrabonos mores esse naturales simul cum legitimis succedere.*
- 8 *Aequale commodum non affert luxuria, & castitas.*
- 9 *Verbū, volo, nō præcisam necessitatē, sed liberam voluntatem significat.*
- 10 *Verbum, licet, absolutam voluntatem denotat.*
- 11 *Intellectus ad l. 10. Tauri.*
- 12 *Adversus testamentū paternū nullum remediū filio naturali competit.*
- 13 *Neque dicendi nullum, neque querela, neque contra tabulas filio naturali competit.*
- 14 *Naturalis legitimatus cum legitimis succedit.*
- 15 *Legitimatus censetur verè legitimus.*
- 16 *Legitimatus primogenitus, legitimo in Maioricatu præfertur.*
- 17 *Nullum inter legitimos, & legitimatos ex testamento & abintestato discrimen est.*
- 18 *Legitimis iustè exheredatis, naturales succedunt.*
- 19 *Exheredatus pro mortuo censetur.*
- 20 *Qui non facit partem, non admittitur ad partem.*
- 21 *Verba civiliter, & non naturaliter sunt intelligenda.*
- 22 *Aliquod nō præstat impedimentū, quod de iure nullū operatur effectū.*
- 23 *Inutilia non sunt in aliqua iuris consideratione.*
- 24 *Quando naturales cum legitimis succedant.*
- 25 *Naturales curi & traditi, an cum legitimis succedant.*
- 26 *Naturalis ratione substitutionis pupillaris succedit.*
- 27 *Naturales succedunt quando filij legitimi sunt monachi.*
- 28 *Monachi de generali Franciæ consuetudine non succedunt.*
- 29 *Statuta quæ excludunt fœminas stantibus masculis, sunt intelligenda si masculi sunt capaces.*
- 30 *Naturalis, heres heredis esse non prohibetur.*
- 31 *Spurius ab extraneo non prohibetur institui.*
- 32 *Legitimati principis rescripto cum legitimis succedūt & nōm. 33.*
- 34 *Plures fallentias in quibus naturales succedunt.*
- 35 *De iure regio in quinta bonorum parte naturales suis parentibus succedere possunt.*

- 36 *Succes[s]io naturalium de iure regio in libera parentū voluntate est.*
 37 *Verbum potest, affirmatiuè prolatum, non inducit necessitatem.*
 38 *Ius alendi liberos à iure naturali deriuatur.*
 39 *Naturale ius omnibus filijs commune est.*
 40 *Alimenta omnibus filijs etiam nefarijs, & incestuosus debentur.*

Cap. vndecimum.

- 1 Apitulo superiori, qui filij dicantur naturales tantum satis superq; demonstraui[m]us: nunc verò eorū ex testamento & abintestato successione paternā, ac deinceps maternā explicabimus. De iure digestorū, vt dicit Bar. in. l. L. utius. ff. de vul. filiorū naturaliū successio nō erat expressa neq; à iure statuta, quod optimè declarat ibi Ias. nu. 6. idē Ias. in. l. si is qui ex bonis. in prin. ff. de vul. & pupi. sub sti. optimè Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 37. vbi veram & nouā declarationem scripsit ad. d. l. Lucius. de iure verò codicis & Authenticorū ex testamento legitimis filijs & naturalibus, vel nepotibus vno, pluribusve
 2 existentibus in vna tantum vncia, id est, in duodecima parte totius substantię paternę. Filius naturalis à patre est instituendus vel quouis alio titulo prædicta vna vncia à patre relinquēda, quę vncia inter filiū naturalem & suam matrē erat diuidenda. l. 2. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. discretis. col. 7. Auth. de trien. & sem. §. consideremus, col. 3. glos. in verb. primum casum. in. d. l. Lucius. vbi. Bart. Imola. & Ias. glo. 1. in. l. cogi. §. ij qui solidum. ff. ad Trebe. glos. singu. in. l. qui testamentum. ff. de proba. glos. fin. in. §. si insti. de nup. Bar. in. d. l. Si is qui ex bonis. Soci. regu. 352. pater filijs naturalibus. Frā. Mar. decisio[n]e. 12. incip. quæritur parte pri. l. 8. tit. 13. par. 6. & vltra prædictam vnam vnciam filio naturali, causa etiam ad implendæ conditionis relinqui non potest. Vbi
 3 optimè declarat Ias. in. l. pro hærede. §. Papinianus, num. 3. ff. de acqui. hære. Deci. cōf. 433. visa copia, nu. 16. Alex. conf. 134. animaduersus, nu. 13. vol. 6. iniustum enim esset eiusdem fortunæ, & cōditionis filios naturales tantum ac filios legitimos, & naturales censer[et] vt in

Genesi.c.21.legitur,& refet Paulus ad Galathas.c.4.Ecce ancillam
 & filium eius non erit hæres filius ancillæ,cum filio liberæ.habetur
 4 in.c.dicat aliquis.32.quæst.4.& in.c.non omnis mulier.32. quæst.2.
 Bar.in.l.3.in fine.ff.de testa.Vbi referendo dictam auctoritatem sa-
 cræ scripturæ, affirmat non valere statutum, in quo cauetur quòd
 5 filij naturales tantum simul cum filijs legitimis & naturalibus succe-
 dant;cùm id contra ius diuinum sit.Et in lib.Iudicum.c.11.legitur,
 quòd filij legitimi Galaad dixerunt fratri suo spurio Iephthe; hæ-
 6 res in domo patris nostri esse non potest,quia de adultera matre na-
 tus est.Idem tenet Bal.in.l.1.nu.13.C.de summa trini.& fide Catho.
 dicens, tale statutum esse nutritium peccati, & quod inuitat ad de-
 linquendum.Idem Bal.in.l.finali.nu.2.C.de natu.lib.& in.l.1.nu.9.
 de his quæ penè nomi.relin. dicens,hoc esse statutum contra bonos
 mores.& in.l.1.nu.3.de iure aureo.annulo.Ancharra.in.c.10.quæst.
 7 de constitutio. hanc tandem esse communem opinionem affirmat
 Barba.in.c.in præsentia.nu.90.de proba.Et ibi Decius,nu.43.Ioan.
 Duran.de arte testadi tit.1.cautela.14. Ias.conf.26.nu.13.vol.1.con-
 tra Calde. qui contrariam tenuit sententiam. Et ne inter naturales
 tantum & legitimos & naturales sit æqualitas in successione,si duo-
 decim filios legitimos testator habuisset,& vnum tantum naturalē,
 non poterit filio naturali prædictam vnam vnciam relinquere.l.cō-
 munium.in fine.C.de natu.lib.Authen.de nup.§.quoniā variæ.colla.
 4.Albe.in Authen.licet.C.de natu.lib.Xuarez in.l.1.tit.6.nu.12.lib.
 3.Fori.ne plus habeat naturalis,quàm legitimus,& æquale commo-
 dum afferat luxuria & castitas,vt inquit Authen.de restitu.& ea quæ
 parit.in.11.men.§.fi.colla.4.glo.in verbo.volumus.in.c.statutum.
 8 in.2.de hære.lib.6.Bal.in.l.quisquis.C.ad.l.Iuli.Maies.Alex.in.l.2.
 num.11.ff.de in ius vocan.& in conf.60.visa legitimatione. nu.13.
 vol.2. Si verò aliquid vltra prædictam vnciam filijs naturalibus
 in vita, siue in vltima voluntate directè, vel obliquè per interpo-
 sitam personā fuerit à parentibus relictum à prædictis filijs natura-
 libus aufertur,atq; filijs legitimis & naturalibus dabitur. l.1.C. de
 natu.lib.Authen. quibus modis natu.effi. sui. §. discretis colla.7.l.
 fi. tit.

fin. titu. 7. par. 6. & quod dictum est, quod filijs naturalibus, legitimis existentibus vnica tantum vnica à parentibus relinquenda sit, est intelligendum, si parentes relinquere voluerint, nam id in eorū voluntate existit. l. humanitatis intuitu. C. de natu. lib. ibi. Si hoc pa-

- ter naturalis voluerit, verbum illud voluerit, non præcisam necessitatem importat, sed liberam & absolutam voluntatem. l. fideicommissa. §. sic fideicommissum. ff. de lega. 3. ibi. quanquam fideicommissum ita relictum, si volueris non debetur. l. fideicommissaria libertas, in. 2. in prin. ff. de fideicommissis liber. l. cum quidam. l. Senatus. §. legatum. ff. de lega. 2. l. vtrum. §. cum quidam. ff. de rebus dub. l. centesimis. §. fin. vbi Bart. num. 8. de verbo. obligata. l. hæc venditio. vbi. glos. & Bart. ff. de contra. emptio. idem Bart. in extraua. ad reprimendum in parte. videbitur. Quomodo in crimi. læsæ maiest. proce. Ias. in. l. si domus. nu. 24. ff. de lega. 1. & in. l. si sic legatum. nu. 27. ff. eo. tit. Idem quod. d. l. humanitatis probat. l. iubemus. C. de natu. lib. ibi. si voluerit transferre. & l. si. C. eo. tit. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis igitur. Vbi. Bar. in fine. colla. 7. & Authen. licet. C. eo. tit. de natu. lib. considerando verbum illud, licet, quod absolutam voluntatem denotat. l. licet. C. de affecto. Abb. in. c. magnè. nu. 3. de voto. Ias. in. d. l. si sic legatum. num. 20. & l. 10. Tauri, ita intelligenda est. ibi. Pueda mandar, id est, si voluerit non tamen aliquid relinquere præcisè tenetur. vnde inquit glos. singu. verbo. naturales, in. l. 1. ff. de bono. posse. contra tab. quod licet ex testamēto filius naturalis patri suo in vna vnica succedat. Sed contra testamentū paternum nullum remedium habet quamuis in eo nihil à parente relictum sit, & in eo exhæredatus, vel præteritus existat, si verè præteritio, vel exhæredatio de filio naturali dici possit. Aduersus quod testamentum neque ius dicendi nullum, neque quærela, neque contra tabulas, neque aliud simile remedium filio naturali cōpetit, ita inquit prædicta. glos. quam ibi Bart. sequitur idem in. l. Gallus. §. etiam si parente, num. 2. ff. de lib. & posthu. & in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. Si quis igitur, num. 8. col. 7. Bal. in. l. si. num. 8. C. vnde legi. & in. l. 1. in prin.

in prin. C. quorum bonorum, & in. l. quidam, & in. l. si in prin. C. de natu. lib. dicens, naturalibus tantum nullam deberi ex testamento, seu ab intestato legitimam. Soci. in. l. cum auus, nu. 55. ff. de condi. & demonstra. Albe. in. l. si suspecta. §. de inofficioso. ff. de inoffi. testa. Ias. in. l. generaliter. §. cum autem, nu. 2. C. de insti. & substi. sub. cōdi. facta. & l. Gallus. §. quidā rectē. nu. 22. ff. de lib. & posthu. Idem in. l. fratres, nu. 6. C. de inoffi. testa. & in. l. ex facto, nu. 20. ff. de vul. & pupi. substi. Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus, nu. 25. ff. ad Trebe. & in consi. 134. animaduersis, nu. 13. vol. 6. Decius consi. 264. reuocatur in dubium, nu. 2. Guilier. Benedi. in. c. Rainuntius. §. si absque liberis. 2. num. 108. de testa. Fran. Mar. de cōsisione. 12. par. 1. nu. 4. Tiraquel. in. l. si vnquam, in verbo. suscepit liberos. nu. 47. C. de reuoca. dona. Qui omnes prædictā glossam esse singularem fatentur, pro qua est. l. si suspecta. §. 1. ff. de inoffi. testa. glo. simi. in verbo. naturales. in. §. 1. instituta. de inoffi. testa. Habemus ergo ex supradictis regulam cum nonnullis declarationibus, quod in successione ex testamento, stante legitima prole, vltra vnā vnciam, filiis naturalibus pater relinquere non poterit. Quæ regula nonnullas limitationes & fallencias patitur: quarum prima est, quando filius naturalis

24 efficitur legitimus per subsequens matrimonium; quò casu vnā cū filiis legitimis & naturalibus æquis portionibus suis parentibus succedit. l. Diui Constantini. l. cum quis à muliere. C. de natu. lib. Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. illud tamen. colla. 7. Authen. quibus modis natu. effi. legi. in prin. col. 5. Authe. de incestis nuptijs. §. dubitatum. col. 2. §. si. insti. de nup. l. 2. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 1. in fine. tit. 13. par. 4. & l. 12. Tauri. Vbi probatur quod matrimonium sequens perinde à iure censetur, tanquam si ab initio fuisset contractum. Ex

15 quo, orta fuit illa nimis difficilis inter iuris professores cōtrouersia, an præferatur secundogenitus legitimus primogenito per subsequens matrimonium legitimo: veluti si quis haberet primogenitū naturalem, & postea secundogenitum legitimum, & mortua vxore legitima, primogenitum naturalem per subsequens matrimonium

16 legitimauerit; quis eorū sit præferendus. Quā quæstionē pro vtraque parte

- parte examinat Ioan. Andre. in regula ſine culpa de regulis iuris, lib.6.& in.c.innotuit.de electio. Antoni.in.d.c. Tanta. Bald.in.l.eā quam, nu.44.C.de fideicōmi.& in.l.quoties, nu.6.C. de rei vendi. Ioā.de Imo.in.l.ex facto. ff. de vulga. & pupi. Iaco.in.d. Auth. quibus modis natu.effi. ſui. §. tribus. Iaſ.in.l. Si is qui pro emptore, nu. 265. ff. de vſu cap. de qua re latiſſimè Tiraque. de iure primigeniorum, quæſtio.34. Caſti.in.l.13. Tauri, in parte. ſiguiſſime matrimo-
 17 nio.vbi Pala.Rub.num.28, ex quibus omnibus colligere poſſumus probabiliorem, veriorē, & communiorē opinionem eſſe, legitimū legitimato per ſubſequens matrimoniū in Regno, Ducatu, vel Maioricatu præferri: in alijs verò bonis in ſucceſſione ex teſtamento ſeu abinteſtato inter verè legitimos, & legitimatos ſequuto matrimonio, nullam differentiam neque diſcrimen exiſtere: omnibus enim æqualia iura, & remedia competunt, videlicet quærela inofficioſi teſtamenti, ſi iniuſtè ſint exhæredati, & ius dicendi nullum & contra tabulandi remedium ſi ſint præteriti. Bart. Authen. de nup. §. dubitatum, num.3. colla.3. Bald.in.l. Cū adoptiuus, num.5. C. de adoptio. l. certū. vbi Ange. & Bald. ff. de in ius. rup. irri. fac. teſta. Iaſ.in.l. Si is qui pro emptore, num. 236. ff. de vſu cap. & in rub. ff. de acqui. hære.
- 18 ¶ Secundò fallit quando filij legitimi, & naturales iuſtè eſſent exhæredati: quo caſu, vltra prædictam vnciam, quod voluerit, etiā omnia bona ſua filijs naturalibus pater poterit relinquere: quia filius iuſtè exhæredatus pro mortuo à iure reputatur, ac perinde
 19 cenſetur ſi non eſſet in rerum natura. l.1. §. Si pater emancipatus. ff. de coniūgen. cum eman. lib. eius. l.1. §. ſina. ff. de bono. poſſe. contra tab. Bal. in dict. Auth. nouiſſima, nu.8. & in.l.vnica, nu.20. C. quādo nō petēt. par. petē. accref. Bar. in.l. qui in aliena. §. interdū, in prin. ff. de acqui. hære. & in Auth. de triē. & ſemi. in prin. nu.9. col.3. glo. in parte. q̄ hayā de heredar. in.l.9. tit.5. lib.3. Fori. Guido Papæ deciſio. 599. incip. itē etiā, nu. 2. Frācus, in cap. Si pater, nu.23. de teſta. lib.6. Iaſ.in.l. Si quis poſthumus. §. ſi filiū. nu.15. ff. de lib. & poſth. & in dict. l. Si is qui pro emptore, nu.385. & in dict. Authen. nouiſſima
 nu.47.

- 20 nu. 47. cuius conclusionis ratio est, quia non admittitur ad partem ille, qui non facit partem. l. planè. §. si duobus. ff. de lega. pri. §. sed nostra insti. de succe. liberto. paria enim sunt filios nō existerē, vel
- 21 stare, & non succedere. l. i. §. filium. ff. de contra tab. l. Si necesse. §. deportatus, & l. Si ex modica. §. si filius. ff. de bonis liber. & quia verba ciuili modo, & non naturaliter sunt intelligenda. l. Si cui simplici. ff. de seruitu. l. penul. ff. ad exhiben. & ita quando dicitur, si extāt
- 22 filij legitimi: id intelligendum est ciuilitē, & nō naturaliter, quia nomen liberorum ad intellectum iuris refertur. l. i. §. fin. ff. de contra tab. illa quæ suum non operantur effectum non sunt in iuris cōsideratione. l. 3. §. condēnatum. ff. de re iudicata. l. Non putauit. ff. cōtra tab. regu. nō præstat de regu. iu. lib. 6. glo. in verbo. orbitates, in. l. fi. ad. l. Flau. de pla. quod pater dicitur esse sine filio, & orbatus, licet filius viuat, quādo sibi est inutilis. De qua re plurima scripsit Ias. in. d. §. cōdēnatū, & in. d. l. Si is qui pro emptore, nu. 185. Hippo. singu. 431. dixi tibi. & singu. 274. licet regulariter, & cōf. 120. vol. 2.
- 24 ¶ Tertiò fallit dicta regula filijs legitimis, & naturalibus cōsentientibus, vt simul cum eis naturales tantū succedant, cū id in eorum fauorem fuit introductum, quod legitimis non existentibus naturalibus tantū, omnia bona pater relinquere poterit, vt inferius à nobis erit vidēdum. Ideo meritò huic iuri legitimi renūciare valent. l. Si quis in conscribendo. C. de pactis. l. Si iudex. ff. de mino. l. fi. §. penul. ff. ad Velleia. cap. gratum. de offi. de lega. cap. ad Apostolicam. de regula.
- 25 ¶ Quartò fallit in casu legis. communium rerum. §. fin. C. de natu. lib. in filijs naturalibus curiæ traditis, quibus legitima etiā prole existēte vltra vnam vnciā legitima debetur, & ij simul cum legitimis e qua lance succedunt, quod de iure regio arbitror non procedere. per. l. 12. Tauri.
- 26 ¶ Quintò fallit in casu legis, si is qui ex bonis. ff. de vul. & pupi. substi. quæ lex est singu. secundū. Bal. & alios. ibi. vbi ratione popularis substitutionis vltra dictā vñciam filio naturali poterit aliquid relinquere: veluti si quis filiū tantū naturalē & legitimū, & natu-

turalem habuerit, poterit legitimum, & naturalem vniuersalem hæredem pater instituere, & naturalem tantum pupillariter ei substituere, & sic propter substitutionem, naturalis tantum ultra prædictam vnciam succedit, vt in. d. l. Si is qui ex bonis. glo. & communiter Doct. in. l. 2. C. de natu. lib. glos. in verbo. participium. in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Bart. in. l. Quod conditionis. ff. de cōditione causa mortis. Soci. regu. 352. pater filijs naturalibus. Guiliemus Benedi. in. d. c. Rainuntius. verbo. si absq; liberis, in. 2. nu. 74. Gabri. Paleo. de filijs nothis. cap. 37.

- 27 ¶ Sexto fallit quando filij legitimi, & naturales essent monachi ordinis minorum Diui Francisci. Bald. in. d. Authen. nouissima, nu. 8. & in. l. Papinianus. §. vnde si quis. ff. de inoffi. testa. & in. l. vnica. §. in primō. nu. 11. C. de cadu. tollen. & in. l. cū acutissimi, num. 22. C. de fideicommi. glos. in verbo. de la quinta parte, in. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. Guido Papæ decisio. 599. incip. Item etiam. Fran. c. Si pater. de testa. lib. 6. in regno Franciæ, in alijs quibuscunq; monachis cuiuscunq; ordinis sint, idem dicendum erit, quia de generali consuetudine regni Franciæ, monachi non succedunt: vt refert Guiliemus Benedic. in. d. c. Rainūtius, in prin. 220. Aufrelius de stylo Parliamenti. 4. parte. §. 56. Masuerius, tit. de successiōnibus, fol. 84. Nicola. Boë. de statu, & vita eremitarum, nu. 23. non enim facit partē qui non admittitur ad partem. l. planē. §. si duobus. ff. de lega. pri. & in. §. sed nostra. insti. de succe. liberto. vnde est, quod stante statuto, quod masculi succedant exclusis fœminis, vel quod cognati succedant exclusa matre, intelligenda sunt huiusmodi statuta, si masculi sunt capaces, & possunt succedere. Bart. in. l. 2. §. si duo. in fine. ff. de colla. bono. in. l. 2. §. & videndum. ff. de Tertu. optimē. Decius, cōf. 375. viso motiuo, num. 3.
- 29 ¶ Septimo fallit in casu legis. qui Titij testamētum. ff. de his quibus, vt indig. vbi ultra modum taxatum à iure hæres patris naturalis potest filios naturales, vel spurios, hæredes instituere in bonis à testatore habitis, dummodo tacitam fidem de restituendo filio naturali, vel spurio in fraudem non accommodasset. Bart. in dict. l. Si is qui

- 31 is qui ex bonis. nu. 3. Bal. in. d. l. eam quam. nu. 54. Alex. in addi. ad Bar. in. l. i. de iure fisci. & in consi. 51. viso themate. nu. 3. vol. 2. vbi ad hoc allegat glo. singu. in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. la. 7. quod non est prohibitū naturalem, vel spuriū ab extraneo hæredem institui, quam glo. allegat Bar. in. l. si. nu. 9. ff. de his quibus vt indig. Abb. in. c. cū haberet. in fine. de eo qui duxit in ma. Syluef. in sua summa. verbo. filij. quæst. 4.
- 32 ¶ Octauo fallit, quando filius naturalis Principis rescripto fuisset legitimatus; quo casu legitimati succedūt cum filijs legitimis & naturalibus. l. si parens. C. de suis & legi. lib. Authē. Præterea. de natu. lib. c. per venerabilem, qui filij sunt legi. l. si. tit. 15. par. 4. plures alias fallentias ad dictam regulam superius positam scripsit Galdensis in arte testandi. tit. 1. cautela. 14. & Cepola. cau. 38. Gabriel Pal. de filijs nothis. c. 45. Segura in. l. cohæredi. §. cū filijs. nu. 122. cū sequē. ff. de vul. & pupi. substi. Couarru. in. 4. par. 2. c. 8. §. 5. nu. 11. De iure verò nostro Regio, stante etiam legitima prole, alia forma & modo filij naturales ex testamento patris sui succedunt, videlicet in quinta bo-
- 33 norum parte, quam in vita pro alimētis dare, vel in morte relinquere patri permissum est. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. i. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 9. & 10. & 12. & 28. Tauri. Sed id in libera patris voluntate relinquitur,
- 34 nisi tantūm alimenta: vt inferius in materia alimentorum à nobis latius erit differendum. Quod rectè colligitur ex tenore. d. l. 9. Tauri. ibi. Puedā mandar. Nam verbum, potest, affirmatiuè prolatum, nō necessitatem, sed voluntatem inducit. glo. sing. c. i. de regu. iu. lib. 6. quā pro singu. refert Abb. in. c. i. nu. 4. de cau. posse. & prop. & in. c. 1. de fide instru. & in. c. si quis contra clericum. in fine. de foro cōp. Ias. in. l. i. nu. 3. ff. de iuris. omni iudi. & in. l. sed & si quis. §. quæsitū. nu. 26. ff. si quis cau. Anto. Corse. in singulare. in verbo. potest. Sed ad alimenta filijs naturalibus præstanda pater compellendus est. l. si quis à liberis. §. 1. vel. §. Item rescriptum. ff. de lib. agno. Bal. in Authē. ex cōplexu. C. de incesti. nup. c. cū haberet. de eo qui diu in matri. quam Pol. l. 8. in fine. tit. 13. par. 6. l. 5. tit. 19. par. 4. l. si. tit. 8. lib.
- 35 3. Fori. Nam hoc iusalēdi liberos deriuatur à quodā iure naturali. l.

1. §. ius naturale. ff. de iusti. & iu. & in prin. insti. de iure natu. gen. & ciui. l. 2. tit. 19. par. 4. ibi. Por el mouimiento natural. *Quod ius naturale omnibus filijs, tam legitimis, quàm naturalibus tantum cōmune est. l. hos accusare. §. omnibus. ff. de accusa. ibi. Natura omnibus communis est. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. si. quis verò,*
 39 col. 6. Bal. in. l. Executorem. nu. 32. C. de execu. rei iudi. Ideo meritò omnibus filijs, etiam nefarijs, & incestuosis alimenta debentur: vt inferius in materia alimentorum latissimè explicabimus.

Summarium.

- 1 **D**e succe[ss]ione filiorum naturalium abintestato, legitima prole non existente.
 2 Naturales tres vncias habere olim poterant.
 3 Pater de iure Authen. omnia bona naturalibus relinquere poterat.
 4 Lex decima Tauri ius commune corrigit.
 5 Parentum legitima in bonis filiorū de iure Digestorū erat quarta pars.
 6 De iure Authenticorum est tertia pars.
 7 Legis sextæ Tauri declaratio,
 8 An lex sexta Tauri per legem decimam Taurinam corrigatur.
 9 Doctor à Castillo reprehenditur, & meritò.
 10 Plures notandi intellectus ad legem sextam Tauri.
 11 Parentibus an in vita sit permissum omnia bona naturalibus donare.
 12 Donatio omnium bonorum non est permissa.
 13 Doctor à Castillo iterum hallucinatur.
 14 An lex. 79. Tauri ius commune corrigit.

Cap. duodecimum.

- 1 **H**ætenus de succe[ss]ione filiorum naturalium ex testamento, legitima prole existente, dictum est: nunc verò qualiter prædicti filij naturales, etiam ex testamento, nulla prole legitima stante, patribus suis succedāt, summam hinc erit examinādum. De iure antiquo, legitimis filijs & naturalibus non existentibus, parentibusq; testato-

ris iam defunctis, patri permissum erat inter viros donare, vel in ultima voluntate filijs naturalibus tres vncias tantum relinquere, & de iure Codicis sex vncias. Hæc omnia probat. l. humanitatis intuitu. C. de natu. lib. l. fi. vbi glo. & Doct. C. de testa. tute. l. fi. C. quando mulier offi. tute. fungi po. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Authen. de trien. & semi. §. consideremus. col. 3. glo. in. l. qui testamentum. ff. de proba. glo. in. c. fi. de nup. De iure
 3 verò Authenticorum filijs legitimis & ascendentibus non extantibus, patri permissum erat totam suam substantiam & bona filijs suis naturalibus in vita largiri, vel in morte relinquere. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. nec igitur. col. 7. ibi. Si filios non habuerit. l. iubemus. & l. fi. C. de natu. lib. Authen. licet. eo. tit. C. glo. in. l. fi. C. de confir. tuto. glo. in. §. fi. de nup. l. 8. tit. 13. par. 6. l. 6. tit. 15. par. 4. l. 10. Tauri. quæ lex Taurina est singularis, & noua decisio, corrigēs
 4 in hoc ius cōmune, de quo cautū erat, quòd stātibus ascendētibus, nō erat alicui permissum omnia bona sua filio naturali relinquere, sed legitima parētibus erat relinqūda; & residuū bonorū, vel hæreditatis, filijs naturalib9 relinquere licebat. Id probat. d. Authen. licet.
 5 & Authen. de trien. & semi. §. 1. col. 3. & l. 8. tit. 13. par. 6. Legitima verò parentū in bonis suorū filiorū ex testamēto de iure Digestorū erat quarta pars bonorū filiorum. l. nam & si parentibus. ff. de inoffi. testa. l. Papinianus. §. quoniā autē quarta. ff. eo. tit. Bar. in. l. pater filiū. nu. 6. ff. eo. tit. & de iure Authēticorū, est parentum legitima tertia pars bonorū filij. Auth. de triē. & semi. §. 1. col. 3. glo. in. l. Pātonius. ff.
 6 si quis à parētibus fuerit manumif. glo. in. d. Authē. nouissima. Vbi Iaf. nu. 36. hāc dixit esse cōmunē opinionē. & Alex. in. l. in ratione. §. quæ vulgò. nu. 12. ff. ad. l. Falci. Fran. in. c. si pater. nu. 22. de testa. lib. 7
 6. l. 8. tit. 13. par. 6. Quod aliter est de iure nouissimo regio, vt in. l. 6. Tauri, quā inferius in materia successionū ascendentiū plenius explicabimus. Quæ quidē tertia pars tanquā parentū legitima necessario eis erat relinqūda, & residuū filijs naturalibus dare licebat. Quæ
 8 iura hodie arbitror esse correctā per. l. 10. Tauri. In qua lege expressè cauetur patrē iustè posse, existentibus etiam ascendentibus,

omnia bona sua filijs naturalibus relinquere. Veruntamen huic cō-
 clusioni nimis aduersari videtur. d. l. 6. Tauri. ibi. Descendentes le-
 gitimos. & ibi. O que hayan derecho de les heredar. Nam ascenden-
 tes ex testamento & abintestato, sunt legitimi hæredes, filijs nō exi-
 stentibus legitimis, sed filios naturales tantum, neq; ius succedendi
 habere, neq; querelam, neq; contra tabulandi ius, neq; aliud reme-
 dium aduersus testamentum paternum, obtinere certum est: vt ple-
 nius supra. cap. 11. demonstrauimus. Cū nullum ergo ius succedē-
 di filijs naturalibus competat, eos excludere debent ascendentes. Do-
 9 ctor Casti. in. d. l. 10. Tauri, in verbo. Toto lo que quisiere. inaduer-
 tenter respondit, quòd olim filij naturales ius succedendi in bonis
 patris habebant, quando erant hæredes instituti. Quæ solutio mini-
 me quoad. d. l. 6. Tauri procedit. Tum quia. d. l. 6. Tauri, tam in suc-
 cessione ex testamento, quàm abintestato loquitur. Tum etiā quia
 extraneus & penitus ignotus, si deficientibus legitimis hæredibus,
 hæres institutus esset, ius succedendi haberet. Non tamen ex eo se-
 quitur, quòd extraneus ascendentes excludat, vt in. d. Authen. de
 trien. & femi. §. 1. col. 3. & in. d. Authen. licet. Ideo pro solutione di-
 cendum esse arbitror quod illa alternatiua, o, que hayan derecho de
 les heredar. posita. in. d. l. 6. Tauri. quæ communiter in omnibus fe-
 10 rē legibus reperitur impressorū incuria sit posita, quæ sublata illa
 alternatiua, o, litera illius legis sextę Tauri erit plana, & erit sensus
 ascendentes ex testamento & abintestato sunt legitimi hæredes: si
 non sunt filij legitimi, & descendentes, qui ius succedendi habeant:
 quia forsitan erant iustè exheredati, vel aliter incapaces: quo casu
 cum ius succedendi legitimi filij non habeant. d. l. 6. Tauri voluit
 quod in isto casu ascendentes descendentes excludāt, vel quod illa
 alternatiua(o) intelligatur de hæredibus substitutis, filijs legitimis
 datis, & nō de filijs naturalibus, vel quod filij naturales ius succe-
 dendi dicantur habere, cum abintestato, stantibus etiam ascenden-
 tibus, ad duas vncias vocentur: vt in. d. Authē. licet, & in. l. 8. tit. 13.
 par. 6. quod aliter est in quolibet extraneo, vel quòd verba illius le-
 gis. 6. Tauri intelligantur iuxta tenorem. d. l. 10. Tauri: vt omnis cō-
 trouersia

- 11 trouersia & obiectio cesset. In hoc omittendum non est, quòd licet de iure communi omnia bona sua filijs naturalibus, legitima prole non stante, pater poterit donare: vt in. d. Authen. licet. & in Authen. de trien. & semi. §. nec igitur. & in. d. l. 8. partite. De iure tamen Regio arbitror hoc non procedere, de quo patri minimè licet omnia
- 12 bona sua inter viuos filijs naturalibus largiri; etiam si bona tantum sint presentia, & non futura, per. l. 69. Tauri; per quam arbitror dicta iura esse correctà. Qua in re fuit hallucinatus Castillo in. d. l. 10. Tauri, in parte. Lo pueda mandar. dicens, etiam hodie posse filio naturali omnia bona sua inter viuos patrem donare. Quod me latet qua ratione illud de iure procedat, propter. d. l. 69. Tauri, per. l. 7. tit. 12. lib. 3. Fori. quòd donatio omnium bonorum est nullius momenti, licet nullos donator habeat filios. Quod aliter erat de iure communi. l. omnes. §. Lucius. ff. de his quæ in frau. credi. glo. Vbi Docto.
- 14 in. l. fi. C. de pac. Alex. Ias. & alij in. l. stipulatio hoc modo concepta. de verbo. obliga. Et hanc dicit esse communem Abb. in consi. 48. Videtur vol. 2. Ias. in. d. l. stipulatio. nu. 20. & in consi. 5. vol. 3. Decius consi. 225. in causa. nu. 4. l. 1. tit. 4. par. 5.

Summarium.

- 1 **D**E successione filiorum naturalium abintestato.
- 2 Naturales abintestato ad duas vncias tantum vocantur.
- 3 An naturalibus ultra duas vncias alimenta sint danda.
- 4 Naturales legitima prole existente, in nihilum patri abintestato succedunt.
- 5 Dispositum in sensu directo, oppositum arguit in sensu contrario.
- 6 An vxor defuncti excludat filios naturales.
- 7 Filius adoptiuus naturalem excludit.
- 8 Filij adoptiui simul cum legitimis succedunt.
- 9 A pari potentia cause par effectus producit. Et nu. 10.
- 11 Qualiter naturales cum ascendentibus succedant
- 12 Posito vno correlatiuorum reliquum per consequens censetur esse positum.
- 13 Ascendentes & descendentes in successione æquiparantur.
- 14 Exclusio vnius est exclusio alterius.

- 15 *Argumentum de legitima patronorum, ad legitimam parentum usitatum est.*
 16 *An fratres simul cum ascendentibus ad hereditatem vocentur.*

Cap. decimum tertium.

- 1 **V**isa ex testamento filiorum naturalium successione, superest ut de eorum abintestato successione loquamur. De iure communi prædicti filij naturales abintestato ad duas tantum vncias ad bona paterna vocantur.
- 2 Dummodo filij legitimi & naturales, & coniux legitima non existat. Authen. licet. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis autem defunctus col. 7. Authen. de trien. & semi. §. consideremus. col. 3. l. 8. tit. 13. par. 6. glo. singu. in. l. qui testamentum. ff. de proba. glo. in. verbo. cum legitimis in. l. si qua illustris. C. ad Orfi. glo. in verbo. admitti. in. §. nouissimè. insti. eotit. glo. in. §. si. insti. de nup. glo. in verbo. manzeres in. c. nisi cum pridem. de renuntia. glo. in verbo. repellendus. in. c. tanta. qui filij sunt legi. quæ duæ vnciæ ut probant prædicta iura, inter prædictos filios naturales & matrem sunt diuidendæ: & ultra has duas vncias, filijs naturalibus sunt alimenta præstanda. ut voluit glos. singu. in verbo. vncias. & ibi. Bar. num. 2. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis autem defunctus. col. 7. & idem Bart. in. d. §. consideremus. per tex. ibi. col.
- 4 3. si verò legitima stat proles patri abintestato morienti, filij naturales in nihilum succedunt. ut probant iura supra allegata. & glos. in dic. l. qui testamentum. & glos. in. d. l. si qua illustris. & glos. in. d. §. nouissimè. Sali. & alij. in. l. humanitatis. C. de natu. lib. sed eis tantum alimenta sunt danda. ut probat. d. l. 8. in fine, & inferius in materia alimentorum declarabitur. Idemque dicendum est de iure communi, si tantum coniux legitima istius abintestato morientis existat, quod in nihilum filij naturales succedant, quod satis colligitur ex. d. Authen. licet. per argumentum à contrario sensu, & in. d. §. si quis autem defunctus. Quæ iura dicunt, quod si coniux legitima

legitima non est in duas vncias, filij naturales abintestato succedūt. A contrario ergo sensu coniuge legitima stante, in nihilum succedunt, dispositum enim in casu directo oppositū arguit in sensu contrario. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius cui man. est eius iuris. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testamentis. l. si procuratorem. §. ignorantes. ff. manda. Et hanc conclusionem, quòd stante muliere legitima, naturales non succedant. tenuit glo. in verbo. manzeres. in. cap. nisi cū pridem. de renun. glo. si. in. c. auctoritate Martini. de conce. prebe. lib. 6. Ioa. Andre. in. c. lator. qui filij sunt legi. Sali. & alij in. d. Authen. licet. per tex. ibi. quòd aliter videtur dicendum de iure regio. l. 9. tit. 13. parte. 6. quæ disponit, quòd vxor legitima defuncti non
6 excludit filium naturalem, vt non succedat in duas vncias paternæ substantiæ. Quod dictum est, quòd legitima prole existente, in nihilum filij naturales abintestato succedant: ampliandum est etiam si
7 filij adoptiui existant, ita Ange. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. tex. in. d. Authen. licet. ibi. cū desit soboles ciuilis, id est, filius adoptiuus, qui est soboles ciuilis. vt in. §. i. insti. de hæredi. quæ abintesta. defe. Quod patet ratione, quia filij adoptiui abintestato simul cū filiis legitimis, & naturalibus succedunt. l. cū in adoptiuis. & ibi glo. C. de adoptio. §. adoptiui. insti. de here. quali. & diffe. glo. in Auth. in successione. C. de suis & legi. lib. l. 9. tit. 16. par.
8 4. Sed filij legitimi & naturales, naturales tantū abintestato in totū excludunt, vt superius dictum est. Eadem ergo ratione filij adoptiui: nam à pari potentia causæ par effectus producitur. l. i. §. veteres.
9 ff. de acqui. posse. l. si socer. ff. solu. matri. l. si mater. C. de insti. & sub.
10 sti. sub condi. fac. Sed meo iudicio difficilis est quæstio, qualiter
11 filij naturales cum ascendentibus succedant, veluti si aliquis relictis tantū ascendentibus, & filiis naturalibus intestatus moriatur. glos. in. §. si. institu. de nup. tenuit quòd in nihilum succedant in hoc casu naturales. & glos. in. l. 8. tit. 13. par. 6. Hanc opinionem tenuit Ange. in. d. Authen. quibus modis natu. eff. sui. §. si. col. 7. Palat. Rube. in. l. 10. Tauri. num. 49. Quæ opinio hac iuuatur ratione, posito vno correlatiuorum, per consequens reliquum

- ¹² censetur esse positum. l. si. ff. de accepti. l. si. C. de indic. vidui. tollen. l. i. C. de cypressis. lib. ii. gol. in prin. insti. de succes. subla. Bar. in. l. si. de exacto. tribu. lib. io. Abb. in. rub. pro æ. decre. 2. lectu. nu. io. Ias. in Authen. nouissima. nu. 38. C. de inoffi. testa. Hippo. in. l. circumcidere. §. Seruo. nu. 5. ff. de fca. Sed existente filio legitimo nō succedunt filij naturales (vt superius dictum est) Per consequens ergo neq; parente existente cū sint correlatiui parentes & filij. Item
- ¹³ ascendentes & descendentes quoad successio[n]em in iure equiparantur. l. nam etsi parentibus. & ibi. Bar. ff. de inoffi. testa. Authen. de here. & fcali. §. i. col. i. glo. in. d. Authē. nouissima. l. 6. Tauri. disponens quod eadem forma & modo, quo, ex testamēto & abintestato descendentes ascendentibus sunt legitimi hæredes, eodem itaq; modo ascendentes descendentibus: sed descendentes legitimi naturales in totum excludunt; ergo per consequens ascendentes. Contrariam verò sententiam tenuit Cynus in illa magistrali distinctione, quam scripsit in Authen. itaque. C. commu. de succe. v. ersi. secundo casu. dicens, filium naturalem in duas etiam vncias in bonis patris abintestato succedere: stantibus etiam ascendentibus defuncti. Pro qua opinione consideratur tex. in. d. Authen. licet. in eo quod probat, quod stante legitima prole filij naturales abintestato in nihilo succedunt. Ergo extra illum casum quādo nō est legitima proles, licet sint ascendētes. filios naturales. d. Authen. licet. videtur admittere, & non excludere. Exclusio itaq; vnius casus, est alterius
- ¹⁴ inclusio. l. cū Prætor. ff. de iudi. l. quæsitū. §. idem respondit. ff. de fun. instru. inst. lega. l. ex. eo. ff. de testi. Item facit Authen. quibus modis. natu. effi. sui. §. si quis autem. ibi. aut etiam manumissor. col. 7. vbi probatur quod stante manumisso[n]e, in dictas duas vncias abintestato naturales succedunt. Eodem ergo modo stāte patre illius abintestato morientis, qui manumissor pater quoq; à iure vocatur. l. i. §. si parentes. vbi. glo. ff. si à paren. quis sue. manumi. præsertim
- ¹⁵ quod argumentum de legitima patronorum ad legitimam parentū validum & vñtatum est in iure. l. si patronus. ff. de dona. l. cū patronus. vbi latē Segura. nu. 9. & io. ff. de lega. secun. l. Diuus. vbi. glo.

glō. in verbo. constituti. ff. si à paren. quis fue. manu. §. præterea. vbi.
 glō. in verbo. patrono. insti. quibus modis ius patri. potest. sol. sed le-
 gitima patronorum non impedit filiū naturalem in prædictas duas
 vncias succedere. Eadem ergo ratione neq; legitima parentū data
 16 (vt prædiximus) terminorum paritate. Id etiam patet alia ratione,
 q; agnati, seu cognati: & ascendētes defuncti quoad eius successio-
 nem ad paria iudicātur: cū fratres vel sorores simul cū ascēden-
 tibus ad hæreditatem vocentur. Authē. de hære. ab intest. veni. §. cō-
 sequens. col. 9. Authē. defuncto. C. ad sena. consul. Tertu. l. 4. tit. 13.
 par. 6. quod hodie prorsus est mutatū (vt inferius suo loco declara-
 bitur) Sed agnati quoad prædictas duas vncias filios naturales non
 excludunt. vt in. d. Authen. licet. vbi. glō. cōmuniter recepta in. ver-
 bo. coniux. l. 8. tit. 13. par. 6. Ergo neq; ascendentes propter supra-
 dicta. Quam conclusionem verissimam esse arbitror, inspecto iure
 antiquo, vt dictum est.

Summarium.

- 1 **N**aturales ex testamento & ab intestato vnā cū legitimis, ma-
 tribus suis succedunt.
- 2 **M**ater semper est certa, pater verò incertus.
- 3 Naturalis matri etiam illustri succedit.
- 4 Verus sensus ad. l. si qua illustris. C. ad Orficia.
- 5 Naturales iure nouissimo regio, existēte legitima prole, neq; ex testamē-
 to, neq; ab intestato, matribus succedunt.
- 6 Naturales, si non est legitima proles, matribus, legitimi sunt hæredes.
- 7 Naturales cognatos, & agnatos matris excludunt.
- 8 Præteritio matris pro exheredatione habetur.
- 9 Naturalibus remedium. l. si. C. de edict. Diui Adri. competit.
- 10 Filij naturalis natiuitate, annullatur testamentum maternum.
- 11 Mater in cura & tutela naturalium, alijs præfertur.
- 12 Natiuitate filiorum naturalium, donatio materna reuocatur.
- 13 An naturales excludant substitutum.

- 14 *Mulier luxurioſa & incontinens, maximum totius cognationis eſt dedecus & ignominia.*
 15 *Maior caſtitas in ſœminis, quàm in masculis requiritur.*
 16 *Optima declaratio ad.l.9.Tauri.*
 17 *Pater ſuas filias dotare compellitur.*
 18 *Turpe nimis eſt, aliorum ſcripta tantùm referre, & nihil noui addere.*

Cap. decimumquartum.

- 1 **I**N A verò quæ de ſucceſſione filiorum naturalium ſuperius ſcripſimus, locum in ſucceſſione paterna tantùm habent: ideo nobis neceſſarius eſt tranſitus ad ſucceſſionem dictorum filiorum naturaliũ in bonis matris. De iure cõmuni filij naturales ſeu nepotes, vel deinceps ex teſtamento & abinteſtato, matri & auix, alijsq; per lineam ſœmininam aſcendentibus ſimul cum filijs legitimis & naturalibus ſuccedunt: perinde ac ſi verè filij legitimi & naturales eſſent, excluſis aſcendentibus & agnatis, & cognatis. l. hac parte. l. Modestiſus. ff. vnde cognat. l. 1. §. ſed & vulgo. ff. ad Orficia. l. 2. in prin. ff. eo. tit. l. ſi qua illuſtris. C. eo. tit. & in. §. nouiſſimè. inſtituta. eo. tit. l. 11. tit. 13. par. 6. ponens rationem diuerſitatis cur tam variè inter ſucceſſionem paternam & maternam à iure fuit ſtatutum, dicens quòd mater ſemper eſt certa, pater verò incertus. l. quia ſemper mater eſt certa. ff. de in ius vocan. l. vulgò concepti. ff. de ſtatu homi. l. 5. in fine. tit. 19. par. 4. Ideo naturales tantùm cum filijs ex legitimo matrimonio habitis ſimul matri ſuccedebãt. Quod ampliari poterit etiam ſi mater eſſet illuſtris perſona, naturales tantùm vnà cum filijs legitimis & naturalibus ad hæreditatem matris illuſtris vocantur. Ange. in. d. §. nouiſſimè. col. 2. Bar. in. l. ſi. nu. 4. ff. de his quibus vt indig. Probat. d. l. 1. in fine. tit. 13. par. 6. & ex tenore. d. l. ſi qua illuſtris. Secundum verũ ſenſum id colligitur, quæ lex de filio ſpurio, & non de naturali, tantùm loquitur: inter quos filios ſpurios & naturales magna eſt differentia & diſcrimen, vt ſuo loco inferius dicemus.
- 2
3
4

- ¶ De iure verò nouissimo Regio filij naturales tantum, neque ex testamento, neque ab intestato matri suæ cum filijs legitimis & naturalibus succedunt: sed in vita, seu in mortis articulo, eorum mater eis quintam bonorum partem, legitimis stantibus, relinquere poterit. l. 9. Tauri. Per quā legē omnia iura superius à me relata, in hac parte sunt correctā: & ultra dictam quintam partem, neque ratione alimētorum, neque alterius rei, filijs naturalibus aliquid mater relinquendi facultatem habet. Legitima verò prole non existente naturales tantum verè ex testamēto, & ab intestato, in bonis maternis sunt legitimi hæredes, & omnes ascendentes legitimos & agnatos, & cognatos ex parte materna excludunt: vt in. d. l. 9. Tauri. Ex qua sequitur, quòd si filij naturales iniustè essent exhæredati per querelam inofficiosi testamenti, testamentum maternum rumperetur, & ab intestato erunt successuri. l. si suspecta. in fine. ff. de inoffi. testa. §. tam autē. insti. eo. tit. Plate. & Ange. & alij in. d. §. nouissimè. Eadē ratione, si naturales filij fuerint à matre præteriti, eis competit aduersus testamentum maternum quærela inofficiosi testamenti, & non bonorum possessio contra tabulas: quia præteritio matris pro exhæredatione habetur. l. filiā præteritā. C. de inoffi. testa. l. si. C. de suis & legi. hære. l. illud. §. ad testamēta. vbi. glos. ff. contra tabu. §. si. insti. de exhered. libe. cū remedium quod exhæredatis, vel ijs qui pro exhæredatis habentur, nō sit cōtra tabulādi remediū, sed quærela inofficiosi testamēti. l. 1. l. non putabit. ff. contra tabu. §. sin autem. insti. eo. tit. sequitur etiam ex. d. l. 9. filijs naturalibus ad consequenda bona materna remedium. l. si. C. de edic. di. Adri. Tollen. cōpetere. vt declarat Bal. in. l. 3. C. de inoffi. testa. Sequitur etiam ex prædicta. l. 9. Tauri. donationem immensam, vel inofficiosam vni ex filijs factam, posse per alium filium naturalem reuocari: de qua donatione loquitur Authen. vnde si parens. C. de inoffi. testa. l. 1. & 2. C. de inoffi. dona. quod semper intelligendum est, filijs legitimis non existentibus. vt in. d. l. 9. expressè habetur. Sequitur etiam ex prædicta. l. 9. quòd quemadmodum natiuitate filij legitimi annullatur testamentum maternum, ita eodem modo natiuitate

natiuitate filij naturalis. l. si mater. C. de inoffi. testa. l. posthumus. ff. eo. tit. Plat. in prin. in l. i. quibus modis testa. in fir. cum naturales legitimi hæredes matri existant: vt in. d. l. 9. Tauri. Ex qua etiam deducitur, quod sicut mater in tutela & cura legitimorum filiorum alijs tutoribus legitimis & datiujs præfertur. Authen. matri, & auia. C. quando mulier offi. tute. fungi potest. Authen. de hære. abintest. veni. §. ex his. col. 9. l. 4. tit. 16. par. 6. glo. & Doct. in. c. ex parte. in. 2. de appella. Ita in tutela & cura filiorum naturalium. l. si. C. quando mu. tute. offi. fun. potest. Authen. vt sine prohibi. mat. debito. & credi. tute. gerant mino. glo. & docentes. in. d. Authen. matri & auia. Albe. in. l. si qua illustis. in fine. C. ad Orficia. Item sicut donatio facta alicui, natiuitate filij legitimi reuocatur. l. si vnquam. C. de reuocan. dona. l. si totas. C. de inoffi. dona. l. 8. tit. 4. par. 5. Ita eodem modo natiuitate filij naturalis donatio facta à matre reuocatur per rationem dictæ legis. 9. & eius dispositionem. De qua re. de iure communi est videndus Oldra. consi. 278. licet quantum. Plenius Barba. in. l. cum acutissimi. nu. 219. C. de fideicommi. Gabriel Palæo. de filiis nothis. c. 34. Latissimè omnium Tiraque. in. d. l. si vnquã. in verbo. suscepit liberos. nu. 56. cum sequen. Et quod dictum est, naturales matri ex testamēto & abintestato legitimos esse hæredes, prole legitima deficiente; id intelligendum esse cenfeo, nisi mater hac lege & conditione hæres fuisset instituta: vt si sine filijs decesserit, hæreditas ad substitutum perueniat; quo casu naturales substitutū non excludunt. Bart. in. l. hæredibus. §. Titius. nu. 2. ff. ad Trebe. Ange. Imola, & Alexa. in. 3. fallen. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebe. Abb. in. c. in præsentia. num. 21. de proba. Vbi Decius. num. 41. hanc fatetur esse communem opinionem, reprobata glo. contrarium tenente. in. l. hæredibus. §. Titius. verbo. conditioni. ff. ad Trebe. & Bart. sibi contrarius in hoc meretur reprehendi. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 4. & Castillo in. l. 9. Tauri. in parte. Herederos legitimos, quæ est notanda limitatio ad dict. §. si quis rogatus. & ad. l. Cum pater. §. volo. & ad. l. Lucius. §. vltimo. ff. de lega. secun. & ad. l. 1. C. de condi. infer. &

ad glo.

- ad glo. in verbo. filium in. c. Raynuntius. de testa. & ad glo. i. in. c. in presentia. de proba. Quæ omnia iura probant quod natiuitate filij naturalis omnis euanesceat substitutio, & secundum supradicta est intelligenda. l. cum auus. ff. de condi. & demonstra. & d. l. cum acutissimi, & l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. l. io. tit. 4. par. 6. Quæ iura in masculis, & non in feminis institutis sunt intelligenda. Ratione diuersitatis scripsit Bar. in. d. §. Titius, nu. 2. quia magna ignominia & dedecus est totius cognationis
- 14 feminas filios naturales habere, vt inquit. l. vnica. C. de sena, C. osul. Clau. Tollen. dicens, quod mulier luxuriosa & incontinens totius cognationis est dedecus, & ignominia. Maior enim castitas in feminis, quam in masculis requiritur. l. palam. §. qui in adulterio. vbi glo. ff. de ri. nupti. l. penul. C. ad Orfi. l. 2. in fine. tit. 15. lib. 8. Ord. Ias. in. l. in arenam. nu. 10. C. de inoffi. testa. & in Ecclesiastico. c. 42.
- 16 habetur, quod melior iniquitas viri, quam mulier benefaciens. Itē ex. d. l. 9. Tauri facile etiam deducitur, matrē filiam tantum naturalem teneri dotare, & ad id compelli, cum ei naturales ex testamento & ab intestato sunt legitimi hæredes. Quemadmodum pater ad
- 17 filias suas dotandas compellitur. l. qui liberos. ff. de ri. nupti. l. dotem dedit. ff. de colla. bono. l. fi. C. de dotis promissione. l. 8. tit. 11. par. 4. de qua dote filiabus naturalibus dāda, optimē scripsit Bar. in l. vxor. §. naturalis. ff. de lega. 3. Bal. in. l. neq; mater. C. de iure doti. in. l. fi. C. de dotis promi. Ias. in. §. fuerat. nu. 104. cum sequen. insti. de actio. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 9. & §. 23. nu. 4. fol. 97. in quo loco latissimē hanc scripsit materiam, quam hīc non refero, quia mei moris non est, aliorum scripta tantum referre: nihil noui addendo vel declarando, vt sequar doctrinam Bal. in. l. non est dubium. num. 28. C. de legi. & in repe. l. 1. in fine. C. de Sacro Sancta Eccle. dicentis, turpe esse aliorum scripta tantum referre, & nihil noui addere: qualiter verò consanguineis suis naturales succedat, inferius in materia successionum collateralium erit videndum.

Epitome successiōum Summarium.

- 1 **N**aturales an nobilitate paterna gaudeant.
- 2 Naturales non veniunt appellatione liberorum.
- 3 Naturales nobilitatem patris, & non matris sequuntur.
- 4 Omne agens nobilius est suo patiente.
- 5 Nobilior & potentior est forma, quàm materia.
- 6 Filius ex matre nobili & patre plebeio non est nobilis.
- 7 Adumbratur nobilitas mulieris, si plebeio nupserit.
- 8 Illegitimi infames infamia facti censentur.
- 9 Filij ex meretricibus degeneres & ignobiles nascuntur.
- 10 Infames honores non merentur.
- 11 Paterna flagitia hereditaria successione descendunt.
- 12 Filius imitator incontinentiæ paternæ præsumitur.
- 13 Qui viret in folijs, venit à radicibus humor,
& patrum in natos abeunt cum semine mores.
- 14 Non ingrediatur manxer in Ecclesiam Dei vsq; ad 10. generationem.
- 15 Illegitimi sunt manifesti testes iniquitatis paternæ: & euidentis argumentum eius incontinentiæ.
- 16 Illegitimi non sunt honorabiles, neq; Deo amabiles, neq; in bello fortes, neq; in fide stabiles.
- 17 Qui vocat alium spurium actione iniuriarum tenetur. (re merentur.)
- 18 Quàm plurimi illegitimi insignes fuerunt, legitimosq; natos antecede-
- 19 Christophorus à Rojas Episcopus Cordubensis, & Ioannes à Ribera Episcopus Pacensis laudantur.
- 20 Hieronymi Manrique Inquisitoris Valentini laus.
- 21 Notandæ solutiones ad iura Regia ex diametro distantia.
- 22 Illegitimi de generali consuetudine nomen & nobilitatē, & arma suorum parentum retinent.
- 23 Spuriij signo quodam in scuto vtuntur ad cognoscendam spuritatem.
- 24 Filij ex damnato coitu, omni prorsus privilegio carent.
- 25 Pragmatica Pinciana anno. 1542.
- 26 Adulterij poena, est mors.

- 27 *Dispensatio restringenda est.*
 28 *Qui ex damnato & punibili coitu dicantur.*

Cap. decimū quintum

Propter mutuam duarum legum partitarum in se repugnantiam opportunè hoc in loco excutere operè pretium esse duximus, an filij naturales tantum, nobilitate, immunitate, paternaq; ingenuitate gaudeat. Qua in re. Bar. inquit, quòd naturales paternis priuilegijs & dignitatibus, & immunitatibus non potiuntur. in. l. Tutelas. nu. 4. ff. de capi. dimi. & melius in. l. i. nu. 50. C. de digni. lib. 12. & in. l. fi. in prin. C. de verbo. signi. & in. l. pronuntiatio. ff. eo. tit. & in. l. i. in fine. ff. ad munici. & in tracta. de infig. & armis. nu. 11. Bald. in. l. id quod pauperibus. num. 35. C. de epis. & cleri. & in. l. cum pater. §. volo. ff. de lega. 2. & in. l. cum legitime. ff. de statu homi. & in. l. generaliter. §. cum autem. in fine. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Ioa. de Pla. in. l. si Senator. in fine. C. de dig. lib. 12. hanc fatetur esse communem opinionem Alex. in. l. ex facto. §. qui rogatus. nu. 54. ff. ad Trebe. dicēs, quòd nobilitas paterna nō transit ad naturales seu bastardos. & in confi. 25. circa primum. nu. 7. volu. 1. Iaf. in. l. fi. nu. 13. C. de verbo. signi. Prepo. in. c. per venerabilē. nu. 9. vbi Abb. nu. 34. qui filij sunt legi. Guido Papæ decisio. 580. an bastardus. Feli. in. c. in presentia. nu. 23. de proba. & in. c. super eo in. 2. nu. 5. de testi. latē Segura in l. coheredi. §. cum filia. nu. 122. ff. de vul. & pupi. Pal. Rub. in. c. per vestras. §. 10. nu. 5. & 14. de dona. inter virū & vxō. Plurima circa hoc scripsit Tiraque. in tracta. de nobilita. c. 14. & 15. numero 10. cum sequen. Gabriel Paleotus de filijs nothis. c. 60. Iacobus de Villalpando in. l. 22. tit. 1. par. 7. parte. 2. nu. 4. plenè glossator ordinamenti in. l. i. versicu. est tamen dubium. tit. 1. de los Caualleros. lib. 4. ordi. glos. 1. in. l. secunda. §. in filijs. ff. Decurio. glos. singu. in Clem. vnica. in verbo. liberi. in fine. de baptis. glossa. in verbo. volumus. in cap. statutum. in. 2. de hære. lib. 6. quod appella. liberorum

liberorum quantum ad honores & eorum commoda naturales nō
 veniūt, refert Ias. in. l. si. nu. 13. C. de verbo. sign. Ripa in. l. ex facto. §.
 si quis rogatus. nu. 62. ff. ad Trebe. glo. singu. in parte del. 5. in. l. 1. tit.
 6. lib. 3. Fori. pro quibus est. l. cū legitime. ff. de statu homi. cuius
 verba sunt. Cū legitimæ nuptiæ factæ sunt, patrem liberi sequū-
 tur. Ergo si non sunt legitimæ nuptiæ patris, conditionem non se-
 quūtur. Nam quoad honores & dignitates, ac immunitates, filij legi-
 timi sequūtur conditionem ac nobilitatem patris, & non matris.
 3 l. nullus in. 2. & l. exēplo. C. de Decurio. lib. 10. l. si. C. de murile. lib.
 11. l. filiam, & l. liberos. ff. de senatu. glo. in. l. partum. C. de rei vendi.
 glo. in. l. si. C. de seruis fugi. l. 2. tit. 21. par. 4. ibi. Siguen la condicion
 del padre, quanto a las honrras y fuero del siglo. l. 5. in fine. tit. 1. lib.
 4. Ordi. idem probat. l. humilem. C. de inces. nup. ibi. ex ingenuis
 parentibus. l. liberos. vbi glo. in verbo. naturales. ff. de senato. l. ex li-
 bera. vbi Bal. C. de suis & legi. lib. 1. 3. tit. 15. par. 4. l. 2. tit. 13. eadē par.
 4 4. & ratio est, quia omne agens nobilius est suo patiente, & poten-
 5 tior est forma, quā materia: vt vt inquit Bal. in. d. l. si. C. de seruis
 fugi. refert Ias. in. l. 1. nu. 21. ff. de verbo. obliga. Feli. in. c. nouit. nu. 2.
 6 de iudicijs. Vnde filij nati ex muliere nobili & patre plebeio nō sunt
 nobiles per dictam legem. exemplo. & tenet Bal. in. d. l. si. de seruis
 fugi. & in. l. 2. de iure emphi. Feli. in. c. super eo, in. 2. nu. 5. de testi. nā
 7 adūbratur nobilitas mulieris, si plebeio nupserit. l. fœminę. ff. de se-
 nato. quia nobilitas non prouenit ex genere materno, sed paterno:
 vt in. d. l. exemplo. l. liberos. ff. de senatu. latē Pala. Rub. in rub. de
 dona. inter vi. & vxor. §. 32. & ratio quod naturales nobilitate pater-
 na non gaudeant, ea potissima est, vt ab omni fornicatione & licita
 copula homines coherceātur: vel quia illegitimi infames infamia
 8 facti cēsentur: vt inquit Azo. in summa. C. ex quibus causis infa. ir-
 roga. Bal. in. l. 1. nu. 2. de iure aure. Ann. Hosti. in summa. de filijs pref-
 byterorum. §. quæ ex causa prohibitionis. Abb. in. c. per venerabilē,
 nu. 3. qui filij sunt legi. Ias. in. l. si is qui proemprore, nu. 260. ff. de
 vsucapi. & in. l. fratres. in fine. C. de inoffi. testa. Caccialupus in. l. si
 qua illustis. nu. 7. ad Orfi. Alex. con. 60. nu. 5. volu. 2. latē Tiraqu. de
 nobili

- nobilitate. quæstione. 15. nu. 14. Hippo. singulari. 273. notissimum. Vnde inquit Cardinalis in. c. si gens Anglorum. 56. dist. quod nati ex meretrice viles, & degeneres, & ignobiles communiter sunt. c. si quis cum militibus. 6. quæst. 1. Latè Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. nu. 3. fol. 89. de dona. inter vir. & vxor. est. l. singu. 2. tit. 6. par. 7. & infames indignos esse honoribus, dignitatibus, ac ingenuitatibus certum est. l. vnica. C. de infami. lib. 10. l. infamia. l. neque infames. C. Decurio. eo. lib. 10. Ideo meritò illegitimi honores paternos, & dignitates habere non merentur, vt dixit tex. in. c. penul. 56. dist. adulterorum filij abominatio sunt Domino, & paterna flagitia hæreditaria successione descendunt. Meritò à iure præsumitur is incontinens, cuius pater fuit incontinens. c. 1. c. si gens Anglorum. 56. dist. Alcia. de præsump. regu. 1. præsump. 24. Et sæpe solet filius similis esse patri. glo. in. l. quod si nolit. §. si mancipia. ff. de edili. edic. glo. verbo. progenitores. in. c. venerabilem. de electio. Vnde versus Mantuani;

*Qui vires in folijs venit à radicibus humor,
Et patrum in natos abeunt cum semine mores.*

- Et in Deuterono. c. 23. legitur: Non ingrediatur manzer in Ecclesiam Domini vsq; ad decimam generationem. Vnde tex. in. c. priusquam. 24. disti. inquit, quod filij illegitimi sunt manifesti testes iniquitatis paternæ, & euident argumentum eius incontinentiæ. c. vestra. c. si. de vita & honest. cleri. Abb. in. c. cum dilectus. nu. 4. de purga. Cano. Et Bonifatius martyr scribēs ad Regem Anglorum, affirmat hanc prolem illegitimam non esse honorabilem hominibus, neq; Deo amabilem, neque in bello seculari fortem, neque in fide stabilem: vt habetur in. c. si gens Anglorum. 56. dist. quod refert Bal. in. l. 1. nu. 9. de his quæ penè no. relin. Et Ioa. Cora. in. l. hæres. instituta. nu. 5. C. de impuberum, & alijs substi. Rochus de Curte de iure patro. verbo. competēs alicui. nu. 6. Curtius-Junior consi. 35. statuto. versi. non sunt Deo amabiles. Rabuffus in praxi benefici. tit. de dispensatione super defectu natalium. nu. 5. Casti. in. l. 9. Tauri. in prin. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 10. nu. 2. fol. 89. Vnde inquit Andre. de

- Icer. in. c. 1. §. iniuria. de pace & iuramento firman. in vli. feudo. Quæ

I sequitur

sequitur Abb. in. c. cū te. num. 27. de rei iudi. Ias. in. l. et si præceperit. num. 7. ff. de lib. & posthu. & in. l. turpia. num. 7. ff. de lega. pri. Thomas Gramma. decisio. 307. magnificus. num. 10. quod qui vocat alium spurium, etiam si sit spurius, tenetur actione iniuriarum.

- 18 ¶ Quamplurimos tamen illegitimos, seu naturales tantū, multis magnisque animi virtutibus, diuinarum ac humanarum literis, fortitudine, consilio, ac prudentia pollere legimus; legitimosque natos antecedere. cap. Osius Papa. 56. dist. qui tex. plures summos Pontifices, qui illegitimi fuerunt, refert. Et Gratianus copillator Decreti, & eius frater Petrus Lombardus, qui Magister sententiarum vulgò nūcupatur, fuerunt illegitimi. Et Ioa. Andre. fuit spurius, vt ipse refert in add. ad Spe. tit. de filiis presby. in rub. Abb. in. c. inter cæteras. primo nota. de rescrip. Et Homerus, Demosthenes, Bar. Ias. & Erasmus Roterodamus. De Bai. ipsemet affirmat in. l. quidā cū filiū. nu. 8. de verb. obli. alios refert Bonus Decur. de nobili. 3. parte. nu. 67. Et Nicol. Dubal. de succes. ab intest. in. 1. parte in 4. specie filiorum. Et Tiraque. de nobili. c. 15. nu. 30. cum sequen. & plenissimè Gabriel Paleg. de filiis nothis. c. fi. Et Iephte filius Galaad natus ex adultera matre, qui fuit vir fortissimus atque pugnator magnus, vt legitur in lib. Iudicum. c. 11. & vir ille fortissimus Goliath fuit spurius, vt in lib. 1. Regum. c. 17. habetur, & refert Bal. in. c. super eo, de electio. Nostra etiā tempestate proprijs oculis perspeximus Reuerendissimum Archiepiscopum Casaragustanum Ferdinandum ab Aragonia. & Ioa. Bernardiez de Lugo Episcopum Calagurritanum, ac dominum Christophorum à Rojas Episcopū Cordubensem, necnon dominum Ioa. à Ribera Episcopum Pacensem: quos non tantū stemmate clarissimos, sed etiam sanctitate vitæ, morum grauitate, eruditione non vulgari, omnibusque animi, corporisque dotibus præstantissimos esse cognouimus. Inter quos nō dedignabor referre meum in hac Inquisitione Valentina collegam Dominum Hieronymum Manrique subtilem profectò in hæresibus inquirendis indagatorem, & in actu practico satis versatū. His

ergo

ergo omiffis. ex fuperioribus liquidè conftat, præfertim ex. d. l. 3. tit. 15. par. 4. & ex. l. 2. tit. 13. par. 4. filios tantùm naturales paternis honoribus, & immunitatibus minimè frui. Contrariū verò exprefse probat. l. 1. tit. 11. par. 7. videlicet filium effe nobilem feu patritium, feu vulgari nomine filium Dalgo, natum ex concubina, dummodo eius pater effet nobilis. Ad idè. l. fi. in fine. tit. 22. lib. 4. Fori. l. 12. Tauri. in fine. difponēs nullam effe differentiam, neq; difcrimen quòd honores confequendos, & immunitates habēdas inter filios illegitimos & legitimè natos. Ecce repugnātiā, & expreffam duarū legū partitarum contradicōnem; quæ sanè ex diametro diftant. Sit igitur prima ad. d. ll. folutio & concordia, quòd. d. l. 3. tit. 15. par. 4. & l. 2. tit. 13. eadem par. procedant de iure; & d. l. 1. tit. 11. par. 7. procedat de cōfuetudine, ita affirmat Guido Papæ quod fuit iudicatum, de ciffione. 580. an baftardus, & quòd de cōfuetudine generali baftardi retineant nobilitatem generis, & nomen, & arma fuorum parentum; & quòd alijs priuilegijs & prerogatiuis gaudeant, & fecus de iure. tenuit Bar. de infignis & armis. nu. 11. Decius confi. 85. & diligēter in fine. Otalora de nobilitate. 2. parte tertiæ partis principalis. c. 3. nu. 3. Melius Tiraque. de nobilitate. c. 15. nu. 30. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 60. nu. 6. dicens, quòd de iure spurij gentilitia infignia & arma ferre non poffunt. Secus de cōfuetudine, vt in Germania, & in Gallia, & in alijs Prouincijs, in quibus linea tranfuerfa in fcuto, & infignibus ponitur; quod eft lignum iniuftorum natalium. Secunda folutio colligitur ex dic. l. 3. tit. 15. par. 4. quòd quando nobilitas & immunitas ratione priuilegij ad patrem pertinebat, quòd tale priuilegium, vel immunitas ad filios naturales non extendatur. & dic. l. 1. titu. 11. par. 7. procedat quoties nobilitas prouenit ex genere & ratione fanguinis, quo cafu nobilitate & immunitate gaudeant naturales. l. ius agnationis. ff. de pactis. l. iura fanguinis. ff. de regu. iu. Quæ folutio fatis colligitur ex traditis à Bald. in. l. generaliter. §. cū autem. num. 5. C. de. inftitu. & fubfti. fub condi. fac. Tertia & veriffima erit folutio ad. d. ll. regias. quòd. d. l. 3. loquatur & procedat in filijs spurijs &

- adulterinis, seu nefarijs, seu incestuosis. & d.l.i.tit. ii.par.7. in filijs naturalibus tantum ex concubina genitis, quod satis ex verbis d.l.i.constat, ibi. amica que tenga conofcidamente por fuya. inter quos naturales, & legitimos, parum interest: quod aliter est in filijs ex damnato & punibili coitu, qui omni prorsus beneficio carerent, vt
- 24 inquit. d. Authen. licet. C. de natu. lib. ita tenet Pala. Rub. in. d. §. 10. nu. 7. & Grego. Lopez. in. l. i. in verbo. amica. tit. 2. par. 7. & Otalora. de nobilitate. 2. par. 3. par. prin. c. 3. nu. 3. Ioa. ab Orozco in. l. cum legitime. nu. 20. ff. de statu homi. Didacus Perez. in. l. i. in fine. tit. 1. lib. 4. ordi. Et propter repugnantiam dictarum legum partitarum condita fuit. l. 12. Tauri. disponens, quod quantum ad honores & dignitates paternas nulla sit differentia inter filios illegitimos & filios ex legitimo matrimonio natos. Sed adhuc facta illa lege, dubium erat, vtrum filij nefarij, seu adulterini, vel incestuosi nobilitate, priuilegijsq; paternis gauderent. Ob id facta fuit Pinciae quaedam pragmatica. Anno. 1542. quae habetur in ordinamento nouo. in. l. 2. tit. 2. lib. 4. illius ordi. quod omnes filij illegitimi sint nobiles & immunes: sicut eorum patres, priuilegijs, paternisq; prerogatiuis omnino utantur, ac fruantur, nisi ex damnato & punibili coitu sint geniti; etiam si sint principis priuilegio legitimati. Ex qua sanctione Pinciana, iuncta lege. 9. Tauri. facile sequitur, filios ex consanguinea, vel affini genitos nobilitate, paternisq; priuilegijs non gaudere, cum poena incestus, sit poena adulterij. l. si adulterium cum incestu. in fine. & §. nonnunquam. vbi glo. ff. de adulte. l. inter liberas. §. 1. vbi. glo. ff. eo. tit. 1. 3. tit. 18. par. 7. & poena adulterij, est poena mortis. l. Gracchus. C. de adulte. l. 13. tit. 17. par. 7. l. 2. tit. 15. lib. 8. ordi. l. i. tit. 7. lib. 4. Fori. l. 81. & 82. Tauri. neq; hodie obstat tex. in Authen. vt nulli iudicum. §. si vero quando. col. 9. & Authe. sed hodie. C. de adulte. l. 15. tit. 17. par. 7. quae iura probant mulierem adulteram poena mortis non puniri, sed verberatam in monasterium recludi. Nam. d. iura hodie videntur esse correcta per. l. i. tit. 7. lib. 4. Fori. quae est expresse approbata per. d. l. 81. Tauri. atq; ita poena adulterij, de iure Regio, est poena mortis, & per consequens iuxta tenorem. d. l. 9. Tauri. idem dicendum

- dicendum est de filiis incestuosis & adulterinis. Deducitur etiam ex. d. pragmatica sanctione. filium ex damnato & punibili coitu natum, principis rescripto etiam legitimatum, priuilegijs, honoribus, immunitatibus paternis non gaudere: nisi in legitimatione id expressè dictū fuerit. Notat Præpositus in. c. per venerabilē. §. quod
- 27 autem. nu. 112. qui filij sunt legi. Legitimatione enim est quædam iuris dispensatio, quæ regulariter restringenda est. c. 1. §. 1. de filiis presby. lib. 6. c. non potest. de preben. eo. lib. c. quod dilectio. de consan. & affini. ex quibus omnibus constat filios illegitimos, præter illos qui ex damnato & punibili coitu sunt geniti, dignitates, prærogatiuas, immunitates, & priuilegia paterna habere. & qui dicantur ex damnato & punibili coitu optimè declaratur, in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. glo. Bal. in. l. si qua illustris. vbi latissimè Baptif. Caccialup. nu. 75. cum sequē. C. ad Orfi. glo. Ange. & alij in §. nouissimè. insti. eo. tit. l. 11. tit. 13. par. 7. & d. l. 9. Tauri.

Summarium.

- 1 Rrogati filij qui dicantur, atq; de eorum diffinitione.
- 2 Arrogatio qua ratione à iure fuit inuenta.
- 3 Arrogatio vnde originem habuit.
- 4 Arrogare, nihil aliud est quàm valde rogare.
- 5 Mulier aliquem arrogare non poterit.
- 6 Fœmina filios in potestate non habet.
- 7 Iusta causa in arrogatione requiritur.
- 8 Filiorum procreatio humano generi immortalitatem tribuit.
- 9 Habenti. 12. filios. à muneribus de iure conceditur immunitas.
- 10 An talis immunitas sit realis, vel personalis.
- 11 Habens filios, non habenti in honoribus publicis præfertur.
- 12 Mulier sterilis, maledicta & infamis in lege veteri censebatur.
- 13 In arrogatione, principis autoritas est necessaria.
- 14 Arrogatum sui iuris esse oportet.
- 15 In arrogatione solennis fieri debet scriptura.

- 16 *In arrogatione an consensu tacitus sufficiat.*
 17 *Adoptio est nomen generale, & in eo differt ab arrogatione, quod genus ab specie.*
 18 *13. notandæ differentie inter adoptionem & arrogationem.*

Cap. decimum sextum.

- 1 **P**ost filios naturales, de legitimis filiis tantum, id est, de adoptiuis & arrogatis, eorumq; ex testamento & ab intestato successione, hoc in loco videndum est. Filij arrogati dicuntur illi, quos vir Sexagenarius principis auctoritate in filios solenniter recipit: interueniente eorum expresso consensu. Quâ definitionem probat. l. si Paterfamilias. §. si. l. neq; ei permittitur. §. 1. ff. de adoptio. l. 2. l. arrogationes. C. de adoptio. glo. in. §. 1. insti. eo. tit. glo. in. c. vnico de cognat. lega. glo. in summa. 3. quæstio. 3. Azo in summa de adoptio. Ange. & Plat. in. §. 1. in prin. insti. de adoptio. Abb. & Præpositus. in rub. de cognat. lega. Ioa. Cora. in rub. ff. de adoptio. nu. 2. l. 7. tit. 16. par. 4. Et hæc filiorum species
- 2 hac ratione à iure fuit inuenta; ad solatium eorum, qui filios non habent, nec habere possunt: vt facta arrogatione filiorum naturalium, tristitiam atq; desiderium admittat. l. nec ei. §. 1. ff. de adoptio. l. mulierem. C. eo. tit. Et ex eo arrogati dicuntur, quia pater legalis tempore arrogationis interrogabatur, an velit eum quem arrogat sibi iustum filium esse. vt in. §. 1. vbi. glo. & Docto. insti. de adoptio. vel dicitur à rogatione, id est, supplicatione, quæ principi vel populo fieri solebat, vt concederetur rescriptum ad faciendam prædictam arrogationem: nam arrogare nihil aliud est, quam valde rogare, vt Nebrissenfis in Lexicon iurisciuiis, verbo arrogare declarat. Item dictum fuit in
- 3 diffinitione, quos vir sexagenarius, quia mulier aliquem in filium arrogare non poterit. l. mulierem. l. in adoptionem. in. 2. C. de adoptio. l. nã & fœminæ. ff. eo. tit. §. fœminæ. insti. eo. tit. l. 2. tit. 16. par. 4. l. 4. tit. 22. lib. 4. Fori. Ratio est, quia filius arrogatus, & eius liberi trãseunt
- in arro-

in arrogātis potestātē. l. 2. l. si Paterfamī. ff. de adoptio. l. cū in odop-
 ptuiis. §. si. C. eo. tit. §. illud. insti. eo. tit. l. 7. tit. 16. par. 4. Et cū scēmi
 6 nā filios in potestate non habeant. l. nulla scēmina. ff. de suis & legi.
 hāre. l. illud. §. ad testamenta. ff. cōtra tabu. §. scēminā. insti. de ado-
 ptio. l. 7. tit. 17. par. 4. ideo aliquem arrogare scēminā non poterunt.
 Dicitur in diffinitione Sexagenarius, quia minor sexaginta annorū
 regulariter arrogare nō potest. l. si Paterfamilias. §. si. ff. de adoptio.
 quam affirmat esse singu. Ias. in repeti. si arrogator. nu. 3. ff. de ado-
 7 ptio. nisi sit coniuncta persona arrogātis, vel infirmus sit arrogator;
 vel alia iusta causa subit, propter quā in quacunq; ætate etiā mino-
 ri poterit quis arrogare. vt in. d. l. si Paterfamilias. §. si. magis enim
 Reipub. interest filios procreare, quā liberos arrogare. l. i. ff. solu.
 matri. l. hoc modo. §. si. ff. de condi. & demonstra. sola filiorum pro-
 8 creatio humano generi immortalitatem tribuit, vt vtar verbis Au-
 then. de nuptijs. in prin. col. 4. l. cū ratio. §. penul. ff. de bo. damna.
 Propter hoc cōmodum & vtilitatem quæ ex filiorum procreatio-
 9 ne ad Rempub. prouenit, habenti. 12. filios à muneribus realibus &
 patrimonialibus datur immunitas, licet non sit Decurio. l. semper.
 §. i. vbi. Bar. ff. de iure immu. l. si quis Decurio. C. de Decu. lib. 10. &
 est communis sententia secundum Ange. & Plate. in prin. insti. de
 excusa. tuto. & Ioā. de Ana. in consi. si. per totum. reprobata glo. cō-
 trarium tenente in. l. i. C. de his qui. nu. lib. excu. Meren. lib. 10. in
 quā re diebus præteritis Pincię per consiliarios Regios fuit iudica-
 10 tum huiusmodi immunitatem tantū esse personalem, & ad filios
 non transmitti. vt voluit glo. in. d. l. si quis Decurio. dicens quòd pa-
 tre viuēte, filij hac immunitate gaudent. Vnde etiā est, quòd in ho-
 noribus in Repub. adipiscendis & ordine sedendi, & scribēdi præ-
 11 fertur is qui habet filios, non habenti. l. in albo Decurionum. C.
 de Decu. lib. 10. Ias. in. l. i. lectu. i. nu. 13. ff. sol. matri. Rauena.
 in Alphabeto Aureo. fol. 153. col. 4. & in. l. veteri, mulier sterilis
 12 maledicta dicebatur & infamis, vt in Deutero. c. 7. c. recurrat. §.
 is itaque. 22. quę. 4. vbi optima. glo. in verbo. maledicta. Insuper in
 diffinitione dicitur, principis auctoritate, quia principis rescriptum

- 13 seu eius autoritas in arrogatione est necessaria. l. 2. l. fin. ff. de adoptio. l. 2. & 3. l. arrogationes. l. adoptatū. C. de adoptio. §. 1. insti. eo. tit. poterit similiter fieri apud iudicem cōpetētem. l. 1. l. adoptio. C. de adoptio. quod secus est in adoptione, vt in. d. §. 1. insti. eod. titu. & in. l. 4. tit. 16. par. 4. Item addendum est in diffinitione, si sui iuris essent. ad hoc enim quod habeat locum arrogatio, necesse est filium arrogatū sui iuris esse. l. 2. ff. de adoptio. l. cum adoptiuis. §. si. C. eo. tit. §. 1. insti. eo. tit. l. 1. & 7. tit. 16. par. 4. quod aliter est in filio adoptato. Rursus in diffinitione dictū fuit, solenniter recipit, ex eo quod solennis stipulatio requiritur, videlicet quod arrogator interrogetur, an vellet eum qui arrogandus est in filium, & is qui arrogatur, an id fieri patiatur. l. 2. ff. de adoptio. & de hac re solennis fieri debet scriptura. l. nec ei permittitur. §. 1. ff. de adoptio. l. fin. C. eo. tit. l. 4. tit. 16. par. 4. Finaliter dicitur in diffinitione, interueniente eorū expresso consensu, ex eo quod in arrogatione consensus expressus arrogatoris, & illius qui arrogatur, requiritur. l. in adoptionibus vbi glos. & Bart. ff. de adoptio. quod aliter est in adoptione, vt ibi deciditur. l. 2. tit. 16. par. 4. in qua arrogatione tacitus etiam consensus sufficit. Arrogatio ab adoptione eo differt, quod genus ab specie; adoptionis nomen generale est, & non arrogationis. l. 1. ff. de adoptio. §. 1. insti. eod. titu. nonnullæ in iure constituuntur differentia inter arrogationem, & adoptionem, quarum prima est proximè dicta.
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18

¶ Secunda differētia inter arrogationē, & adoptionem est, quod adoptio fit de filiofamilias: arrogatio verò de eo qui sui iuris est. l. 1. ff. de arrega. l. cum in adoptiuis. C. eod. titu. vnde versus quem refert. glos. in. §. 1. institu. de adoptio. & glos. in cap. vnico. de cognatione lega. arrego qui suus est, sed habet meus esse necesse. patris adopto suum, sed patris permanet idem.

¶ Tertia differentia, quod tam arrogatus, quàm eius filij transeunt in potestatem arrogantis, sed adoptatus non mutat patriam potestatem, neque in adoptantis potestatem transit, nisi ab auo, vel alio ascendente fuerit adoptatus. l. Si paterfamilias. l. arrogato patre. ff.

tre. ff. de adoptio. l. cum in adoptiuis. §. Si verò pater naturalis. C. eod. titu. §. illud. §. Sed hodie. §. in primis. insti. eod. titu. §. Sed & si pater. insti. Quibus modis ius pa. potest. fol. l. 9. titu. 16. par. 4. & talis adoptatus à patre, vel ascendentibus potius dicitur verus filius, quàm filius adoptiuis. l. filio quem pater. ff. de lib. & posthu. Nam quando concurrunt causa naturalis, & accidentalis, præualet naturalis, & potentior est. l. qui habet. ff. de tute. l. profecticia. §. fin. ff. de iure dotio. ne imagine naturæ veritas obumbretur, vt inquit. d. l. filio quem pater.

¶ 4. differentia, in arrogatione requiritur principis rescriptum, in adoptione verò cuiusvis iudicis competentis licentia sufficit. l. 2. ff. de adoptio. §. 1. insti. eod. tit. l. 8. tit. 16. par. 4. l. 6. tit. 22. lib. 4. Fori.

¶ 5. differentia est quoad modum succedendi, vt inferius cap. proximo declarabitur.

¶ 6. differentia, quòd in arrogatione expressus cōsensus tam arrogantis, quàm arrogati requiritur. In adoptione verò sufficit presumptus. l. in adoptionibus. l. Si pater naturalis. ff. de adoptio. l. 1. tit. 16. part. 4.

¶ 7. differentia, quòd infans, id est, minor septem annorum in adoptionem, & non in arrogationem dari potest. l. etiam. vbi glos. & Doct. & in. l. in adoptionibus. ff. de adoptio. glos. 1. vbi docentes in. l. 2. ff. eo. tit. l. 4. tit. 16. par. 4.

¶ 8. differentia, quòd arrogatio sine iusta, & legitima causa non dissoluitur; sed adoptio ad libitum, & voluntatem adoptantis, dissoluitur. §. cum autem impubes. in sti. de adoptio. Azo in summa. C. eod. tit. num. 6. expresse. l. 8. tit. 16. part. 4.

¶ 9. differentia, quòd libertus alienus arrogatur, sed nō adoptatur. l. si. vbi glos. & Doct. ff. de adoptio. l. Si paterfamilias. §. fin. ff. eod. titu.

¶ 10. differentia, quòd filio arrogato fit substitutio pupillaris, cum sit in potestate arrogantis, & non filio adoptato, qui est extra potestatem. l. Si arrogator. ff. de adoptio. l. Sed si plures. §. in arrogato. ff. de vul. & pupi. substi. l. 9. tit. 5. part. 6.

¶ 11. Differentia satis colligitur ex.l.in adoptionibus. ff. de adoptione.

¶ 12. Differentia sumitur ex.l.neque ei permittitur. §.1.ff. de adoptione.iuncta.l.4.tit.16.par.4.

¶ 13. Differentiam scripsit Ioan.de Plate.in. §. tam autem, num. 8.insti. de in offi. testa. dicens quòd arrogato competit querela contra testamentum arrogantis, & non filio adoptato. quæ sanè differentię sunt notandę quia ab aliquo scriptę non reperiuntur.

Summarium.

- 1 **D**e testamentaria arrogatorum successione.
- 2 Arrogati bona arrogatori olim acquirebantur.
- 3 An arrogator hodie vsumfructũ tantũ obtineat, & num.4.
- 4 Pater non habet vsumfructum in bonis filij primæ ton sur.e.
- 5 Filio arrogato quarta debetur propter commoditatem vsumfructus.
- 6 Patria potestas prodest ad acquirendum & effectum operatur ad succedendum.
- 7 Arrogato quarta qua actione acquiratur.
- 8 Querela est remedium subsidiarium.
- 9 An in fraudem alienata ab arrogato reuocentur.
- 10 Arrogati bona vltra quartam ei sunt restituenda.
- 11 Arrogatus in quarta non potest grauari.
- 12 Feudum ad filios apdotiuos transit.
- 13 Adoptiuus originem patris naturalis non amittit, & domicilium adoptantis consequitur.
- 14 Et nomen & arma patris adoptantis.
- 15 Arrogato quarta debetur, stantibus etiam filijs legitimis.
- 16 Arrogato quarta ex dispositione legis & non testatoris debetur.
- 17 Quarta ex potentia suitalis transmittitur.
- 18 Filius arrogatus alienata in fraudem reuocat.
- 19 Arrogatus an consanguineis arrogantis succedat.

- 21 *Per arrogationem rumpitur testamentum prius factum.*
- 22 *An quarta hodie sit aucta vsque ad trientem.*
- 23 *An arrogato de iure regio quarta debeatur.*
- 24 *Arrogatus extraneo in nihilum succedit.*
- 25 *De adoptione Regi Alfonso ab Aragonia facta, à regina Ioanna Neapolitana.*
- 26 *Propter ingratitudinem arrogatus non succedit arrogatori, ibidem an Iuste fuit exheredatus Rex Alfonso qui à Regina Ioāna ad regnū Neapolitanum fuit adoptatus.*
- 27 *Arrogati plus iuris quàm legitimi non habent.*
- 28 *Arrogatis quarta quoquo titulo relinquitur.*
- 29 *Quarta arrogatis de omnibus bonis non debetur.*
- 30 *Adoptiui non excludunt substitutum.*

Cap. decimumseptimum

QUod ad successionem verò attinet filij arrogati ex testamento in. 4. partem omnium bonorum patris arrogatoris succedunt. Itaque arrogator hanc quartam filio arrogato in vita dare vel in morte relinquere tenetur. l. Si arrogator. ff. de adoptio. l. Papinianus. §. Si quis impubes. ff. de in offi. testa. l. 1. §. Si impuberi arrogato. ff. de colla. bono. l. fi. ff. Si quid in frau. Pat. fac. sit. l. Si te parēs. C. de suis, & legi. lib. l. 2. C. de adoptio. §. cū autē impubes. insti. de adoptio. §. 1. vbi glos. in verbo. adoptati. insti. de in offi. testa. §. adoptiui. insti. de exhereda. lib. & in prin. insti. quibus modis testa. infir. l. 8. & 9. titu. 16. part. 4. l. 5. titu. 22. lib. 4. Fori. Bart. & alij in. d. l. Si arrogator. Bald. & Salice. in. l. 2. C. de adoptio. Ange. in dict. §. cum autē. Dinus in tracta. de succe. ab intest. nu. 9. Prepositus in. c. per venerabile. §. quod autē. nu. 59. qui filij sunt legi. Segura in. l. cohæredi. §. cū filiæ, nu. 217. cū sequen. ff. de vul. & pupi. substi. Ratio est, quòd hæc

- quarta pars debeat[ur] arrogato, quia olim omnia bona istius filij ar-
- 2 rogati, arrogatori acquirebantur. l. si paterfamilias. l. arrogato pater. ff. de adoptio. l. si adoptauero. ff. de precario. l. in arrogatorem. ff. de pecu. §. sed hodie. insti. de adoptio. §. sed etsi pater. insti. quibus
 - 3 modis ius Pa. potest. sol. & illud quoad proprietatem, & vsum fructu[m] ad arrogatorem olim pertinebat: sed hodie tantum quoad vsum fructu[m]. vt in prin. insti. de acqui. per arroga. l. 8. tit. 16. par. 4. & ita arrogator in bonis filij arrogati vsum fructu[m] obtinet, ad similitudine[m]
 - 4 patris naturalis l. r. l. cum oportet. C. de bonis q; lib. l. r. l. si viua matre. C. de bonis mater. §. igitur. §. hoc quoq; insti. per quas perso. no bis acqui. l. 5. & 6. tit. 17. par. 4. l. 24. tit. 13. par. 5. l. 7. tit. 4. lib. 3. Fori. quod singulariter limitandu[m] & intelligendu[m] est: nisi filius sit clericus
 - 5 primæ tonsuræ; quo casu in bonis filij siue intuitu ecclesiæ, vel maternis, vel aliunde à filio clerico in potestate paterna existente acquiritis, pater non habet vsum fructu[m]. Auth. presbyteros. vbi Bal. C. de epis. & cleri. idem Bal. in l. sacrosanctæ. nu. 4. C. eo. tit. Innocentius. Hosti. Abb. in c. quia nos. de testa. idem Abb. in c. in præsentia. nu. 56. de proba. & in c. constitutus. in fine. de in integrum resti. l. as. in l. si. nu. 4. & 5. C. qui testa. face. pos. & in l. licet. nu. 6. C. de colla. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 24. nu. 6. Segura in l. Imperator. nu. 68. ff. ad Trebe. Optimè Xarez in illa allegatione, an pater habeat vsum fructu[m] in bonis Maioricatus. nu. 31. cum sequen. vbi affirmat ita iudicatum fuisse in fauorem. Ioa. de Ouallè clerici in minoribus ordinibus constituti. de qua re est optima. l. 3. tit. 22. par. 1. Bar. tamen contrariam tenuit sententiam in d. l. sacrosanctæ. in prin. dicēs q[uod] in bonis filij clerici intuitu ecclesiæ acquiritis, pater tantu[m] habet vsum fructu[m]: sed nō in alijs bonis. sed cōmuniter in hoc per Doctores superius relatos. Bar. reprehenditur, quod non solum in filio clerico locum habet, sed etiam in filio clerico arrogato.
 - 6 vt in prin. insti. de acqui. per arrogationem. Ideo hæc quarta filio arrogato debetur propter commoditatem vsusfructus, qui vsus fructus in bonis arrogati arrogatori acquiritur, vt dictum est. Et quia pater in hoc honoratur, merito in prædicta quarta grauatur

- l. vnica. §. pro secundo. C. de cadu. tollen. l. si. §. sed cum in secun-
 dam. C. de furtis, vel alia efficacior poterit esse ratio propter patriæ
 potestatem, quæ prodest ad acquirendum: & operatur vinculum
 7 ad succedendum, vt dicit Bal. per tex. ibi. in l. cum adoptiuus. nu. 4.
 C. de adoptio. quamuis glo. in verbo. dentur. in l. i. §. si impuri. ff. de
 colla. bono. dicat quod non est laborandū, qua actione vel iure hæc
 quarta in testamento arrogatoris est petēda, sed quod sat est, quod
 8 actione ex testamento peti possit. Bar. in d. l. si arrogator. in lectu.
 in fine, & in repe. nu. 14. quam opinionem esse communē affirmant
 Albe. ibi. & Ias. nu. 51. Sed si filius arrogatus sine aliqua iusta causa,
 à prædicta quarta fuerit exclusus seu exhæredatus, si est impubes,
 ad consequendam quartam habet remedium ordinarium ex consti-
 tutione diui Pij, de qua in J. Papinianus. §. si quis impubes. ff. de in-
 offi. testa. & in l. si. ff. si quid in frau. patro. fac. sit. & cum hoc cōpe-
 tat remedium, cessat querela, quæ est subsidiaria, quæ cū remedio
 9 ordinario non concurrat, vt in. §. i. insti. de inoffi. testa. Sin autē fi-
 lius pubes fuerit, cōpetit querela cū aliud ei remedium non cō-
 petat. l. 2. C. de adoptio. Ias. in repe. l. si arrogator. nu. 53. ff. de adop-
 tio. & ita est intelligenda. l. Papinianus. §. si quis impubes. ff. de in-
 offi. testa. & §. tam autē. insti. eo. tit. Inter quæ remedia hoc interest,
 10 quod impubes reuocat alienata in fraudē, & non pubes. vt in d. l. si.
 si quid in frau. patro. quæ lex & iura similia, in impubere tantū sunt
 intelligenda. sed si filius arrogatus fuerit præteritus, cū sit suus
 & in potestate rumpit testamentum. l. filium quem pater. §. si. vbi.
 glo. si. ff. de lib. & posthu. §. adoptiuus. insti. de exhæreda. lib. & §. i.
 & §. eadem hæc. insti. de hæc. quæ abintesta. defe. similiter compe-
 tit bonorum possessio contra tabulas. l. non putauit. §. in adoptionē.
 l. si post. §. si in adoptione. ff. de bono. posse. contra tab. Ex superio-
 ribus dictis regu. & vnam ampliationem habemus, videlicet quod
 quarta in bonis arrogatoris, non tantum filio impuberi, sed etiam
 puberi est debita.
 11 ¶ Secundò dicta regula ampliatur, quod vltra dictam quartam,
 omnia bona arrogati sunt ei, vel eius hæredibus restituenda. l. non
 enim

enim aliter. l. his verbis. ff. de adoptio. l. 2. C. eo. tit. §. cum autem. in fine. insti. eo. tit. l. 4. & 8. tit. 16. par. 4.

- 12 ¶ Tertiò ampliatur, quòd filius arrogatus in. d. quarta, non potest grauari. l. si arrogator. vbi glo. & Bar. num. 9. & Ias. nu. 26. ff. de adoptio. Sali. in. l. 2. C. eo. tit. Idem Ias. in. l. cum filius familias. nu. 45. ff. de lega. pri. ad similitudinem filiorum legitimorum, qui in suis legitimis grauari nequeunt. l. omnimodo. l. scimus. §. cum autem. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. testa. Nam filij arrogati sunt ad imaginem filij legitimi & naturalis, vt inquit glo. & Platea. ibi. in. l. cum adoptionem. C. de Decuri. lib. 10. Vbi Alex. in addi. ad Bar. inquit, quòd quando rescripto Principis alicui conceditur feudum, quòd illud transit ad filios etià adoptiuos. l. 2. §. in filijs. ff. de Decurio. Et priuilegiū militis ne torqueatur, transit etià ad filios adoptiuos. Fran. Mar. decisio. 887. queritur an priuilegium. in prin. parte. 1. nam adoptio imitatur naturam. §. minorem natu. insti. de adoptio. non tamen propter superius dicta adoptatus amittit originem, & nobilitatem patris naturalis. l. origine. §. si. ff. ad munici. & consequitur domicilium, nomen, & arma patris adoptatis. l. ciues. G. de inco. lib. 10. glo. Bar. & Platea. in. l. filios. C. de munici. & origina. lib. 10. Fran. Mar. decisio. 881. queritur, an per adoptionem. parte. 1.
- 13
- 14
- 15

- 16 ¶ Quartò ampliatur dictam quartam habere locū, stantibus etià filijs legitimis & naturalibus ipsius arrogatoris, siue ante arrogationem natis, siue post. l. si te parens. C. de suis & legi. lib. §. cum autem. vbi glo. insti. de adoptio. §. adoptiui. insti. de exhæreda. lib. glo. Bar. & alij in. d. l. si arrogator. glo. in verbo. sola. in Auth. in successione. C. de suis & legi. lib. De iure verò regio aliter videtur, quòd stantibus filijs legitimis & naturalibus, quòd hæc quarta filio arrogato non sit debita. l. 5. tit. 6. lib. 3. Fori. Clarius in successione ex testamento, in. l. 1. tit. 22. lib. 4. Fori. Segura in. l. cohæredi. §. cum filia. à num. 217. vsque ad num. 224. ff. de vul. & pupi. substi. Quo in loco iura regia & communia nititur concordare: Mihi sanè videtur, omisis in hac resolutionibus, ius commune in hac parte, per

per. II. regias corrigi, dummodo in viridi sint obseruantia, cum sint leges Fori secundum tenorem legis primæ Tauri. Præsertim quod stantibus filiis legitimis, & naturalibus, vltra quintum bonorum, pater nullam prorsus testandi, seu disponendi facultatem habeat. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 7. tit. 12. eo. lib. Fori. l. 1. tit. 22. lib. 4. Fori. l. 28. Tauri. Ad quam partem quinti de iure regio arrogatus tantum potest admitti. De quo quinto subtrahenda funeraria, & aliæ donationes liberales sunt, secundum l. 30. Tauri: de cuius intellectu latius superius scripsimus.

17 ¶ Quintò ampliatur, quod dicta quarta non ex dispositione testatoris, sed legis, filio arrogato debetur. l. 1. §. si impuberi. ff. de colla. bono. l. si. si quid in frau. patro. l. cum in adoptiuis. C. de adoptio. Effectus enim maximus est, nam illud quod effertur à lege, & non à dispositione hominis iudicatur æs alienum. l. si. C. de indic. vidui. tollen. Bald. in. l. si cum dotem. §. cum pater. ff. solu. matri. Latè Segura in. l. cohæredi. §. cum filia. nu. 213. ff. de vul. & pupi.

18 ¶ Sextò ampliatur dicta regula, quod hæc quarta, licet non sit agnita ex potentia suitatis, cum sit suus, vt dictum est, transmittitur. l. apud hostes. C. de suis & legit. lib. l. ex militari. §. fin. ff. de testa. mili. l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. l. si arrogator. ff. de adoptio. Vbi Bart. in repe. nota. 12. & Ias. num. 13. & de materia transmissionis vltra tradita in dic. l. vnica, & in. l. ventre. ff. de acqui. hæredi. & in. l. si infanti. C. de iu. de libe. Latè Ias. in. l. emancipata. nu. 4. C. qui admitti. & in. l. Lucius Titius. num. 34. ff. de vul. & pupi. & in. d. l. si arrogator. num. 14. cum sequen. Soci. regu. 168. hæreditas. & regu. 173. hæres suus. Castillo. l. 13. Tauri. De qua re est singu. l. 2. tit. 6. par. 6.

19 ¶ Septimò ampliatur dicta cōclusio, quod filius arrogatus poterit reuocare alienata per suum arrogatorem in fraudem dictæ quartæ. l. si. ff. si quid in frau. patro. glo. in verbo. raptam. Vbi Docto. in. l. 2. C. si in frau. patro. à libe. alie. fac. sit. Bar. in. l. non vsque. ff. si quis à paren. sue. manu. & in. d. l. si arrogator. in repe. num. 8. Vbi Ias.

nu.23. idem Ias.in. §. Item si quis in fraudem. nu.9. cum sequē. insti. de actio.

20 ¶ Octauò ampliatur, quòd vltra prædictam quartam, patri legitimo & naturali, alijsq; consanguineis arrogatus succedit. l. cùm in adoptiuis. C. de adoptio.

21 ¶ Nonò ampliatur, testamentum prius ab arrogato conditum, facta arrogatione rumpi. l. non putauit. §. si quis emancipatum. ff. contra tab. & in prin. insti. quibus modis testamentum infirmetur. Alex. & Ias. in rub. de lib. & posthu.

22 ¶ Decimò ampliatur, secundum opinionem Cyni. in. l. 2. C. de adoptio. & Albe. in. d. l. si arrogator, hodie hanc quartam esse auctā vsq; ad trientem, sicut in filijs legitimis & naturalibus. Contrariam verò sententiam tenuit glo. in verbo. hoc obseruando. in Authen. de trien. & semi. §. 1. colla. 3. glo. in. l. 5. tit. 22. lib. 4. Fori. Bar. & Bal. in. d. l. si arrogator. vbi. Ias. nu. 53. hanc fatetur esse communem opinionem, contra Cynum. quæ regula nonnullas patitur exceptiones & fallentias.

23 ¶ Primò, dicta regula limitatur locum nō habere de iure nostro Regio, filijs legitimis & naturalibus existentibus, vt superius ampliatione quarta apertè ostendimus.

24 ¶ Secundò limitatur in filio adoptiuo, qui patri suo extraneo adoptatori ex testamento in nihilum succedit. l. cùm in adoptiuis. §. sed ne articulum. C. de adoptionibus. notant Alex. & Ias. in rub. de lib. & posthu. num. 17. §. sed hodie. insti. de adoptio. l. 8. tit. 16. par. 4.

25 ¶ Tertiò, dicta regula fallit in feudo, quia filius siue adoptatus, siue arrogatus sit, ad successione feudi nō admittitur neq; ex feudo prædicta quarta detrahatur. c. 1. §. adoptiuus filius. si de feudo fuerit cōtro. inter domi. & agna. vassa. c. 1. de successione feudi. in vsibus feudorū. notat Ioa. Faber. & Ange. in. §. 1. in prin. insti. de hæc. quæ ab intest. defe. Decius. cōsi. 399. cōclusionē. nu. 3. quod intelligendū est, nisi hac lege & conditione fuisset adoptatus, vt in feudo succedat, vt fuit Rex Alphōsus ab Aragonia à Ioāna Regina Napolitana. Hanc dixit esse communem opinionē Cursi. Iunior. cōsi. 138. nu. 7.

Quartò

- 26 ¶ Quartò fallit, quando aliqua ingratitudinis causa à filio arrogato in arrogatorem fuerit commissa, quo casu cessat prædicta quarta. l. fin. ff. Si quid in frau. patro. ibi. Sed si causa cognita fuerit emancipatus quartam perdit. l. nōnunquam. ff. de adoptio. §. cum autem. in fine. insti. eo. tit. l. 7. tit. 16. par. 4. & propter easdem causas, propter quas filius legitimus, & naturalis poterit exheredari, de quibus in Authen. cū de appellatione cognoscitur. §. causas autem iustas. col. 8. authen. licet. C. de lib. præte. vel exhere. glo. in. §. fin. insti. de inoffi. testa. glos. magna in. c. Quintaballis, de iure iu. l. 4. §. & 6. tit. 7. par. 6. ex eisdem causis filius adoptiuus poterit exheredari. glos. vbi Docto. in. l. quidam cū filium. ff. de verbo. obliga. Imò maior vrget ratio exheredationis, in filiis adoptiuis, quàm in filiis legitimis. Ne eundem effectum veritas & fictio operetur, ideo iuste fuit exheredatus Rex Alfonsus ab Aragonia, qui fuit adoptatus à Regina Ioāna ad regnum Neapolitanum, quia dictus Rex insidiabatur vitæ Reginæ, & eius statui, vt refert Archiepiscopus Antoni. in 3. par. tit. 22. cap. 8. §. 6. & 7. & Frā. Mar. decisio. 884. incip. quaeritur an filius adoptiuus, in fine, parte. 1. Sed id ex Chronicis nō cōstat, ideo arbitror non esse verum.
- 27 Quintò fallit, quando arrogator sex vel plures filios legitimos, & naturales habuisset, ne illud incōueniens sequatur, filium arrogatum plus iuris, quàm legitimum, & naturalem haberet. glos. Bar. & Docto. in. d. l. Si arrogator. §. Sed hodie. insti. de adoptio. glo. in verbo. quartam, in. §. cum autem, insti. eod. tit. facit. l. communium, in fine. C. de natu. lib. Albe. in Authē. licet. C. eo. tit. Xuarez. in. l. 1. versi. viso qui dicantur. tit. 6. lib. 3. Fori.
- 28 ¶ Sextò, dicta regula limitatur, quòd prædicta quarta titulo institutionis non est relinquēda, sed alio quouis titulo particulari tenet Cynus in. l. 2. C. de adoptio. vbi Sali. nu. 4. & alij communiter.
- 29 ¶ Septimò, cōclusionē limita prædictā, quòd hæc quarta nō est omnium bonorū arrogatoris, sed illius partis, quā habuisset, si arrogator ab intestato esset moriturus. glo. in parte quartā. in. d. l. Si arrogator, glos. in. d. §. cum autem. Bar. & Bald. in. d. l. Si arrogator, vbi Ias. nu.

32. hanc fatetur esse communem opinionem contra glos. in verbo. liberis in Authen. de hære. & Falc. §. i. col. i. quæ glos. cōmuniter reprehenditur.

- 30 ¶ 8. limita, filium arrogatum siue adoptatum substitutum nō excludere. l. Si ita quis. §. ijs cui. ff. de lega. secun. l. fideicommissum. ff. de cōdi. & demonstra. Bart. in. l. Si cognatis. in prin. ff. de rebus du. optimè Decius, confi. 393. incip. conclusionem.

Summarium.

- 1 **D**E successione arrogatorum abintestato.
- 2 **D**Adoptiui in omnibus bonis abintestato succedunt.
- 3 **D**Adoptiui de iure regio cum legitimis non succedunt.
- 4 **L**eges Fori quando sunt in usu & viridi obseruantia, ab omnibus sunt seruandæ.
- 5 **A**lleganti leges Fori onus probandi esse in usu & obseruatiā incūbit.
- 6 **T**estes deponentes de usu & consuetudine Fori, rationem dicti sui reddere tenentur.
- 7 **F**acta non presumantur nisi probentur.
- 8 **L**eges stili sunt legum Fori declarationes.

Cap. decimum octauum.

- 1 **A**Bintestato verò tam filij adoptiui, quàm arrogati vnā cum filijs legitimis, & naturalibus æquis portionibus patri arrogatori etiam extraneo succedunt. l. Si te parens. C. de suis & legi. lib. l. cum in adoptiuis. §. Sed ne articulum. C. de adoptio. l. i. §. suos hæredes. ff. de suis & legi. hæredi. §. i. §. eadem hæc. §. sed ea omnia. in lti. de hære. quæ abintesta. defe. & in prin. in lti. quibus modis testa. in fir. §. adoptiui de exhære. lib. l. 8. & 9. tit. 16. par. 4. quod de iure communi ampliatur, siue legitimi, & naturales sint ante, vel post arrogationem nati.
- 2 d. l. Si parēs, & d. l. 8. & 9. tit. 16. par. 4. in quibus etiam iuribus probatur filios adoptatos seu arrogatos legitima prole nō existente in omnibus bonis arrogatoris abintestato succedere, filijs verò, vel cō sanguin-

sanguineis adoptatis arrogati in nihilū succedūt, vt in. l. cū in adoptiuis. §. Sed ne articulū. C. de adoptio. §. Sed ea omnia. vbi gl. in verbo. ab intestato. institu. de hære. quæ ab intesta. defe. l. 9. in fine, titu. 16. par. 4. l. 5. tit. 22. lib. 4. Fori, qd̄ aliter erat statutū de iure antiquo. l. 1. §. cognationē. ff. vnde cognat. l. qui in adoptionē. ff. de adoptio.

³ De iure verò nostro regio legitimis filiis & naturalibus existētibus, filij arrogati, seu adoptati ab intestato non succedunt. l. 5. tit. 6. lib. 3. Fori, quæ loquitur in successione ab intestato, & ita glossa eam intelligit dicens, quòd in hoc. d. l. Fori ius cōmune, & partitarū corrigat. Idem probat. l. 1. titu. 22. lib. 4. Fori. glos. in. l. 5. titu. 22. eodē lib. 4. Fori, quam opinionem verissimam esse arbitror in his locis in quibus. d. ll. Fori sunt in vsu, & viridi obseruātia, vt dicitur in. l. 4. tit. 4. lib. 1. Ordi. & in. l. 1. Tauri. & ei siue actori, siue reo qui intentionem suam in vsu, & obseruantia legum Fori fundat onus

⁵ probandi incūbit, & non asserenti dictas leges Fori non esse in vsu. l. 1. vbi glos. verbo. probatis, & Bald. num. 3. C. quæ sit lon. consue. l. per prescriptione vbi glos. C. Si contra ius, vel vtili. publi. Bart. in. l. omnes populi, nu. 67. ff. de iusti. & iu. Decius confi. 215. in causa, nu. 3. latissimē Xuarez in procēmio legum Fori, vbi concludit prædictas leges Fori esse in vsu & obseruantia probandas, & Decius vbi supra, nu. 3. inquit, allegando Bart. & alios, quod testes deponentes de vsu & consuetudine Fori tenentur rationem dicti sui reddere,

⁷ aliàs nō probant. Ratio est, quia illud ex facto pēdet, ideo ab eo qui factum allegat illud est probandum. l. Si emancipati. C. de colla. l. in bello. §. factæ. ff. de capti. & post lim. reuer. Bald. in rub. C. de fideiuss. quod facta non præsumuntur nisi probentur. Eadem ratione idem in legibus stili dicendum est leges enim stili legum Fori sunt declarationes, vt in earum subscriptione legum stili apparet, & titulus quo nominantur earū naturā, & vim indicat. l. 2. de statu hominū. l. fin. ff. de hære. insti. l. imperator. ff. de in diem adiect. latē Ias. in princi. institu. de actionibus, num. 14. cum sequen. ita expressē tenuit Castillo in tractatu rationum, quarta parte propē finem dicens quòd leges stili, vt pro legibus seruentur requiritur quòd sint vñtata, & in vsu & obseruantia. Vnde reuoca-

8 tis legibus seu statutis, per consequēs omnes reformationes ac declarationes earum censentur esse reuocata. l. vnica. in prin. vbi Bal. nota. 3. C. de latina libertate tollen. l. vnica. in prin. C. de cadu. tollē. Bar. in. d. l. omnes populi. nu. 31. ac ita leges stilli tāquam legum Fori declarationes virtualiter continentur in prohibitionē contenta in l. 4. tit. 4. lib. 1. ordi. & in. l. 1. Tauri. licet de illis expressē non fuisset cautum, sed tantū de legibus Fori, quæ requiruntur vt sint in vsu & viridi obseruantia.

Summarium.

- 1 **S**purius filius quis sit, & vnde illud nomen fuerit deductum.
- 2 Spuriū nomen non Latinum, sed Græcum est.
- 3 Spurius quasi sine patre filius.
- 4 Spurius dicitur quasi de spumariualium.
- 5 Nomen Spurius est nimis generale, & aliquando in genere, & aliquādo in specie sumitur.
- 6 Spurius aliquando pro vulgō concepto accipitur.
- 7 Spurius aliquando dicitur filius incestuosus, sacrilegus, vel nefarius.
- 8 Spurius aliquando dicitur filius naturalis.
- 9 Argumentum de specie ad genus affirmatiuē validum est.
- 10 Prædictum argumentum negatiuē prolatum minimē procedit.
- 11 Argumentum de genere ad speciem affirmatiuē efficax non est.
- 12 Remoto genere, per consequens omnes eius species remouentur.
- 13 Vera filiorum spuriorum diffinitio.
- 14 Glossa in. c. nisi cū pridem. de renuntia. defenditur.

Cap. decimum nonum.

- 1 **P**ost filios legitimos & naturales: & naturales tantū, & adoptiuos, & arrogatos, eorumq; ex testamento & abintestato successione; operæpretium erit de alijs filiis, id est, spurij & nefarijs, & eorū successione nunc scribere. Spurijs verò nomen, non est latinum, sed Græcū, quapropter

pter proprij vocabuli penuriam auctores Latini vtuntur, vt inquit Quintilianus, lib. 3. institutionum. c. 6. in fine Alciatus lib. 1. prætermis-
 2 mitorum in dictione spurius, & appellantur spurij Græcè *πατρὸς ἄνευ* & *ἀπατρως* quasi sine patre filij, ex eo quòd pater est
 incertus. l. vulgò concepti. ff. de statu homi. §. si aduersus. insti. de
 nup. Et vt quidam putant spurij dicuntur quasi extra puritatem ma-
 trimonij nati. Abb. in. c. nisi cum pridem. §. personæ verò, nu. 20. de
 renuntiatione, & ibi Anto. de Bu. Ias. in. l. 2. nu. 4. ff. de verbo. obli-
 ga. Baptif. Caccialup. in repe. l. Si qua illustris, nu. 2. C. ad orfi. Casti-
 llo in. l. 9. Tauri in fine. Couarru. in. 4. parte. 2. cap. 8. §. 5. allegando
 Budeum, & Alciatum. Sed rectius arbitror hoc nomen spurius dici
 ab infinitiuo Græco *παρὰ τὸν πατέρα*, id est, sporadin, quod significat vul-
 3 gò conceptum quasi sine patre filium, vt voluit Alciatus vbisupra,
 vel deriuatur à genitiuo Græco. *πατρὸς*, id est, sporu, hoc est, à semi-
 ne proprio: quia nihil habet à patre nisi tantum semeni ita hoc nomē
 interpretatur Calepinus. verbo spurius, & Catellianus Cotta, & Ia-
 cobus Spiegel in dictione spurium, & aliter interpretatur Cardin-
 4 alis in cap. liberi. 32. quæstio. 4. quod spurij dicuntur quasi de spu-
 ma riuatium, pro vera huius nominis intelligentia, quod iste termi-
 nus spurius est nimis generalis, & aliquando accipitur in genere, &
 aliquādo in specie: in genere omnes filios natos ex quocunq; dam-
 5 nato coitu, siue nefario siue adulterino, siue incestuoso compre-
 hendit, & omnes qui ex legitimo matrimonio nati non sunt ac ita
 spurij quandoq; naturales licet improprie vocantur: vt inferius de-
 clarabitur. in specie verò spurius accipitur pro filio vulgo quæsito
 habito ex meretrice & patre incerto. l. Si spurius. ff. vnde cog. l. vul-
 6 gò concepti. ff. de statu homi. l. Si qua illustris. C. ad orfi. l. i. titu. 15.
 par. 4. l. 3. tit. 14. par. 4. l. 11. in fine. tit. 13. par. 6. ibi. spurio, es llamado
 el que nascio de muger puta que se da a muchos, & plerumq; filiū
 de adulterio genitum hoc nomen spurius significat, cap. tanta. qui
 filij sint legitimi, quod notat ibi Anto. de Bu. nato. 3. l. 3. C. solu.
 7 matri. l. generaliter. §. spurios. ff. de decu. Authen. quibus modis na-
 tu. effi. sui. §. fin. coll. 7. notat glos. in verbo. coniugata, in cap. inno-

tuit. de electione. Ancharrana consi. 401. & in consi. 337. viso diligenter. in prin. Decius consi. 306. in casu proposito. num. 5. Cacialup. in. d. l. si qua illustris. in prin. Bal. consi. 31. volu. 1. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 16. num. 4. Interdum etiam filius ex consanguinea, vel affini, vel sacerdote, vel moniali, vel nefario coitu genitus, dicitur spurius. §. si aduersus. insti. de nup. c. ad abolendam. de filijs presbyte. expresse Bar. in. l. si. in prin. ff. de his quibus ut indig. glo. in. d. l. vulgò concepti. Præpositus in. d. c. tanta. nu. 11. & 13. Dinus de succes. abintesta. nu. 12. Idem Præposi. in. c. transmissæ. nu. 7. & in. c. per venerabilem. §. quod autem. num. 21. qui filij sint legi. Cardinalis in. c. liberi. 32. quæstio. 4. Ias. in. l. 2. nu. 4. de verbo. obliga. Ange. in. l. si suspecta. §. de inofficiofo. ff. de inoffi. testa. Guido Papæ decisione. 280. incip. Titius coniuga. Couarruu. in. 4. par. 2. c. 8. §. 5. Xuarez. in. l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori. versi. qui autem dicantur filij. Castillo in. l. 9. in fine Tauri Aliquando dicitur spurius natus ex seruo & lib. 1. ex libera. C. de suis & legi. hære. glo. in verbo. conparienta. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. & aliquando dicitur filius naturalis spurius. glo. verbo. naturalem. in. c. per venerabilem. qui filij sint legi. Alex. consi. 2. visis codicillis. num. 58. volu. 1. Gabriel Palæo. de filijs nothis. cap. 16. ex quibus aperte constat nomen spurius esse generale; comprehendens sub se plures filiorum species, & habet se tanquam genus ad suas species, ideo ex eo sumitur argumētum de specie ad genus, affirmatiuè. l. siquid earum. §. 1. ff. de lega. 3. l. 2. §. doli mali. ff. de vi. bono. rap. l. inter agna. ff. vnde legi. l. 3. §. genera. ff. de acqui. posse. Hoc ergo argumentum affirmatiuè rectè procedit, veluti filius est incestuosus, ergo per consequens spurius: est adulterinus, igitur spurius rectè dicimus; & sic de alijs filiorum speciebus. Quod fanè argumentum negatiuè prolatum minimè procedere poterit. l. duobus. §. si quis iurauerit. ff. de iureiu. notat. glo. & Ange. in. §. plebiscitum. insti. de iure natu. genti. & ciui. Decius in. l. in toto. ff. de regu. iu. Ioan Neuifia in Sylua. nupti. fol. 492. colu. veluti si quispiam dixerit incestuosus filius non est, ergo neque spurius: non sequitur

- quitur: nā poterat esse adulterinus, vel vulgò quæ situs; & ita esset
 11 spurius. De genere verò ad speciem affirmatiuè argumentum non
 procedit. l. si quid earum. §. i. ff. de lega. 3. nota. Bart. in dic. §.
 doli mali. & in. l. iuris gentium. §. Sed si fraudandi. ff. de pac. Ias.
 in. l. i. num. 20. ff. si cert. peta. Exemplum est filius esse spurius.
 Ergo adulterinus non sequitur, quia poterat esse incestuosus. Ad
 12 positionem enim generis, non sequitur positio specierum, vt
 probant iura modò allegata: remoto tamen genere, per conse-
 quens omnes eius species remouentur. l. fin. C. de rebus alienis
 non alien. c. denique. 4. distinctio. glos. & Docto. in. l. si causa
 cognita. C. de transac. Et ita argumentum negatiuè positum est
 infallibile: vt non est spurius, igitur neque adulterinus, neque
 13 incestuosus, neque vulgò quæ situs. Remoto itaque genere, om-
 nes per consequens species remouentur. Definitio verò filiorum
 spuriorum ex prædictis clarè colligitur, videlicet quòd propriè
 filius spurius dicitur ille, qui est natus ex coitu ab vtroque iure
reprobato. Hanc diffinitionem scripsit Bart. in. l. fina. in princ.
 ff. de his quibus vt indig. glos. in. c. tanta. Vbi Abb. num. 13. &
 proposito num. 28. qui filij sint legitimi. Idem Præposi. in. c. per
 venerabilem. §. quod autem. num. 11. eodem tit. & in. c. cum ha-
 beret. num. 9. de eo qui duxit in ma. qua polluit per adul. Ponun-
 tur in diffinitione verba illa, ex coitu ab vtroque iure reprobato:
 vt in his verbis omnes filiorum species, de quibus superius dictum
 est, comprehendantur; & etiam causa differentię filiorum, qui
 ex iustis nuptijs sunt procreati. Authen. de nup. in prin. col. 4.
 & in prin. insti. de patri. potest. & in prin. de nup. c. gaudemus.
 de diuor. Item in diffinitione ob id verba illa scripta fuerunt, vt
 filij spurij à filiis naturalibus tantum distinguantur, qui naturales
 non sunt nati ex coitu ab vtroque iure reprobato: sed potiùs à iu-
 re ciuili permissio, & iure Canonico reprobato. l. in concubinato.
 in fine. ff. de concub. l. 1. C. eodem tit. glos. in. l. in libere. ff. de
 ript. nupt. glos. fin. in princ. institu. de patri. potesta. l. 2. tit. 14.
 part. 4. Ex quo valde redditur dubia glossa in verbo. manze-

res in cap. nisi cum pridem. de renun. dicens quod spurius dicitur natus ex concubina, quam. glos. reprobatur. Bart. in l. fin. in princ. ff. de his quibus, ut indig. Sed aliquo modo prædicta glos. poterit sustineri, si intelligatur ex concubina, non in domo retenta, quasi loco uxoris: tunc enim non spurius, sed naturalis filius diceretur. Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. discretis. colla. 7. Auth. de triē. & semi. §. consideremus, col. 3. Sed ex concubina extra domum habitante, quæ cum pluribus coeundi consuetudinem habebat. l. vulgo concepti. ff. de statu homi. l. ii. in fine, titu. 13. par. 6. quod de iure nouo regio aliter dicendum puto, iuxta tenorem. l. ii. Tauri.

Summarium.

- 1 **R**egula cū. 44. ampliationibus & declarationibus cōstituitur.
- 2 Quod spurius est omnino incapax hereditaris paternæ.
- 3 Spurius de foro Cātabriæ, & Valentie hereditatis etiam maternæ est incapax.
- 4 Paternum vitium, in filiis puniendum esse.
- 5 Spurijs sunt geniti in offensam Dei, & in cōtemptum matrimonij.
- 6 Adulterorum filij abominatio sunt Domino.
- 7 Manxer in Ecclesiam dei non ingreditur vsque ad. 10. generationem.
- 8 Spurius non solum humano, sed etiam diuino iure à successione paternæ repellitur.
- 9 Non erit hæres filius ancillæ cum filio liberæ.
- 10 Illegitimos neque in bello fortes esse, neque in fide stabiles, neque Deo amabiles, neque hominibus honorabiles.
- 11 Spurijs de iure etiam canonico esse incapaces.
- 12 Filius spurius lege municipali non potest effici capax successioris.
- 13 Statutum admittēs spurios ad successione, esse contra bonos mores.
- 14 Spurius non efficitur capax per statutum disponēs etiā per modū pœnæ.
- 15 Institutio facta de spurio est ipso facto, & iure nulla.
- 16 Verba presentis temporis significant ipso iure.
- 17 Verbum irritum quid operetur.

- 18 Duo notandi effectus quod actus sit ipso iure nullus.
- 19 Quod spurio relinquitur proximioribus testatoris defertur. (
- 20 Spurios nulla etiam prole existente non succedere. |
- 21 Nepos spurius ex filio spurio seu legitimo an auo succedat.
- 22 Nepos legitimus an possit ab auo heres institui.
- 23 Prohibitio facta de filio verum ad nepotem extendatur.
- 24 Incapacitas patris filio non nocet.
- 25 Dictio, ex, denotat causam proximā, & immediatam, & nō remotam.
- 26 Odia restringi, & non ampliari oportet.
- 27 Filiortū appellatione in odiosis nepotes nō cōprehenditur. (dicitur.
- 28 Prohibitio alienationis facta familiæ, ultra quartum gradū non extē-
- 29 Quicquid acquirit filius in potestate, suo patri acquirit.
- 30 Opinio verior cōtra Bald. & Ange.
- 31 Nepos ex filio incestuoso non potest heres institui.
- 32 Verus ac germanus sensus ad. l. si quis incesti. C. de incesti. nup.
- 33 Nepos ex filio ex cōsanguinea genito, heres non potest institui.
- 34 Idem dicendum est si impedimentum publicæ honestatis iustitiæ esset.
- 35 Filius clerici in sacris ordinibus cōstituti, nō dicitur incestuosus.
- 36 Nepos filij clerici ab auo potest heres institui.
- 37 Clericus an uxorem filij sui spurij instituere poterit.
- 38 Glossator ordi. opinione sua fuit deceptus.
- 39 Glossa in. l. 2. C. de Epif. & Cle. defenditur.
- 40 Spurij non sunt de familia, neque de cognatione parentum.
- 41 Spurij nō cōtinētur in dispositione facta de parērela, vel cōsanguinitate
- 42 Spurij quoad ius sanguinis coniuncti & consanguinei dicuntur.
- 43 Spurios esse incapaces etiam successionis cōsanguineorum patris.
- 44 Spurij succedunt cognatis, & consanguineis maternis.
- 45 Spurij inter se mutuo succedūt.
- 46 Agnati & consanguinei bona sua spurijs relinquere possunt.
- 47 Spurius respectu agnatorum extraneus censetur.
- 48 Spurius etiam ex substitutione vulgari bona paterna capere nō potest. |
- 49 Per substitutionem vulgarem succeditur testatori.
- 50 Spurius ex substitutione pupillari bona paterna capere potest.

- 51 Pupillo & non testatori per substitutionem pupillarem succeditur.
- 52 Spurius etiam est incapax substitutionis fideicommissarie.
- 53 Pater filio spurio neque per se, neque per interpositam personam aliquid relinquere potest.
- 54 Quod directo quis consequi non potest, neque per obliquum.
- 55 Quod quis non potest per se, neque per alium.
- 56 Propter fraudem est locus delationi in fiscum.
- 57 Spurius neque causa implende conditionis instituitur, vel ei aliquid relinquitur.
- 58 Spurius neque prætextu adoptionis efficitur capax successionis paterne.
- 59 Spurius neque titulo donationis, seu venditionis paterna bona capere potest.
- 60 Confessio paterna iureiurando etiam confirmata filio spurio non prodest.
- 61 Glossa in l. qui testamentum. ff. de proba. communiter à Doctoribus reprehenditur.
- 62 Glossa supradicta in aliquibus casibus sustinetur.
- 63 Fraus & dolus regulariter non presumuntur.
- 64 Error vel ignorantia potius est presumenda, quàm fraus vel dolus.
- 65 Confessio mutui vel venditionis, est de fraude suspecta.
- 66 Fraus legi fit, si is, cui aliquid donatum est, incontinenti id filio spurio dederit.
- 67 Spurius bona illa habere non potest, quæ suo nomine à patre fuerunt emptæ.
- 68 Spurius omni fraude cessante titulo oneroso à patre, & ab alijs extraneis lucratiuo, bona capere potest.
- 69 Institutio pupillaris, vel exemplaris à patre filio spurio fieri nequit.
- 70 Filius spurius, vel naturalis, nō est in potestate paterna.
- 71 In substitutione pupillari, vel exemplari patria potestas est necessaria.
- 72 Filio spurio nō datur tutor testamentarius.
- 73 Quod aliter est in filijs naturalibus.

Dummodo.

- 74 *Dummodo decretum iudicis interveniat.*
- 75 *Consanguinei, vel affines spurij ad eius tutelam non admittuntur.*
- 76 *Spurius factus executor testamentarius nullum ex officio executoris cōmodum consequi potest.*
- 77 *Pater executor à testatore nominatus, ad bona sua diuidenda, filio suo spurio bona donare non poterit.*
- 78 *Nicolaus Boerius merito reprehenditur.*
- 79 *Spurius immunitatibus, privilegiisque paternis non gaudet.*
- 80 *Spurius à ferendo testimonio repellitur.*
- 81 *Iuramentum non deferitur in defectum probationis habenti unum testē spurium.*
- 82 *Filius spurius est incapax gradus Doctoratus.*
- 83 *Doctoratus gradus est dignitas.*
- 84 *Spurius tāquam cōiuncta persona in iudicio sine mādato nō admittitur.*
- 85 *Spurius non est de familia, neque de cognatione paterna.*
- 86 *Spurius arma & insignia generis & familiæ non potest ferre.*
- 87 *Spurius in feudo non succedit.*
- 88 *Spurius non est capax successionis Regni, Ducatus, seu Maioricatus.*
- 89 *Argumentum de feudo ad Maioricatum validum & visitatum est.*
- 90 *Spurij ad succēssionem emphyteusis ecclesiasticæ non admittuntur.*
- 91 *Emphyteusis pro se & filiis suis ad spurium non extenditur.*
- 92 *Spurius neque ad ius patronatus admittitur.*
- 93 *Spurij vel illegitimi in dispositione legali appellatione filiorum non continentur.*
- 94 *Ius patronatus rebus spiritualibus est annexum.*
- 95 *Habentes defectum natalium rerum spiritualium sunt incapaces.*
- 96 *Ius patronatus est honorificum.*
- 97 *Spurij ad honores & dignitates non admittuntur.*
- 98 *Spurius non est legitimus testis.*
- 99 *Spurius est infamis infamia facti.*
- 100 *Nati ex meretricio viles & degeneres, & ignobiles sunt.*
- 101 *Infamia facti testem à testimonio repellit.*
- 102 *Qui vocat alium spurium actione iniuriarum tenetur.*

- 103 *Spurius non admittitur ad retractum.*
- 104 *Ius retractus qua ratione fuit institutum.*
- 105 *Spurijs nō meretur nūcupari filij.*
- 106 *Ius retractus sequitur ius successio[n]is.*
- 107 *Glossa in l. 13. tit. 10. lib. 3. Fori defenditur.*
- 108 *Spurius nō succedit in ius accusandi mortem patris.* (dit.
- 109 *Spurius in paternis dignitatibus atq; beneficijs ecclesiasticis nō succe-*
- 110 *dictum sing. Inno. in c. dilectus. in 3. de præben.*
- 111 *Omnes dispensationes sunt odiosæ.*
- 112 *Nepotes ex filio spurio ad dignitates, & ecclesiastica beneficia aui nō admittuntur.*
- 113 *Sanctuarium Dei iure hereditario nō possideatur.*
- 114 *Extravagās clemētis. 7. cōtra filios, & nepotes Clericorum.*
- 115 *Spurijs, legitimis etiam non existētib[us], in Regno, Ducatu, vel Maiorib[us] catu non succedunt.*
- 116 *Illegitimi non dicūtur de domo, neque de cognatione parentum.*
- 117 *Plures illegitimos in regnis successisse refertur.*
- 118 *Spurios tutores dari non posse.*
- 119 *Neque ad legitimam consanguineorum tutelam admitti.*
- 120 *Spurios ad ius sepeliendi in sepulchro parentum non admitti.*
- 121 *Ius sepeliendi heredibus, & ijs qui sunt de cognatione & familia com-*
- 122 *spurius substitutum non excludit.* (petit.
- 123 *Spurius bona paterna præscribere non poterit.*
- 124 *Præscriptio absque iusto titulo minimè procedit.*
- 125 *Alienationis verbum vsucapionem continet.*
- 126 *Alienatione prohibita, per consequens vsu capio censetur esse prohi-*
- 127 *bita.*
- 127 *An dos præscribi possit.*
- 128 *An dos alienari possit.*
- 129 *Opinio Angeli, quod spurius potest præscribere.*
- 130 *De præscriptione immemoriali.*
- 131 *Spurio de facto heredi instituto non competit remedium. l. fi. C. de edict. Diui Adri. rollen.*
- 132 *Spurios in ius compromittendi non succedere.*

- 133 *Carolus Ruinus reprehenditur & meritò.*
- 134 *Spurius inter coniunctos maternos ad compromittendum compellitur.*
- 135 *Pater filio suo spurio non succedit.*
- 136 *Inter patrē, & filiū spurium nullū ius agnationis, vel cognationis inest.*
- 137 *Successio ascendentium & descendentium equiparatur.*
- 138 *Correlatiuorum eadem est ratio.*
- 139 *Spurius non potest in foro conscientie possidere bona parentum.*
- 140 *Omnis lex humana iusta & rationalis, quæ disponit per rationem, & non per præsumptionem, obligat in Foro animæ.*
- 141 *Cor regis in manu Dei est, & ubi voluerit inclinabit illud.*
- 142 *Statuta municipalia iusta, seruanda etiam sunt in foro animæ.*
- 143 *Leges prohibentes filios institui, sunt iustæ & ob id in foro conscientie seruandæ.*
- 144 *Dominicus à Soto, salua eius summa extimatione, & auctoritate, sua opinione fuit deceptus.*
- 145 *Spurius, legitima etiam prole non existente, est incapax successionis paternæ contra doctissimum fratrem Dominicum à Soto,*
- 146 *Legis. 9. & 10. Tauri declaratio. (netur.*
- 147 *Filius spurius ante sententiæ declarationem bona paterna restituere te-*
- 148 *Leges etiam pœnales in conscientia obligant.*
- 149 *Plures notandæ declarationes ad glos. vulgatam, in cap. fraternitas. 12. quæst. 2.*
- 150 *Leges pœnales quæ aliquem incapacem vel inhabilem reddunt, in conscientia, obligant absque iudicis declaratione.*
- 151 *Leges impeditivæ translationis dominij statim obligant.*
- 152 *Quid agendum sit quando patri data est tacita, vel expressa fides restituendi bona filio spurio.*
- 153 *Egregius doctor à Couarru. meritò reprehenditur.*
- 154 *Heres tuò bona possidet, quamuis esset, verisimilis coniectura, quòd bona relinquuntur, vt spurio daret.*
- 155 *Propositum in mente retentum nihil prorsus operatur.*
- 156 *Præsumptio in foro conscientie non obligat.*
- 157 *Forus conscientie est forus boni, & æqui coniunctim, tribunal veritatis, &*

tis, & non fictionis.

158 *Conscientia est quædā consonantia animæ ad Deum, ex concordia spiritus, & voluntatis.*

159 *Bona cui restituenda sunt, quæ contra prohibitionem relinquuntur.*

160 *An maius delictum sit publicum, quàm occultum.*

161 *Bona clerici delinquentis, an ad fiscum Ecclesiasticum, vel regium pertineant.*

162 *Fructus etiam restituendi sunt.*

163 *Prædo tenetur fructus perceptos, & percipiendos restituere.*

164 *Fructus partes rei esse dicuntur.*

Cap. vigesimum

- 1 **I**s itaq; præmissis, consequens est ut ad eorum successionem transeamus. Et ut omnia clarius ac facilius percipi valeant, regulam, & 44. ampliaciones, ac nonnullas fallencias referam. Sit igitur in hac nostra materia
- 2 regula, filios spurios ex testamento & ab intestato, esse omnino incapaces, nullamq; in bonis paternis successionem habere. I. si quis incest. in prin. & I. qui contra. Authen. ex complexu. C. de incest. nup. l. 2. C. de hære. insti. l. 1. Authen. licet. in fine. C. de natu. lib. l. ex libera. C. de suis & legi. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. si. col. 6. l. non intelligitur. ff. de iure fisci. in prin. insti. de fideicommissarijs hære. glo. fi. in. §. si. insti. de nup. glos. in verbo. testamenti. in. §. legari. insti. de lega. glo. fi. in. c. tanta. qui filij sint legi. l. 4. tit. 3. par. 6. l. 10. tit. 13. par. 6. l. 17. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 11. tit. 20. in foro Cantabrie. Idemq; statutum est in Foro regni Valentie, in Foro qui incipit: Lo fill que sera procreat e nat. tit. De his quibus ut indignis. Qui Forus vsq; adeo spurium excludit à successionem, qui expresse disponit, quod non solum à successionem paternam, sed etiam à materna successionem spurium excludatur. Ratio nostræ regulæ & conclusio
- 4 nis est. de lege. fi. C. de natu. lib. ibi. quia vitium parentum refrenandum esse existimaverunt. Ias. in. l. Gallus. §. & quid si tantu. nu. 18. ff. de lib.

5 de lib. & posthu. Et quia filij spurij sunt geniti in offensam Dei, & contemptum matrimonij, vt inquit Cardinalis in.c.si gens Anglorum.56.dif.allegando.c.si quis cum mulieribus.6.quæsti.1.& est tex.
6 in.c.penul.56.dif.dicens,adulterorū filij,abominatio sunt domino, & paterna flagitia hæreditaria successione descendūt. & in Deute. c.23. legitur, non ingrediatur manzer in ecclesiam Domini vsq; ad
7 decimam generationem.transumptiue habetur in.c.per venerabilē. qui filij sunt legi.

¶ Primo ampliatur, non solū in successione ex testamento, sed etiam in successione abintestato.l.fi.C.de natu.lib. Authen.quibus modis natu. effi. sui. §. filium.col.7.& in omnibus ferē iuribus superius allegatis.

8 ¶ Secūdo ampliatur,iure etiam diuino, filius spurius à successione repellitur iuxta illud, eijsce ancillam & filium eius, non erit hæres filius ancillæ cum filio liberæ.vt Gene. c.21. & Paulus ad Galatas. c.4. Et habetur in.c.non omnis.32.quæst.2.& in.c.dicat aliquis. 32.quæst.4.& filij legitimi Galaad dixerunt fratri suo spurio Iephthe: hæres in domo patris nostri esse non poteris, quia de meretrice natus es. Et in lib. Sapientiæ cap.3. legitur: Adulterorum filij abominatio sunt Deo.& habetur in.c.penul.56. dif.& in Deute. c.3. Non ingrediatur māzer. &c. Et Bonifacius martyr scribens ad regē Anglorum inquit: Filios illegitimos. neque in bello fortes, neque in fide stabiles, neque Deo amabiles, neque hominibus honorabiles. Et habetur in.c.si gens Anglorum.56.dif.& Paulus in epist. 1.ad Corinthios. c.7. inquit: Filij vestri illegitimi immundi sunt. Et Diuus Augustinus super Leuitico. c.77. quod tales filij non reputātur filij, & quod nullo iure parentibus succedunt. & dicitur nullo iure, id est, nullo iure diuino & humano. c.1.35. quæst.7. expresse Bal. hos filios spurios de iure etiam diuino esse incapaces in.l.eam quam.nu.33.C. de fideicommi. & in.l.i.nu.29.C. de summa trini. & fide catho. Nicola. de Vbal. de succes. abintest. par.1.nu.40. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c.54.

¶ Tertiō ampliatur, id etiam de iure canonico procedere. c. dicat aliquis

aliquis.32. quæsti. 4. c. quid est. 35. quæsti. 7. c. deinde. 26. dif. c. cum multæ. 15. quæstio. 8. c. viuda. 34. dif. c. per venerabilem. §. fi. c. tanta. c. referēte. c. lator. qui filij sunt legitimi. c. cum haberet. de eo qui dux. in ma. quam pol. per adul. glos. in verbo. volumus. in. c. statutum. in. 2. de hæreticis. lib. 6.

- 12 ¶ Quartò ampliatur, statuto aliquo, lege, vel consuetudine induci non posse, quòd filij spurij suis parentibus succedāt. Bar. in. l. testamēti factio. nu. 7. ff. de testa. Bal. in. l. 1. nu. 13. C. de summa Trini. & fide Catho. dicens, tale statutum esse nutritium peccati. & in. l. 1. nu. 9. C. de his quæ pæne. nomi. relin. quòd statutum esset contra bonos mores. & in. l. 1. nu. 3. C. de iu. aure. anu. & in. l. eam quam. nu. 33. C. de fideicommis. Plate. in. l. vnica. in fine. C. de his qui se deferunt. lib. 10. dicentes non valere statutum: quòd spurij succedant parētib. suis, & quòd tale statutum tanquam nutritiuū peccati Episcopus poterit annullare. Petrus de Raue. de cōiue. nu. 25. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 54. Nicola. de Vbal. de succe. ab intest. parte. 1. nu. 40. Guilier. Bene. in. c. Raynuntius. in prin. nu. 39. de testa. Nicola. Boeri. decisione. 127. Decius in. c. in præsentia. nu. 43. de proba. vbi hanc affirmat esse communem opinionem. & Aretinus in. l. cūctos populos. nu. 15. C. de summa Trini. & fide Catho. Thomas Ferracau. 41. incip. Doctores. Ioa. Durā. in arte testandi. tit. 1. cau. 14. Ias. in. l. Gallus. §. & quid si tm. nu. 115. ff. de lib. & posthu. & in. l. ait Prætor. nu. 12. de iureiu. & in consi. 26. nu. 13. volu. 1. Ferdina. à Loazes de matrimonio. secundo dubio. §. 5. nu. 7. Couarru. in. 4. c. 8. §. 5. nu. 6. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 9. nu. 12. de dona. inter vir. & vxor. nu. 90. Qui omnes concludunt hanc esse communem opinionem, quod
- 14 ampliandum est, quod etiam per modum pœnæ, lege municipali effici non potest, vt filius sit capax successiois paternæ. veluti si statutum disponat, quòd quicumque obiecerit talem esse spurium tali pœna puniatur. Bar. in. l. Senius & Augerius. ff. ad. l. falci. vbi. Imola. Pau. & alij communiter & latè. Menchaca de succe. cre. lib. 1. §. 7. nu. 35. sed Calderinus tenuit contrariū in consi. 4. an valeat statutum sub tit. de consi. dicens, quòd quemadmodum omnes successiones

cessiones sunt inutiles de iure civili, eodem modo earum prohibitiones. Et Decius sibi contrarius, in consi. 271. nu. 13. vbi plurimis rationibus & fundamentis nititur impugnare istam communem opinionem contra Marchionem de Tarifa, & in fauorem Ducis Metinæ Sidoniæ, sed communis opinio indubitatè sequenda est.

- 15 ¶ Quintò ampliatur, quòd institutio huiusmodi facta de ipso spurio, est ipso iure nulla, & ipso facto & iure filius spurius est incapax. l. 1. Authen. licet. in fine. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Authen. ex cõplexu. C. de incest. nup. l. si pater. vbi. glo. C. de hære. insti. l. si spurius. ff. vnde cognat. quod optimè declarat Lance. Galia. in. l. Gallus. §. quidã rectè. ff. de lib. & posthu. & quoties. l. loquitur per verbum præsentis temporis, intelligitur ipso iure, & nõ ope exceptionis. l. glo. in verbo. habeatur in. l. in criminali. C. de iurisdic. omni iudi. glo. verbo. afficeretur in. l. 1. C. ne liceat potentioribus. glo. magna in. l. Si quis in tantã. C. vnde vi. glo. & Bar. in. l. iubemus, in. 2. §. sanè de sacro. eccle. glo. in regu. in pœnis de regu. lib. 6. Abb. in. c. cæterum, nu. 5. de rescrip. Ias. in. l. non dubium, nu. 25. C. de legi. & in. l. cum posteaquam. num. 4. C. de pact. vbi examinat an verbum irritum significet ipso iure. effectus huius rei erit, quòd quando ipso iure nõ est necessaria sententia declaratoria: quòd aliter est quando ope exceptionis, vt volunt glossæ, & Docto. modò relati. aliùs, etiam effectus erit, quòd quando
- 16 ope exceptionis, si nõ opponatur à parte processus, & omnia gesta valent: quòd aliter est quãdo ipso iure, vt optimè exëplificat Abb. in. d. c. Cæterum. nu. 5.

- 19 ¶ 6. ampliatur, quòd si aliquid de facto à patre filio spurio fuerit relictũ, id legitimis liberis, vel agnatis proximioribus de iure defertur. l. 1. vbi Bal. & Sali. C. de natu. lib. Bart. in. l. fin. in fine. ff. de his quibus, vt indig. Decius consi. 311. in casu proposito. Gabri. Palæo. de lib. nothis. c. 43. hanc dixit esse communem opinionem. Alexan. in. l. hæreditas. C. de ijs quibus, vt indig. & in consi. 74. nu. 6. volu. 3. Ias. in. l. 2. nu. 9. C. de hære. insti. Sed si intra duos menses filij legitimj, vel venientes abintesta. noluerint contra spurium agere, admit

titur fiscus, & ad eum bona pertinent. l. i. §. quibus tacentibus. C. de natu. lib. Bald. in. l. certum. num. 27. C. vnde legi. Ludou. de Sar. de natu. lib. in fine, quod probare videtur. l. 10. tit. 13. par. 6.

10 ¶ 7. ampliatur etiam ascendente, vel descendente, vel consanguineo testatoris non existente, Spurios neque ex testamento, neque abintest. succedere. l. i. C. de natu. lib. l. 10. titu. 13. par. 6. circa quod tanquam notissimum non insisto.

21 ¶ 8. ampliatur dicta conclusio, quæ non solum locum habet in filio spurio, sed etiam in nepote siue ex legitimo filio, siue ex spurio nato, qui nepos abintestato ad successioem aui, vel proaui sui nõ admittitur. l. Si quis incest. C. de incest. nup. l. fi. C. de natu. lib. c. ex tenore. vbi Abb. in prin. qui filij sint legi. Idem. Abb. in. c. lator. nu. 2. eod. tit. Bald. in. l. fi. in fine. C. de verbo. signi. Alex. confi. 174. super eo. volu. 5. Soci. confi. 148. memini iam. vol. 1. Decius. confi. 472. visa legitimatione. nu. 16. & confi. 45. & diligenter. nu. 9. Ioan. Cora. in. l. heres. instituta, nu. 5. C. de impu. & alij subf. Bap. Caccia. in. l. Si qua illustis. num. 55. & 82. C. ad orfi. Hippo. singu. 143. filio bastardo. Pala. Rub. in. l. 10. Tauri, nu. 15. glosin verbo. en adulterio. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 22. tit. 3. lib. 1. Ordi. l. 2. tit. 3. lib. 5. Ordi. Cifuētes in. l. 9. Tauri. nepos enim ad successioem sui aui vocari non poterat, nisi ex persona patris sui sed pater nõ admittitur per iura superius allegata. per consequens ergo neq; eius filius, quæ cõclusio in successione abintestato indubitata est in iure, ex testamēto vero difficilis, ambigua, & nondū à nostris iuris professoribus bene intellecta est quæstio. in qua conclusione summatim vera & necessaria referendo procedā. Bart. Ioā. de Imo. Areti. Alex. & Ias. in. l. Gallus. §. quod si is qui. ff. de lib. & posthu. post. glo. ibi. tinēt nepotē legitimū, vel naturalē, vel spurium ex filio spurio genitum posse ab auo suo hæredē institui, legitima prole deficiente. Idē Bar. Albe. Bal. & Sali. in. l. fi. C. de natu. lib. Idē Bar. in cõf. 118. incip. Odocius habens filium. vbi pro vtraq; parte plures rationes & fundamēta scripsit, & tandem in hac opinione residet dicēs, quòd ita fuit iudicatū. Quam opinionē fateatur esse cõmunem Ias. in. l. hæreditas, nu. 7. & 8. C. de his quibus, vt

indig.

indig. *Bap. Caccia. in. d. l. Si qua illustris, nu. 82. Corne. cōs. 25. in p̄senti consultatione. nu. 10. volu. 1. Bal. consi. 487. quæritur vtrum. vol. 4. Alex. consi. 74. circa primum dubium volu. 3. & in consi. 158. viso testamento. nu. 3. vol. 7. Fede. de se. consi. 57. Decius. consi. 462. visa legitimatione, nu. 20. Ioā. Durā. in. arte testan. tit. 1. cau. 14. nu. 12. Guiliel. Bene. in. c. Rainūtius, verbo. vxorem nomine Adelasiam. decisio. 5. nu. 131. Nicola. Boē. decisio. 127. nu. 16. qui omnes hāc dicunt esse communem opinionem. & Xua. in. l. 1. nu. 16. tit. 6. lib. 3. Fori. idem. in. l. 9. nu. 5. tit. 11. lib. 1. Fori. II. Castillo in. l. 9. Tauri. in parte ex testamēto. col. 4. vbi Cifuētes, nu. 7. Segura in. l. cohæredi. §. cū filiæ. nu. 77. ff. de vul. & pupi. subf. Couarru. super. 4. parte. 2. c. 8. §. 5. nu. 13. pro qua communi conclusione est tex. & ibi. glo. fi. in. l. fi. C. de natu. lib. ibi. in nepotibus autem non eadem obseruatio,*

23 & ibi quia vitiū parentū refrenādum esse existimauerūt, vbi probatur prohibitionem de filio non extendi ad nepotē. glo. in. l. Gallus. §. quōd si is qui. ff. de lib. & posthu. glo. in parte de nepotibus. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. Si quis igitur. col. 7. glos. Authē. de resti. fideicommi. §. nos igitur. col. 9. glo. in. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori fa cit. l. 1. §. fin. ff. de bono. posse. contra tabu. ibi. verius est in vtroque casu nepotem admittendum. l. Si necem. §. deportatus. ff. de bonis liber. vbi habens filium deportatū, eum hāredē instituere non poterit. l. deniq;. §. 1. ff. de p̄cnis. l. 1. C. de hāre. insti. l. 4. tit. 3. par. 6. nepotem tamē ex prædicto filio deportato hāredem instituere optimē poterit, vt in. d. l. 1. §. fi. & in. d. §. deportatus quibus accedat. l. cognouimus, & Auth. de Nestorianis. C. de hāre. & l. 4. tit. 3. par. 6. & l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. & l. 16. ti. 6. eo. lib. 3. For. vbi probatur patri esse prohibitū filiū suū hāreticū, vel Iudæū hāredē instituere, sed non suū

24 nepotem orthodoxum. Itaq; incapacitas patris eius filio, id est, nepoti non nocet, ad idem Authen. ex complexu. in prin. C. de incest. nup. qui text. tantū loquitur de filijs ex nefario aut damnato coitu natis, & non de nepotibus. Illa enim dictio, ex, denotat causam

25 proximam, & immediatam, & non remotam, & mediatam. l. 1. §. ex incendio. ff. de incen. rui. nau. l. ex eo tempore. ff. de pecu. l. 1. §. nunc

- videamus. ff. de coniu. cum emanci. lib. eius. l. vnica. vbi Bald. C. si
 fer. exte. se emi manda. Bald. in. l. non dubium, nu. 23. C. de legi. vbi
 latè Ias. nu. 24. Bart. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iu. in. l. ex placito.
- 16 C. de re. permu. præsertim, quòd sumus in materia odiosa & pena-
 li, & ob id restringenda, & non extendenda ad nepotes. l. cum qui-
 dam. ff. de lib. & posthu. l. cum hi. §. qui transigit. ff. de transa. l. lega-
 tis. ff. de adimen. lega. & filiorum appellatione in penalis & odio-
 sis nepotes non comprehenduntur. l. quòd si nepotes. ff. de testa-
 tute. Bart. in. l. liberorum. ff. de verbo. signi. Abb. in. c. ad extirpan-
 das, nu. 8. de filijs presbyterorum, quemadmodum prohibitio alie-
 nationis facta filijs ad nepotes non extēditur, & facta familię quar-
 tum gradum non egreditur. Ias. in. l. filius familias. §. Diui. in. 2. ff. de
 lega. pri. hanc dixit esse communem opinionem Cur. Iunior, consi.
 iiii. & Decius, consi. 373. Præterea pro hac parte suffragatur sequens
 ratio, quòd licet bona profectitia acquisita per filium in potestate
 patri suo quòad proprietatem, & vsumfructum adquiratur. l. cum
 oportet. C. de bonis quę lib. l. placet. ff. de acqui. hære. §. i. insti. per
 quas per. nobis acqui. l. 5. tit. 17. par. 4. l. 7. tit. 4. lib. 3. Fori. ea tamen
 quę auus nepoti suo reliquisset, dicuntur aduentitia, & non profe-
 ctitia. Ideo earum rerum proprietas ad patrem non pertinet, nisi ad
 nepotem, cui fuerunt relicta. glo. singu. in verbo. faciet hæredem. in
 l. qui in aliena. §. interdum. ff. de acqui. hære. Vbi Bal. Ange. Alex. &
 Ias. nu. 27. affirmāt esse communiter receptam. Idem Ias. in d. l. Gal-
 lus. §. quod si is. nu. 22. glof. simi. in verbo. seruo. in. l. quæsitum. ff.
 de lega. pri. glo. in verbo. Sed quidam putant. in d. l. Gallus. §. qui-
 dam rectè. glo. in. l. auus. ff. de iure do. Sed in casu nostro neq; pro-
 prietas, neque vsumfructus filio spurio acquiritur harum rerum,
 quę nepoti ab auo relinquuntur, vt modò dictum est, & tenuit Bar.
 in. d. §. quod si is. in fine. vbi Ias. nu. 18. & Decius consi. 462. visa le-
 gitimatione. in fine. meritò prohibitio ad nepotes non extenditur,
 vt communis testatur opinio. Sed rectiùs semper esse arbitror, vt
 omnis fraus, & suspitio cesset. Quòd expresse auus in institutione
 de nepote prohibeat vsumfructum, seu proprietatem filio spurio
 adquiri.

adquiri, præsertim quādo nepos in potestate filij spurij esset, vt in-
 nuit Bar.in.d.cōfi.118.Odu.Quæ conclusio intelligēda & ampliāda
 30 in nepote etiam spurio, vt tenuit Ioan.de Imo.in.d.§.quod si is qui.
 & Pau. & Alex.ibi.per tex.in.l.fi.C. de natu.lib.contra. Bal.in.d.l.
 Gallus.§.quidam rectē.& contra Ange.in.l.fi.num.5.C. de nat.lib.
 & hanc opinionem contra Bal. & Ange. videtur tenere Xuar.in.l.1.
 nu.17.tit.6.lib.3. Fori.& Casti.in.l.9.Tauri.in verbo.ex testamento.
 & hāc arbitror esse veriorem opinionem, propter.d.l.fi. qui videtur
 casus expressus pro ea.Et quia omnia fundamenta,iura, & rationes
 superius pro nepote naturali, vel legitimo relatæ simili modo vr-
 31 gent pro nepote spurio.Sed id limitandum & intelligendum est,ni-
 si talis nepos, siue legitimus, siue naturalis sit ex filio incestuoso na-
 tus, quo casu nullo modo ab auo hæres institui potest, tenuit sin-
 gulariter Bal.in.l.fi quis incesti.nu.2.per tex.ibi.C.de inces. nup. &
 in.c.in præsentia.nu.35.de proba.dicens quod ad id est casus vnicus
 in iure.in.d.l.fi quis incesti.Quod dictum Bal.sequitur,ibi Barba.&
 in additionibus ad e.Bal.in.d.l.fi.& Sali.in.d.l.fi quis incesti.& Ale.
 in.d.§.quod si is qui.Guilier.Bene.in.c. rainuntius.verbō. vxorem
 nomine Adelasiam.decif.5.nu.131.Marti.Lauden.de legitima.nu.73.
 Corne.conf.25.in præsentī consultatione.nu.15.vol.1.Plate.in prin.
 insti.ad Orfi.Anto.Corse.singu.verbo hæres licet nepos. Hippo.sin
 gu.143.filio bastardo.Xua.in.l.1.tit.6.lib.3. Fori.nu.18.Casti.in.d.l.
 9.Tauri.in parte.ex testamento.col.4.& ibi Cifuētes. nu.7.Couar.
 super.4.parte.2.c.8.§.5.nu.13. dicens,hanc esse communem opinio-
 nem.& Duēnas in regu. 366. filius spurius limitatione. 2. aduersus
 quam opinionem tenuit Pau.Castren.in.d.§. quod si is. vbi Ias.nu.
 25.quæ opinio iuuatur ex eo quod.d.l.fi quis incesti.in qua princi-
 32 paliter Bal. & communis opinio fundatur: id si rectē inspiciatur, nō
 probat:nā ob id in illa lege cōtrahēs incestuosas nuptias, neq; vxo-
 rem, neq; aliquem hæredē extraneum instituere potest: præter per-
 sonas in.d.l.contentas, quia bona illius incestuosas nuptias contra-
 hentis, ad fiscū pertinet. Authe.incestuosas nuptias.C.de inces.nup.
 Authen.de inces. nup.§.1.col.2.l.2.& 3.tit.18. part.7.l.5.tit.15.lib.8.

ordi. Sed si aliqua bona essent quæ ad fiscum non pertinerent, ut puta, quia nuptiæ incestuosæ ignoranter fuissent cōtractæ, vel post cōdemnationem & restitutionem bona aliqua acquisita fuissent. In illa l. non negatur hæredem extraneum. & per consequens, nepotem ex filio incestuoso tanquam extraneum posse in illis bonis institui. Præterea contra communem vrget tex. in. d. l. fi. C. de natu. libe. ibi. quia vitium paternum refrenandum esse existimauerunt: sed auus respectu sui nepotis, nullum vitium in eius generatione cōtraxit, idè in nepote filij incestuosi ratio in. d. l. fi. posita cessat. Item omnia fundamenta superius de institutione nepotis filij vulgò quæsitū vel adulterini, simili modo militant pro nepote ex filio incestuoso genito.

33 Ijs verò nō obstantibus, communis opinio sequenda est, ex qua faciliè deducitur nepotem ex filio, ex consanguinea vel affini, intra quartum gradum genitū ab auo, hæredem institui nō posse; prole etiam legitima deficiente, cū talis filius sit incestuosus. l. si adulteriū cum incestu. in prin. ff. de adulte. §. ergo insti. de nup. c. lex illa. §. incestus. 36. quæstio. 1. glos. in rub. C. de incest. nup. l. 1. & 2. tit. 18. par. 7. l. 5. tit. 15. lib. 8. ordi. Ex quo simili modo infertur, quòd si aliquis filium & ex eo nepotem ex vxore vel concubina habuisset cuius consanguineam prius carnaliter cognouit, quòd filius esset incestuosus, tanquam ex affini natus. c. discretionem. c. penul. c. fi. de eo qui cognouit consanguineam vxoris suæ. l. 5. tit. 6. par. 4. Et talis nepos, iuxta communem opinionem superius positam, successionis ex testamento & ab intestato erit incapax.

34 Idemque dicendum est, si subest impedimentum publicæ honestatis iustitiæ, cū talis coitus à iure censeatur incestuosus. c. referente qui filij sint legitimi. c. lex illa. §. incestus. 36. quæstio. 1. quod dubium esse iudico, ex eo quòd improprie talis coitus dicitur incestuosus, & fumus in materia pœnali, quæ videtur non extendenda ad impedimentum publicæ honestatis iustitiæ, iuxta glos. singula. in clem. vnica de consangu. & affi. Obiter etiam infertur, quòd clericus in sacris

35 nepotem ex filio spurio instituere non poterit, cū filius clerici in sacris natus ex incestu dicatur. glos. in verbo. filij. in. l. 2. C. de epis. & cle-

- & cle. quā ibi Bar. Pau. & Ang. sequitur. Sed ibi Sali. inquit, quod glo. illa cōmuniter reprobatur. & Corse. in sing. incip. fornicatio. in fine. Feli. in. c. cū dilectus. nu. 6. de accusa. Ideo cū nō sit filius sacerdotis incestuosus, sed potius spurius, vt voluit glo. in. l. vulgō cōcepti. ff. de stat. homi. in. l. si. nu. 2. ff. de his quibus vt indig. vel adulterinus filius, vt inquit glo. in. c. per venerabilē. §. quod autem. vbi Abb. nu. 32. qui filij sint legi. Ideo opinio Bal. & cōmunis, quæ loquitur de nepote ex filio incestuoso, in nepote filij sacerdotis locū non habet, vt affirmat Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. nu. 14. Xuar. in. l. 9. col. 2. vers. subdit elegantius. tit. 12. lib. 1. fori. vbi allegat Ange. in. l. & qui vxores. ff. de adoptio. Vbi Ange. dat remedium & cautelam vt sacerdos nepotem ex filio instituere possit; videlicet vt nepotem adoptet, & facta adoptione eum instituat. Sed hac cautela & remedio secundum Xuar. vbi supra, opus non est, cū possit nepos filij clerici ab auo suo absque aliqua cautela institui. Hanc dixit esse cōmunem Cifuentes, in. l. 9. Tauri. num. 7. & ibi Anto. Go. nu. 17. Et prius hoc tenuit Corse. in. d. singu. incip. fornicatio. & Couarru. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 5. num. 11. & Didacus Perez, in. l. 22. tit. 3. lib. 1. ordi. & Dueñas in regu. 346. incip. filius spurius. fallen. 2. in fine.
- 37 In quo loco tenuit, quod dato quod clericus non possit filiū suū instituere, possit tamen vxorem filij sui spurij instituere: quia vxor censetur extranea, & extranei non prohibentur à iure institui: & quod lex est pœnalis, & non extendenda vltra casum & personas in lege pœnali expressas. c. statutum. de elec. lib. 6. glos. in verbo. obseruare. in cle. vnica de vsuris. Sed arbitror quod glossator ordi. in hoc deceptus fuit. Et Dueñas vbi supra. Nam quemadmodum clericus non potest donare, vel instituere filium spurium, eodem modo, eademq; ratione nec nurum, id est, vxorē sui filij spurij. Tenuerūt expressē Hosti. & Ioa. Andr. in. c. 1. de testa. quos sequitur ibi Cardinalis. num. 3. tum quia talis institutio, vel donatio censetur fraudulenta; tum etiam quia ex tali institutione acquiritur commodum ipsi filio spurio, & opinio glossæ in. d. l. 2. C. de episcop. & cler. poterit sustineri, quando sacerdos ex filia spirituali fi-
- 39

lium habuisset. c. omnes. c. si quis sacerdos. 30. quæsti. 1. Anto. Corf.
in. d. singu. incip. fornicatio. in fine.

- 40 ¶ Nonò ampli. quòd filij spurij & illegitimi, nō sunt de parentela, neque de familia, neque de cognatione parentum, ideo nō dicuntur consanguinei. l. si spurius. l. hac parte. C. vnde cognat. l. tutelae. Vbi Bar. ff. de capi. dimi. & in. l. pronuntiatio. §. familiæ. de verbo. sign. Bal. in. l. humanitatis. nu. 44. C. de impu. & alijs substi. Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 56. ff. ad Trebe. Anto. de. Bu. in. c. per venerabilem. qui filij sint legi. Feli. in. c. in præsentia. nu. 22. de proba. Ideo in dispositione facta de parētela, vel de cōsanguineis, nō veniūt filij illegitimi, vt tenēt Docto. modò citati, & Rochus de Cur. de iure patronatus. in verbo. ipse, vel is à quo causam habuit. nu. 13. & glossator ordi. in. l. 1. versi. 2. cōclusio, tit. 1. lib. 1. ordi. Quod verū esse intelligo quòd ad successiones, & tutelae, & alia huiusmodi:
- 42 fecus quòd ad ius sanguinis, & cōsanguinitatē. Tales enim filij spurij & illegitimi dicūtur cōiūcti & consanguinei. l. iura sanguinis. ff. de reg. iuris. l. nō faciliē. §. affines. vbi. gl. ff. de gradib. & in. §. sed maxima. vbi glo. in. st. de capitis dimi. & ita intelligēda est. d. l. si spurius.
- 43 ¶ 10. ampli. dictos filios spurios nullum ius succedendi abintestato in bonis consanguineorum vel coniunctorum ex parte patris habere. l. si. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. filium verò. col. 7. §. vulgò quæsitos. in. st. de successio. cognat. l. si. tit. 13. par. 6. Si verò sunt cognati, vel consanguinei ex parte matris, eis
- 44 filij spurij succedūt, vt inferius suo loco examinabimus. & optimè declarat Caccia. in. l. si qua illustri. nu. 79. C. ad Orfi. & Iacobus de Villalpando in. l. 2. tit. 1. par. 7. parte. 2. §. 24. num. 9. sed inuicem inter se spurij rectè succedunt. l. si spurius. l. hac parte. ff. vnde cognat. l. si is qui ex bonis. vbi. Bar. ff. de vul. & pupi. §. penul. de suc. cognat. l. si. tit. 13. par. 6. Quod intelligendum est quando ex eadem matre filij spurij sunt nati: videlicet quòd sint vterini fratres: secus si ex diuersis matribus & eodē patre sint nati. d. l. hac parte. vbi glo. in verbo. nascitur. quod optimè declarat Dinus, de successione abintestato. nu. 21. Alex. cō. 174. super eo vol. 5. Cacci. in. d. l. si qua illustri. nu. 66.

- 46 nu. 66. Sed ex testamēto nō est prohibitū agnatis vel cōsanguineis, filijs spurij bona sua relinquere. glo. est singu. in verbo. participiū. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. coll. 7. dicens, quod licet à patre filio spurio aliquid nō possit relinqui, à quo cunq; tamen ex-
- 47 tranco hoc non est prohibitum. sed respectu agnatorum, seu consanguineorū patris, quoad successiones, vt dictum est, spurius est omnino extraneus. l. si spurius. ff. vnde cog. §. pen. in sti. de succe. cogna. Ideo meritò glo. supra allegata disponit spurium à consanguineis posse institui. Quam glo. affirmat esse singularem Bar. in. d. l. si is qui ex bonis. vbi Ias. nu. 3. Idem Bar. in l. quod cōditionis. nu. 2. de cond. cau. mortis. & in. l. 1. in prin. de iure fisci. & in. l. si. nu. 9. ff. de his quibus vt indig. & Bal. in. l. eam quam. nu. 54. C. de fideicommi. & in. c. naturales. si de feudo fuerit contro. inter domi. & agna. Alex. consi. 51. viso themate. nu. 3. vol. 2. Franc. Mar. decisio. 258. incip. quæritur. parte. 1. Abb. in. c. cū haberet. in fine. de eo qui dux. in ma. quā pol. per adul. Syluester in sua summa. verbo. filij. quæstio. 4.
- 48 ¶ 11. Ampli. quod neque ratione substitutionis vulgaris spurius succedit patri. glo. in verbo. participium. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Itaq; pater non poterit hæredi ab eo instituto filium spurium vulgariter substituere. l. si is qui ex bonis. & l. Lucius. ff. de vul. & pupi. substi. Et ibi Bar. Idem in. l. si. nu. 3. & 9. ff. de his quibus vt indig. Bal. in. l. eam quam. nu. 52. C. de fideicommi. Se gura in. l. cohæredi. §. cū filia. nu. 115. ff. de vul. & pupi. substi. Co uarru. in. 4. par. 2. c. 8. §. 5. nu. 4. Ratio est, quia per substitutionē vul garem succeditur testatori. l. si. C. de insti. & sub. sub cōditione. fac. & in prin. inst. de pup. sub. Bar. in. l. 1. nu. 38. & in. d. l. si is qui ex bonis. ff. de vul. & pupi. Ob id meritò prohibetur filius spurius patri suo succedere ratione substitutionis vulgaris: quod aliter est in substitu
- 50 tione pupillari, in qua spurius à patre potest substitui: veluti si testa tor dixerit: Instituo filium meū legitimū, etsi in ætate pupillari de cesserit substituo ei filiū meū spurium. tex. est. sing. in. d. l. si is qui ex bonis. vbi Bar. Bal. Ang. & alij. Idē Ang. in. l. 2. C. de here. insti. Bal. in l. eam quā. nu. 3. C. de fideicōmi. & in. c. solitudinē. in fine. de ap-

- pella. Bar. in. l. quod. cōditionis. nu. 3. de cōdi. causa mor. Guilier. Be
 ne. in. c. rainūtius. verbo. si absq; liberis. in. 2. nu. 74. de testamentis.
 Gabri. Palæo. de filiis nothis. c. 37. vbi refert bonū intellectū ad. d. l.
 Lucius. & Couarru. in. d. §. 5. nu. 4. Et est glo. in d. Auth. quibus mo
 dis natu. effi. sui. §. si. Ratio diuersitatis inter prædictas substitutio
 nes est, quia pupillo, & nō testatori per substitutionē pupillare suc
 ceditur. l. sed & si plures. ff. de vul. & pupi. substi. & in prin. insti. de
 pupi. substi. c. si pater. de testa. lib. 6. Bar. in. l. 2. nu. 29. vbi recentio
 res. ff. de vul. & pupi. substi. quod secus est in vulgari substitutione,
 vt superius dictum est.
- 52 ¶ 12. ampliatur, quod etiā filius spurius est incapax substitutionis
 fideicōmissariæ; videlicet si instituatur per fideicōmissum, vt alteri
 restituat hæreditatē, quia nō solum quoad se, sed etiā quoad alium
 est omnino incapax. glo. magna. in. l. eam quam. Vbi Bal. & alij. C. de
 fideicōmi. glo. in. l. cogi. §. hi qui solidum. ff. ad Trebe. hāc dixit esse
 communem opinionem. Xuarez in allega. 27. nu. 22.
- 53 ¶ 13. ampli. quod neq; per aliū, neq; per interpositā personam filio
 spurio aliquid à patre relinqui possit. l. 1. §. siue itaq; C. de natu. lib.
 l. si quis incesti. in prin. C. de incest. nup. l. neq; per se. C. de hære. in
 sti. l. vnica. in fine. de cōtractibus iudicū. l. penul. C. de ijs quē vi me.
 vel cau. fi. l. pupillus. §. item ipse testator. ibi. sed si per interpositam
 personam. ff. de autho. tuto. & curato. Ratio est, quia si directo hoc
 consequi nō potest filius spurius, neq; per obliquū, id est, per aliū.
- 54 l. si tibi & mihi. §. regula. ff. de lega. 1. l. quæ sub cōditione. §. si quis
 sub iurisiurandi. ff. de cōdi. insti. l. quæritur. ff. de bonis liber. l. si. C.
 si manu. ita ven. ne prosti. l. aristo. in fine. quæ res pignori obli. po.
 regu. cum quid de regu. iu. lib. 6. illud enim quod quis nō potest per
 se, neq; poterit per aliū. l. si spōsus. ff. de dona. inter vi. & vxor. l. si mi
 nor. vbi Ias. plenē in prin. ff. de verb. obli. l. nō minus. ff. de hære. in
 sti. ex quo singulariter affirmat Ioa. de Plat. in. l. vnica. in fine. C. de
 his qui se deferūt. lib. 10. allegādo Bar. & alios, quod si pater filij spu
 rij donauit bona sua alicui extraneo, qui extraneus post mortē pa
 tris de proximo bona vēdidit, vel donauit filio spurio, propter illā
 fraudem

36 fraudē pręsumptā, est locus delationi in fiscū. Sed si omni fraude & dolo cessante heres scriptus à testatore dat hæreditatē spurio, nulla vt dictū est, habita fide de restitutione, hoc casu optimē acquiritur spurio hæreditas: quia eā nō capit à testatore, sed ab eius hærede; & sic ab extraneo. glo. in Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. l. si is qui. ff. de vul. & pupi. Frā. Mar. decisione. 238. quæritur an hæres scriptus. in .i. parte. & in decisione. 841. quæritur circa leg. nu. 6.

37 ¶ 14. ampliatur, quod neq; spurio causa implendæ cōditionis ali quid relinqui potest: velut si centū ei relinquatur ea lege & condi tione, vt sepulchrū cōstruat, vel sub alia cōditione. glo. singu. in ver bo. nō potest. in .l. quod cōditionis. & ibi Bar. ff. de dona. cau. mor. Idem Bar. in .l. si is qui ex bonis. i. oppositione. ff. de vul. & pup. substi. Bal. in .l. eam quam. nu. 55. C. de fideicommi. & in .c. 1. §. natu rales, si de feudo fue. contro. inter domi. & agna. Ias. in .l. pro hære de. §. Papinianus. nu. 3. ff. de acqui. hære. Ratio est secundum glo. modò citatam, ne fraus legi fiat. l. contra legem. ff. de legi. non du bium. C. eo. tit. l. si quis id quod. ff. de iu. om. iudi. Id est, ne hac oc casione, vel prætenu filij spurij à parentibus instituantur, & prohi bitioni legis fraus fiat.

38 ¶ 15. ampli. etiā si filius spurius à patre adoptetur, nihilominus pa tri suo est insuccesibilis, & talis adoptio est nullius momēti. l. legē. C. de natu. lib. Auth. quibus modis natu. effi. legi. §. & vos latuit. coll. 6. quæ iura ad hoc refert Lud. Ro. sing. 621. incip. an naturalis. Frāc. Mar. decisione. 883. quæritur. nu. 4. parte. 1. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 43. num. 7.

39 ¶ 16. ampliatur, quod neq; tit. donationis, vel vëditionis filius spu rius ex cōtractu oneroso, seu lucratiuo, per se, vel per aliū bona pa terna poterit obtinere. l. 1. C. de natu. lib. ibi, quicquid talibus lib. pa ter donauerit. & ibi, vel emptionē collatū. l. si quis incest. in prin. C. de incest. nup. l. 10. tit. 13. par. 6. l. si. tit. 3. lib. 5. ordi. Bar. in .l. si is qui ex bonis. in fine. ff. de vul. & pupi. substi. Idē in .l. qui testamentū. ff. de proba. Bal. in .l. iubemus. §. in supradictis. nu. 4. C. ad Trebe. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 42. Alex. consi. 18. cōsideratis ijs. in prin. vol.

3. Decius confi. 311. in casu propofito. vbi poſt longā diſputationem concludit confeſſionem patris, iuramento etiā firmatam, filio ſpur-
 60 rio non prodeſſe, in qua pater iureiurando fatetur ſe debere ratio-
 ne mutui, vel conditionis centum. ſingu. l. cū quis decedens. §. ti-
 tia. Vbi Bar. ff. de lega. 3. reprobata glo. contrarium tenente, in. d. l.
 61 qui teſtamentum. quæ glo. magis communiter reprobat, vt affir-
 mat Alex. vbi ſupra. & Ioa. Galden. in arte teſtandi. tit. 1. cau. 14. nu.
 3. Iacobi. in. d. l. qui teſtamentū. nu. 8. Guilier. Bene. in. c. rainuntius.
 in verbo. vxorem, nomine Adelaſiam. deciſione. 5. nu. 109. & Tho-
 mas Ferra. cau. 41. incip. Docto. conantur. Caſti. in. l. 9. Tauri. in ver-
 bo. la quinta parte. & Dueñas regula. 366. incip. filius ſpurius am-
 pliatiōe. 11. ſed in casu in quo Alex. in. d. confi. 18. loquitur prædi-
 62 cta glo. aliquo modo poteſt ſuſtineri: ſi non ſunt coniecturæ aduer-
 ſus venditionem, vel donationem paternam, quas cōiecturas refert
 Iaſ. in. d. l. ſi ſiſ qui ex bonis & poterit ſimiliter. d. glo. ſuſtineri in ca-
 ſibus quos refert Thomas Ferra. in. d. caute. 41. & Caſti. vbi ſupra: vbi
 delictet quōd filius bona illa aliūde habuiſſet, vt ceſſet aduerſus eū
 omnis prorfus ſiniſtra ſuſpitiō. De qua re optimē Ioa. de Plate. in. §.
 Itē ſi quis. nu. 23. inſti. de inuti. ſtipula. Iaſ. in. l. ſi arrogator. nu. 24. ff.
 de adoptio. & in. l. 1. nu. 5. ff. de eo per quem. fac. erit. & in Authē. vn
 de ſi parens. nu. 4. C. de inoffi. teſta. Segura in. l. cohæredi. §. cum fi-
 63 liæ. nu. 127. ff. de vul. & pupi. ſubſti. Ratio prædictorū eſt, quia licet
 fraus vel dolus in iure regulariter nō præſumatur. l. quoties. §. qui
 dolo. ff. de proba. l. meritō. ff. pro ſoci. l. elegāter. §. qui reprobos. ff.
 de pign. acti. c. fi. vbi glo. & Doct. de renūciatione. lib. 6. potiūſ enim
 error vel ignorātia eſt præſumēda, quā fraus vel dolus. l. penu. C. de
 64 hiſ qui ſibi aſcri. inter. Hip. in. rub. ff. de falſis. nu. 7. Tamē inter perſo-
 nas, inter quas à iure eſt prohibita donatio vel heredis inſtitutio, con-
 65 ſeſſio mutui vel vēditionis eſt ſuſpecta de fraude; & fraus in ea præ-
 ſumitur. l. cū quis decdēs. §. titia. ff. de lega. 3. l. ſi forte. vbi. Bar. ff. de
 Caſt. pecu. l. nō ſolū. vbi Bar. ff. de rip. nup. idē Bar. per tex. ibi. in. l. qui
 teſtamētū. ff. de prob. Iaſ. in. l. ſi donatione. nu. 4. C. de coll. Alex. in.
 d. cōſi. 18. vol. 3. Hip. ſing. 610. incip. nō ſtatur aſſertioni patris. ideo
 inquit

- inquit Bar.in. d.l. qui testamentum in. 2. nota. Quòd quando bona patris penes filium spurium reperiuntur i quòd est evidens. præsumptio. contra filium, quòd aliqua fraude seu machinatione filius spurius illa bona obtinet.
- 66 ¶ 17. ampli. quòd neq; filius spurius possit habere illa bona, quæ nomine dicti filij pater emit; quia in fraudem talis emptio nomine filiorum, vel concubinæ facta præsumitur, & filij legitimi vel consanguinei dicta bona possunt repetere. l. 1. C. de natu. lib. l. r. tit. 13. par. 6. optimè Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 27. in fine. fol. 65. Cepola de simula. còtrac. c. præsumptio. 9. sed Gabri. Palæo. de filijs nothis.
- 67 c. 43. in fine, affirmat, quòd omni fraude cessante. tit. oneroso, & ab alijs extraneis. ti. lucratiuo, res paternas filius spurius capere potest.
- 68 ¶ 18. ampliatur, quòd filio spurio vel naturali substitutio pupillaris, vel exemplaris à patre fieri non potest. l. Lucius. ff. de vul. & pupi. substi. Bar. in. l. 2. nu. 3. ff. eo. tit. & in. l. 3. nu. 3. ff. de his qui sunt sui, vel alie. iu. & in. l. ex facto. nu. 7. ff. de vulga. Bal. in. l. 2. in fine. C. de hære. insti. & in. l. humanitatis. C. de impub. & alijs substi. & in. d. l. Lucius. nu. 4. & in. d. l. ex facto. nu. 20. ratio est, quia filij spurij vel naturales non sunt in potestate paterna. l. item in potestate. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. & in prin. insti. de patri. potes. glo. in verbo. volumus. in. c. statutum. in. 2. de hæreticis. lib. 2. l. 2. tit. 17. par. 4. & necessè est vt filius sit in potestate, vt ei fiat substitutio pupillaris. l. 2. ff. de vul. & pupi. substi. l. 2. & l. quamuis. C. de impub. & alijs substi. & in prin. insti. de pupi. substi. l. 5. & 10. tit. 5. par. 6.
- 69 ¶ 19. ampli. quòd neq; pater filio suo spurio poterit tutorē dare. l. si. vbi Doct. de confirmando tutore. glo. in verbo. parentibus. in. l. 2. ff. de testa. tute. Bar. in. l. 3. nu. 3. ff. de his qui sunt sui, vel alie. iu. Ro manus singulari. 82. incip. quòd spurio. vbi ad id allegat. l. siquidē. ff. de testa. tute. Ratio est illa, de qua supra, quia isti filij spurij nō sunt in potestate paterna; & filijs in potestate non existentibus, nō datur tutor testamentarius. l. 1. ff. de testa. tute. §. permiffum est. insti. de tute. l. 3. tit. 16. par. 6. quòd aliter videtur in filijs naturalibus tantum; quibus pater poterit in testamento suo tutorē constituere, sed talis
- tutella

- 74 tutela à iudice erit confirmanda. l. naturalibus. C. de confir. tuto. l. 2. tit. 16. par. 6. Fran. Mar. decisio. 11. incip. queritur an officium tutelæ. Gabriel Palæo. de filiis nothis. c. 52. Qui omnes dicunt, quod si intestatus pater moriatur, vel cum testamēto filijs spurijis relictis,
- 75 ne tales filij indefensi remaneant à iudice, debet tutor seu curator decerni, sed consanguinei vel affines ad hoc munus tutelæ ratione consanguinitatis de iure non vocantur, quemadmodum neque ad eorum successionem. l. si fororis. C. qui dare tutores possunt, & in prin. insti. de Atillia. tuto.
- 76 ¶ 20. ampliatur, quod licet filius spurius ad distribuenda bona paterne executor sit nominatus seu electus, nullum tamē cōmodū ex hoc executoris officio consequi poterit. l. si quis quos. ff. de lega. 2. quam ad id allegat Bal. in. l. ab eo. nu. 5. C. de fideicommi. Ange. & Imola. in. l. in tempus. ff. de hære. insti. optimē Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. nu. 12. fol. 90. de dona. inter vi. & vxo.
- 77 ¶ 21. ampli. ex scriptis per Bal. in. l. id quod pauperibus. num. 34. C. de epi. & cle. quod si aliquis fuerit datus executor à testatore ad bona sua diuidenda, non poterit executor bona testatoris eius filio largiri; quia non videtur datum arbitrium executori, vt contra ius, disponat. l. quanquā. ff. de rip. nup. l. Lucius. ff. ad munici. Idē quod in hac ampliatione tenuit ipsemet Bal. in. l. illa institutio. versi. circa hoc. ff. de hære. insti. Barba. in. c. cum tibi. nu. 14. de test. Philip. Cor. confi. 236. volu. 2. Alex. confi. 54. in prin. volu. 7. Guilier. Bene. in. c. Rainuntius. verbo. vxorem nomine Adelasiam. decisio. 5. nu. 122. de testamentis. Gabrie. Palæo. de filiis nothis. c. 44. nu. 4. Xuarez. in. l. i. num. 21. tit. 6. lib. 3. Fori. Pala. Rub. in. l. 9. nu. 16. Tauri. contra Nicola. Boer. qui contrariū & malē consuluit. decisio. 127. nu. 10. & Alex. sibi contrarius in. l. si is qui. in fine. ff. de vulga. & Romanus. confi. 436. neque liceret patri, tanquam executori inrer filium suum bona testatoris distribuere: & proprium filium eligere, potius expilator, quam distributor bonorum diceretur, quasi in rem suam bona defuncti conuertendo, vn̄ inquit Bal. in repeti. l. i. nu. 48. C. de sacrosanct. eccle. & Gabri. Palæo. de filiis nothis. c. 44. nu. 4.

79 ¶ 22. ampliatur, quòd neque in dignitatibus, immunitatibus, priuilegijs, honoribusq; paternis filius spurius succedit. l. cum legitimi. ff. de statu homi. l. liberos. ff. de Senat. l. ex libera. vbi Bal. C. de suis & legi. lib. glos. in verbo. volumus. in. c. statutum. in secundo. de hæreticis. lib. 6. l. 3. tit. 15. par. 4. l. 2. tit. 13. eadem. 4. par. Bar. in. l. tutelæ. nu. 3. de capitis dimi. & in. l. 1. nu. 50. de dignitatibus. lib. 12. & in tractatu de insigni. & armis. nu. 11. De qua re plenissimè à nobis dictum fuit supra. c. 15. vbi duę leges partitæ inuicem contrariæ ad cõcordiam à nobis redactæ sunt.

80 ¶ 23. ampli. filium spurium à testimonio etiã ferendo repelli. Bal. in. l. cum acutissimi. nu. 9. C. de fideicommi. glos. in. c. testimonium de testibus. c. præceptum. 32. quæstio. 5. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. fol. 89. de dona. inter vi. & vxo. vnde affirmat Lodouicus Romanus in. l. admonendi. nu. 83. de iureiurando. ff. quòd si quis haberet pro se vnum testem spurium, non defertur ei iuramentũ in defectum probationis. Sequitur Hippo. singu. 273. incip. notissimũ. & Pala. Rub. vbi supra. quæ est optima declaratio ad. d. l. admonendi. & ad. l. in bonæ fidei. de rebus cre. & iu. & ad. c. fi. §. fi. de iureiuran. & ad. l. 2. tit. 11. par. 3.

82 ¶ 24. ampliatur, quòd filius spurius similiter non poterit doctorari. Cardinalis in proce. cle. nu. 4. allegãdo. l. generaliter. §. spurius. ff. de Decuri. Feli. in. c. quãto de magistris. nu. 2. Ancharra. in proce. 6. Bar. in proce. Codicis. nu. 10. & ratio est, quia doctoratus est dignitas. vt in. d. c. quantò. & tenet Bar. in proce. m. ff. nu. 12. & in. l. generalitèr. in fine. de Decuri. lib. 10. & in. l. fi. C. de iudejs. Alex. cõsi. 94. consideratis his. vol. 1. Abb. in. c. proposuisti. nu. 15. de proba.

84 ¶ 25. ampliatur, quòd neque spurius tanquam coniuncta persona in iudicio pro patre vel con sanguineo sine mandato comparere poterit. Inno. in. c. nonnulli. in fine. de rescriptis. Barto. in. l. 2. ff. de accusa. Bal. in. l. cum acutissimi. num. 8. C. de fideicommi. Angel. in. l. 1. & 2. ff. de libera. cau. las. in. l. exigendi. numer. 9. C. de procura. Ratio est, quia spurij non sunt de familia, vel cognatione, neque personæ coniunctæ dicuntur. 1. si spurius. 1. hac parte. ff.

re. ff. unde cognati. tutelis. vbi Bar. ff. de cap. dimi. & in l. pronun-
-ciatio. §. familiae. ff. de verbo. signi. Bal. in l. humanitatis. nu. 44. C.
de impub. & alijs subfti. Feli. in. c. in praefentia. nu. 22. de proba. quæ
est optima declaratio ad. d. l. exigendi. & ad. l. sed & hæ personæ. ff.
de procura. & ad. l. 10. tit. 5. par. 3. & l. 5. tit. 8. lib. 1. Fori.

- 86 ¶ 26. ampli. per rationem proximè dictam; quòd spurij cùm non
sint de genere; neque de familia; vel cognatione armis sui generis
& familiae vti non poterint, neque insignijs nobilium. Bar. de insi-
gni. & armis. nu. 10. Guido Papæ decisione. 580. incip. an bastardus.
Decius. consi. 85. & diligenter Tiraque. tracta. de nobili. c. 15. nu. 13.
Nicolaus de Vbal. in tracta. de succe. ab intest. 1. par. nu. 53. Gabri. Pa-
lao. de filijs nothis. c. 60. nu. 6. vbi inquit, quòd spurius gentilitia
arma; & insignia familiae non possit ferre, sed in Gallia; & Germa-
nia; & in alijs prouincijs. linea quædam transuersa ponitur in scuto,
quod est signum iniustorum natalium. Otallora de nobili. 2. parte.
3. partis. c. 3. nu. 3. Franc. Marc. decisio. 1140. incip. quæritur an arma
parte. 1.

- 87 ¶ 27. ampliatur, quòd filius spurius seu naturalis in feudo, simili-
ter non succedit. c. 1. §. naturales, si de feudo fue. contro. inter domi.
& agna. vassa. Bar. in l. ex facto. nu. 7. ad Trebe. Bal. in l. generaliter.
§. cùm autem. nu. 2. C. de insti. & subfti. sub condi. fac. & in l. eā quā.
nu. 39. C. de fideicommi. Alex. consi. 2. visis codicillis. nu. 11. volu. 1.
Abb. in. c. cū vintoniensem. nu. 2. de electio. Præpositus in. c. lator.
nu. 13. qui filij sunt legitimi. Guiliel. Vene. in. c. rainuntius. verbo.
vxorem nomine Adelasiam. decisio. 5. nu. 191. Pala. Rube. in. d. c. per
vestras. §. 10. nu. 4. fol. 89. & in l. 12. Tauri. nu. 21. & 38.

- 88 ¶ 28. ampli. spurium simili modo in Maioricatu, seu Ducatu, seu
Marchionatu nō succedere. tex. & glo. in. d. c. 1. §. naturales. Ioa. An-
dre. in regu. sine culpa. de regu. iu. lib. 6. Bal. in. d. l. eam quā. nu. 43.
Decius. consi. 269. consultus ab illustri. nu. 19. Barba. in. l. cum acu-
tissimi. nu. 261. C. de fideicommi. circa quod quàm plurima scripsit
89 Tiraque. de iure primigeniorum. quæst. 34. Et argumentum de feu-
do ad Maioricatum validum est, vt refert Pala. Rubi. in repe. rub. de
dona.

donā.inter vi.& vxō. §.69.nu.36.Couarru.lib.1.refo.c.15.nu.14.

- 90 ¶ 29.ampliatur, quòd neque ad successionem emphiteusis ecclesiasticę filij spurij, vel naturales admittuntur. Bald. vbi subdit rationem in.l.generaliter. §.cùm autem.nu.2.C.de insti.& substi. subcōdi.fac. idē in addi.ad Spe.tit.de locato.versū.emphiteusis Ecclesię.& in Authen.si quas ruinas.nu.3.C.de sacrosanct.Eccle.Bar.in.l.ex facto. §.si quis rogatus.nu.8.ff.ad Trebe. Ancha.conf. 306. circa primum.Alex.conf.128.consideratis verbis.nu.14.volu.1.Ias.in rep.l.2.nu.205.C.de iu.emphi. Vnde sequitur quòd si aliquis pro se, & filijs suis emphiteusin Ecclesiasticam accipiat, filij spurij ad talem emphiteusin non admittuntur. vt affirmat Alex. vbi supra.& Bar.in.d. §. si quis rogatus.vbi latè Ripa.num.62.& Barba.in. c. in præsentia. nu.100.de proba.glossator ordi.in.l.1.in fine.tit.1.lib.4.ordi.nisi in casu posito à Bal.in.d.l.eam quā.nu. 39.& in alijs quinque casibus, quos scripsit Bernar.Diaz de Luco, in regu. 231.incip. emphiteusi Ecclesiastica.
- 91

- ¶ 30.ampli.quòd filius spurius neque ad ius patronatus admittitur. Ita consuluit Bal.conf.375.incip.præmittendum. in fine volu.1. quem sequitur Cæsar Lambe.de iure patro.2.par.2.quæstionis principa.arti.26.nu.2. Rochus de Cur.de iure patro. verbo. competens alicui.nu.6.Præposit. in. c.1.nu.16.10. distinct. Ioan. Bertachi.in repletorio. verbo.Bastardus.in fine.Pala.Rub.in.c.per vestras. §.10.in fine.fol.90.de dona.inter vi.& vxō.glossator ordi.in.l.1.tit.6.de los Patronos.versū.pulchra est quæstio.lib.1.ordi.& in.l.1.versū.hinc etiā est.tit.1.lib.4.ordi. pro qua cōclusionē est.l. si patronus testamento. §. si quis nō mala mēte. ff.de bonis liber.Ratio huius cōclusionis est. Quia licet regulariter filij ad successionem iuris patronatus Ecclesiastici vocentur.c.filij vel nepotes.16.quæsti.7.c.quia clerici. de iure patro.Filiorum tamen appellatione in dispositione legali filij spurij vel illegitimi non continentur.l.cùm legitime. de statu homi.glo.singu.communiter recepta.in clementina vnica.in verbo. liberī de baptismo.glof.in verbo.volumus.in.c.statutum.in.2. de hæreticis.lib.6. Ioa.de Imo.in.l.ex facto. §. si quis rogatus.nu.56.ff. ad
- 92

M Trebe.

- Trebe, nisi in quinque casibus relatis per Alexa. confi. 60. visa legitimatone. nu. 19. volu. 2. Et quia vt dictum est, illegitimi nō sunt de
 94 domo, neque de familia, neque de cognatione. Et quia ius patronatus rebus spiritualibus est annexum. c. quanto de iudi. c. de iure. de iure patro. Sed patientes defectum natalium rerum spiritualium nō
 95 sunt capaces. c. 1. & 2. c. literas de filiis presbyterorum. c. 2. eo. tit. lib. 6. Per consequens ergo, neque capaces annexorum. l. quæ religio-
 96 sis. ff. de rei vendi. c. quod in dubijs de consecratione Eccle. vel alta. Item ius patronatus est honorificum, vt ex eius definitione cōstat,
 97 quā scripsit Abb. in rub. de iure patro. & Rochus de Cur. vbi supra in prin. sed spurij non admittuntur ad honores & dignitates. l. gene-
 98 raliter. §. spurios. ff. de decu. vt superius abundē dictum est. neq; ad ferendum testimonium admittuntur. c. præceptum. 22. quæsti. 5. glos. in. c. testimonium de testibus, præsertim in illis casibus, in quibus te-
 99 stes omni exceptione maiores requiruntur. vt refert Hippolitus sin-
 100 gu. 273. allegando Lodouicum Romanum & alios. Idem tenuit Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 10. num. 5. foli. 89. ex eo quod spurij in-
 101 famas infamia facti cēsentur. Bal. in. l. 1. in prin. C. de iure aure. annu. & in. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Ias. in. l. fratres. in fine. C. de inoff. esta. & in. l. si is qui pro emptore. nu. 260. ff. de vsu cap. Caccialup. in. l. si qua illustis. nu. 76. C. ad or-
 fi. Alexan. confi. 60. visa legitimatone. nu. 5. volu. 2. Tiraquel. de no-
 bili. quæsti. 15. nu. 14. c. si quis Anglorum. 56. dis. Quod nati ex merce-
 tricio sunt viles & degeneres, & ignobiles. l. regia. 2. tit. 6. par. 7. ibi. In-
 famado es de derecho aquel que no nasce de casamiento segun man-
 da la sancta madre iglesia. & sola infamia facti repellit aliquem à te-
 101 stimonio. glo. in verbo. turpitudinem. in. l. Cassius. ff. de sena. glos. 1. in. l. 1. ff. de his qui notantur infa. Bar. in. l. cunctos populos. nu. 12. C. de summa Trini. & fide Catho. vbi. Ias. 1. lectu. nu. 68. & 2. lect. nu. 51. Hippo. confi. 101. incip. illumina quæso. nu. 8. Ideo meritō spurij tā-
 quam infames ad testimonium non admittuntur (vt dictum est) Vn-
 de singulariter affirmat Isernia in. c. 1. §. iniuria de pace iuramento
 firmam. in vsu. feu. quem sequitur Thomas Grammati. decisio. 37.
 num.

102 nu.10. Quod tenetur a cione iniuriarum, qui alium vocat spurium, licet sit spurius. quod prius tenuit Abb. in.c.cum te.num. 27. de re iudi.

103 ¶ 31. ampliatur, filios spurios simili modo non succedere in ius retrahendi rem autam, vel paternam venditam, pro eodem pretio, pro quo fuit vedita, vt concludit Andr. Tiraque. de vtroq; retractu. §. 1. glo. 8. in prin.num. 6. Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 10. num. 3. glossator ordin. in.l. 1. vers. infertur. 2. tit. 1. lib. 4. ordi. Ratio euidens est, quia ob id ius retractus fuit institutum & inuentum, vt res vendita in familia, vel cognatione remaneat, Sed spurij non sunt de cognatione & familia. l. si spurius. l. hac parte. ff. vnde cogn. l. tutel. Vbi Bar. ff. de cap. dimi. idem in. l. pronuntiatio. §. familiae. in prin. ff. de verbo. signi. Bal. in. l. si. C. de verbo. signi. & in. l. humanitatis. num. 44. C. de impub. & alijs substi. Alexa. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 56. ff. ad Trebe. Neq; spurij merentur nuncupari filij. Authen. ex complexu. C. de incest. nup. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. colla. 7. & quia retractus sequitur per omnia ius successionis, vt late scripsit Tiraque. in. d. tractatu. §. 26. in prin. Pala. Rub. in. l. 73. Tauri. num. 3. Sed successio spurijs non competit, igitur neque retractus. & ita intelligenda est l. 13. tit. 10. lib. 3. fori. & l. 6. & 7. tit. 7. lib. 5. ordi. & 230. stili. & l. 70. cum sequen. Contrariam vero sententiam tenuit glo. in verbo. cambiar. in. d. l. 13. tit. 10. lib. 3. Fori. quod spurij admittantur ad retractum. & Pala. Rub. in. l. 9. Tauri. num. 12. & Cifuentes in. l. 70. Tauri, quæsti. 5. quæ opinio mihi nunquam placuit, nisi intelligatur in re vendita à matre, cum ei spurij sint hæredes: & per consequens à retractu non repellendi.

108 ¶ 32. Ampliatur, quod neque filij spurij succedunt in ius accusandi mortem patris. Bald. in. l. id quod pauperibus. num. 36. C. de sacrosanct. ecclesi. & in. l. quisquis. num. 6. C. ad. l. Iuli. maiest. & in. l. cum acutissimi. C. de fideicommi. Hanc fatetur esse communem opinionem Iacobus de Villal. in. l. 22. tit. 1. par. 7. parte. 2. §. 42. num. 7. & 9. vbi disputat an idem sit in filijs na-

turalibus. Contrarium consuluit, & malè Carolus Ruinus, confi. 9. incip. quæstio prima. nu. 6. & 7. vol. 4. qui in hoc, meo iudicio, meretur reprehendi.

- 109 ¶ 33. ampli. spurios in paternis dignitatibus, atque beneficijs ecclesiasticis, citra dispensationem Apostolicam minimè succedere. c. præsentium. c. ex transmissa. c. Michael. c. dilectus. de filijs presbyt. c. ex parte, a, de testi. c. Apostolica. 8. quæstio. 1. glo. in verbo. volumus in. c. statutum. in. 2. de hæc. lib. 6. Vnde inquit Inno. in. c. dilectus. in. 3. de præbendis. quòd si aliquis filius sacerdotis à summo Põ tifice sit dispensatus ad omnem dignitatem obtinendã, non obstãte defectu natalium, quòd propter hanc dispensationem, non poterit habere beneficium ecclesiasticum, nisi de eo specialem dispensationem obtineat. Quod sequitur Feli. in. c. veniens. in. 1. de accusa. Hippo. singu. 293. incip. bastardus. Ratio est, quia omnes dispensationes sunt exorbitantes à iure communi, & odiosæ. c. non potest. de præben. lib. 6. c. 1. §. fi. de filijs presby. eo. lib. Ideo huiusmodi dispensationes sunt restringendæ. l. cùm quidam. ff. de lib. & posthu. reg. odia. de regu. iu. lib. 6. Et quod dictum est de filijs presbyterorum, idem & meritò, dicendum est de eorum nepotibus etiam legitimis ex filio spurio natis, qui ad beneficia ecclesiastica, & ad dignitates habendas nõ admittuntur. c. ad extirpãdas. vbi glo. & Inno. & Abb. nu. 8. de filijs presbyterorũ. glo. in. d. c. Apostolica. ne beneficia ecclesiastica iure hæreditario possideantur. c. 1. de præben. c. ex transmissa. c. conquerente. de filijs presbyterorum. & ne sanctuariũ Dei iure hæreditario habeatur. c. ad decorem. de institu. c. consuluit de iure patronatus plures alias rationes scripsit Petrus Rebuffus in praxi bene. tit. de dispensa. super defectum natalium. in prin. quod hodie extenditur & ampliatur per extrauagantem Clementis. 7. quod nullo vnquam tempore neque mediatè, neq; immediatè filius, vel nepos clerici beneficia ecclesiastica patris, seu aui habere poterit: quam extrauagan. refert Rebuffus, vbi supra. nu. 24. & Doctor Nauarro, in. c. si quando. de rescriptis. in quo loco de verbo ad verbum prædictam extrauagantem refert.

- 115 ¶ 34. ampliatur, nec spurios in Regno, Ducatu, vel Maiorica-
tu, legitimis filiis etiam non existentibus, succedere. c. 1. §. natu-
rales. vbi glos. si de feudo fuerit contro. inter domi. & agna. val-
sal. Bal. in l. eam quam. num. 43. C. de fideicommi. Barba. in l. cum
acutissimi. num. 271. C. de fideicommi. Decius consi. 269. consul-
tus ab illustri. num. 19. Tiraque. de iure primi geni. quæstio. 34.
- 116 Ratio est, vt pluries dictum est, quia illegitimi non dicuntur de do-
mo, neque de cognatione parentum. l. si spurius. ff. vnde cogni-
ta. Bar. in l. tutelam. in prin. de cap. dimi. & in l. pronuntiatio. §.
familia. de verbo. signi. & in l. si. C. eo. tit. & in l. humanitatis.
num. 44. C. de impub. & alijs sub sti. Alexan. in l. ex facto. §. si
quis rogatus. nu. 56. ff. ad Trebel. Tiraque. de nobili. c. 15. nu. 12.
nonnullos tamen illegitimos ac spurios in Regnis successisse legi-
mus: vt fuit Artaxerxes, & Alexander, Sæuerus Imperator, & Ale-
xand. à Medicis Dux Florentiæ, & Constantinus Magnus Impe-
rator. & Rex Darius, & Enrricus secundus Rex Castellæ, & Fer-
dinandus Rex Neapolitanus. & Ioa. Rex Portugalliæ, & Rami-
rus primus hoc nomine, & alij plures, quos refert Gabri. Palæot.
de filiis nothis. c. 66.
- 118 ¶ 35. ampli. spurios ad legitimas tutelas non admitti, neque in
testamento paterno filiis legitimis tutores dari posse. l. testamen-
to tutores. ff. de testamentaria tutela. vbi glos. & glos. in verbo.
parentibus. in l. 1. vbi Bar. ff. eo. tit. Idem Bar. in consi. 143. incip.
Paulus in fine. Alex. consi. 4. ponderatis verbis. vol. 4. Ruinus
consi. 9. incip. quæstio prima. num. 4. vol. 4. Ratio est, quia hi
ad legitimam consanguineorum tutelam admittuntur, qui ad eo-
rum successionem à iure vocantur. l. 1. l. tutela legitima. ff. de le-
giti. tuto. & in §. vnico. insti. de legi. patro. tute. & in §. vnico.
insti. de legi. paren. tute. Sed spurij ad hæreditatem consanguineo-
rum ab intestato non vocantur (vt superius abundè demonstraui-
mus) ergo neque ad eorum tutelas.
- 120 ¶ 36. ampli. spurios neque in ius funerandi, seu sepeliendi in se-
pulchro parentum succedere. l. si sepulchrum. huius sepulchri. C. de

reli. & sumpt. fune. Syluester. in verbo. sepultura. quæstione. 8. dis. 4. ratio est, quia ius sepeliendi competit hæredibus, & his qui sunt de
 121 cognatione, & familia: sed spurij non sunt, neque esse possunt hæredes, neque de cognatione, & familia, vt superius pluries dictum est, ideo eis hoc ius sepeliendi non competit.

122 ¶ 37. ampliatur, spurios non excludere substitutum. l. generaliter. §. eum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Latè Bal. in l. cum acutissimi. num. 7. vbi Barba. num. 219. C. de fideicommi. Tiraquel. in l. si vnquam. in verbo. suscepit liberos. num. 56. C. de reuocanda. dona. Carolus Rui. consi. 87. quia Mathæus. num. 13. volu. 3. & in consi. 106. num. 5. volu. 3. Gabriel Palæot. de filiis nothis. c. 34.

123 ¶ 38. ampliatur, quod vsque adeo spurius est incapax ad bona paterna obtinenda, quod ea non poterit tempore. 10. annorum inter præsentēs, & 20. inter absentes præscribere, etiam si spurius arbitretur se esse legitimum. l. nemo potest. Vbi optima glo. ff. de vsu cap. pro legat. Bal. in l. nullo iusto. num. 4. C. de rei vendi. & in l. id quod pauperibus. num. 34. in fine. C. de epis. & cler. & in c. 1. §. naturales, si de seu. fuerit contro. inter domi. & agna. Hippo. singu. 478. inci. spurius. glos. in l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. Sali. in l. 1. C. de vsu cap. pro hære. Alex. in addi. ad Bar. in l. 1. ff. de iure fili. idem Alex. consi. 74. circa primum. in fine. vol. 3. Franc. Bal. de vsu cap. in. 4. parte quintæ partis principalis, quæstio. 28. Gabriel Palæotus de filiis nothis. c. 51. Pilipp. Cor. consi. 236. num. 4. volu. 2. Cifuentes. in l. 9. Tauri. Ratio est, quia præscriptio sine iusto titulo minimè procedit. l. celsus. ff. de vsu cap. l. nullo iusto tit. C. de rei vendi. l. diutina. C. de præscrip. longi tem. & in prin. & in §. error. insti. de vsu cap. l. 9. tit. 29. par. 3. Sed iustum titulum spurius habere non poterit, videlicet nec pro hærede, nec pro legato, nec pro donato titulus ei competit, & tali titulo ius resistit. Ergo præscriptio à filio spurio fieri nō potest, præsertim quod expressè leges prohibent hæreditatis paternæ dominium in filios spurios transferre, vt in principio dictum est, per consequens ergo videtur prohibere vsucapionē, seu præscriptionē.

125 ac, alienationis enim verbum vsucapionem continet. vt inquit. l. alienationis

- nationis verbum. de verbo. sign. l. vbi lex inhihet. ff. de vsucap. l. 3. §. res quæ. ff. ad treb. vbi est glo. sing. in. d. l. vbi lex quod cū prohibita sit alienatio rerū minoris, per cōsequēs earū vsucapio est prohibita, quā glo. dixit esse notabilē Bar. ibi. & Abb. inc. cū nō liceat. nu. 7. de præscriptionibus. Nicola. Euerar. in topicis iuris. c. 52. Ias. in Authē. res quæ. in prin. C. cōmunia. de lega. Vnde videtur dicendum, quod prohibita alienatione à testatore, per cōsequēs censeatur prohibita vsucapio. l. 2. vbi glof. & Bar. C. de vsucap. pro emptore. & Bar. in d. l. vbi. lex. glof. & Ange. in. l. 1. de præscrip. longi. tē. Ias. in. dic. Authen. res quæ. in prin. Ideo quemadmodum dos non potest alienari, vt in. l. 3. de fundo dotali. l. lex Iulia. ff. eo. tit. l. 1. C. eo. tit. & in prin. insti. Quibus alienare licet, vel non: ita neque præscribi, si de facto à marito fuerit alienata. l. si fundum. ff. de fundo dota. ibi. pertineat etiam ad huiusmodi acquisitionem. l. in rebus. C. de iure do. ibi. siue per vsucapionem. & dicta. l. cū notissimi. §. illud. de præscrip. 30. vel. 40. anno. Ias. in rub. sol. matri. ff. 2. lectu. in prin. ex quibus omnibus habemus spurios bona paterna non posse præscribere. Contrariam verò sententiam tenuit Ange. in. d. l. nemo potest. ff. de vsucap. pro legato, allegādo. glo. si. in. l. 1. ff. de vsucap. pro dote. Sed hæc opinio Angeli poterit procedere in præscriptione. 30. vel. 40. annorum. In qua saltem quantum ad ius excipiendi, non requiritur titulus. quod secus videtur quod ad effectum agendi. l. si quis emptionis. C. de præscrip. 30. vel. 40. anno. glo. & Doct. in. c. 1. de præscriptionibus ita tenuit Bal. in. d. l. nullo iusto. num. 4. & in. d. l. id quod pauperibus. nu. 34. & Hippo. singu. 478. incip. spurius. à fortiori ergo dicendum est de præscriptione immemoriali, de qua. l. hoc iure. §. ductus atque. ff. de aqua. plu. arce. c. super quibusdam. §. præterea. de verbo. signi. c. dudum. de decimis. c. 1. de præscrip. lib. 6.
- ¶ 39. ampli. quod filio spurio de facto à patre hærede instituto, non competit remedium. l. si. C. de edicto diui Adri. tollen. Ita Bal. in. l. 2. ff. de peti. hære. & in. l. si. C. fami. herci. & latē Vbertus Zucar. in repetitione. d. l. si. C. de edicto diui Adri. tollen. nu. 350.

- 132 ¶ 40. ampliatur, spurius non succedere in ius compromittendi, quando viget statutum prout in ciuitatibus Italiae, quod super con-
trouersijs & litigijs inter consanguineos ortis, fiat compromissum.
ita Bal. in. d. l. id quod pauperibus. num. 36. & in. l. cum acutissimi.
num. 8. C. de fideicommi. Guiliel. Bene. in. c. Rainutius, in verbo.
declera. num. 13. de testa. Hippol. singu. 467. incip. viget statutum.
Feli. in. c. in praesentia. num. 22. in fine. de proba. vbi hanc dixit esse
communem opinionem. Et Petrus de Rauena in Alphabeto au-
reo. verbo. bastardus. Robertus Maranta de ordine iudiciorum. fol.
196. num. 20. col. 1. Ratio est, quia spurius non est coniunctus, vt sa-
pe dictum est. & inter cōiunctos viget praedictum compromissum.
- 133 Contra hoc expresse consuluit Carolus Rui. consi. 9. incip. quæ-
stio. 1. volu. 4. nonnullis motiuis & rationibus motus. Quod sanè
consilium nullo modo potest sustineri, nisi tale compromissum sit
inter coniunctos & cognatos ex parte matris, quo casu bene ad cō-
promittendum spurius & coniuncti compelluntur: vt concludit
Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 50. ff. ad trebel. & in consi.
60. num. 8. 2. volu.
- 134 ¶ 42. ampliatur è conuerso, quodd neque pater succedit filio suo
spurio. Azo in summa. C. de hære. insti. Bal. in Authen. licet. C. de na-
tu. lib. dicens quodd ex eo quodd inter patrem & filiū nullum ius co-
gnationis reperitur; ideo inter eos non datur successio. l. si spurius.
- 135 l. hac parte. ff. vnde cognata. Hanc nostram ampliationem tenuit Bart.
in. l. si. nu. 5. ff. de his quibus vt indig. Matthesi. de succe. abintesta. 2.
membro. 2. arti. princi. nu. 6. Ias. in. §. poenales. nu. 61. insti. de actio.
Guiliel. Bene. in. c. Rainutius. verbo. vxorem nomine Adelasiam.
nu. 133. de testa. Caccial. in. l. si qua illustis. nu. 77. C. ad Orfi. Et quia
successio ascendentium & descendentium per omnia ferè æquiparatur,
- 136 & ad paria iudicatur l. nam etsi parentibus. ff. de inoffi. test. Auth. de
hære. & falci. §. primū itaq;. coll. 1. Authe. vt cum de appella. cogno.
§. siue igitur. coll. 8. l. 6. Tauri. & pater & filius sunt correlatiui, &
statutū in vno, per consequens censetur statutū in reliquo. l. si. C. de
- 137 in dic. vidui. tollen. l. si. ff. de accepti. Bar. in. l. si. C. de exacto. tribu.
bu. lib.

- lib. 10. latè Hipp. in l. circūcidere i. seruo. nu. 4. cum sequē. ff. de sica.
- 139 ¶ 43. ampli. spurium non solum in foro exteriori, sed etiam in foro conscientia, non posse relicta, seu donata à parente obtinere. Sed statim ea restituere esse obnoxium. Bar. in l. si. nu. 9. ff. de his quibus ut indig. Frater Domini. Soto de iusti. & iu. lib. 4. quæst. 5. arti. 1. ad 4. argu. Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 3. nu. 8. Ratio est, quia omnis lex humana iusta condita ab habentē potestatem, quæ disponit per rationem, & non per præsumptionem, obligat in foro conscientia. Inno. in. c. quia plerique. in fine de immuni. eccle. Bal. post glo. ibi. in. c. quæ in ecclesiarum. de constitutionibus. & in l. cum quis. nu. 14. C. de iu. & fac. igno. & in l. quidam cum testamento. §. illo videlicet. C. de nece. ser. hære. insti. Bar. in. l. si quis pro eo. nu. 91. ff. de fideiussor. in l. nemo martyres. C. de sacrosan. eccle. Melius in rub. de acqui. hære. vbi Ias. nu. 24. & in l. si post diuisionem vbi Ias. nu. 6. C. de iu. & fac. igno. Idē Ias. in l. si. nu. 14. C. vnde legi. Abb. in. 2. proœ. decre. nu. 4. & in. c. 1. nu. 9. de const. Vbi plenē Feli. nu. 47. quod auctoritate sacra scripturæ probatur, Prouerb. c. 8. Per me Reges regnant, & legum conditores iusta decernūt, quod transumptiue habetur in epistola inter claras. C. de summa trini. & fide catho. & Prouerb. c. 21. Cor Regis in manu Dei est, & vbi voluerit inclinabit illud. & in lib. 1. Regū. c. 13. habetur, qui nō obedierit principi morte moriatur. c. 2. de maior. & obed. & etiā statuta municipalia iusta seruanda sunt, & obligant in foro conscientia. glo. est singu. 1. in ordine, in. c. quæ in ecclesiarum. de consti. quā Bal. ibi dixit nō esse. alibi Ias. in l. si. nu. 14. C. vnde legi. & in d. l. si post diuisionem. nu. 8. & in rub. de acqui. hære. nu. 24. Sed prædictæ leges prohibentes filios institui, sunt iustæ & cōditæ ab habētē potestatē legē condendi. l. si. C. de legi. ibi. leges condere Imperatori concessum est. §. sed & quod principi placuit. insti. de iu. natu. & ciui. Et has leges esse iustas in li mine huius. c. apertius ostendimus. ideo in conscientia meritō sunt seruandæ. Sed in hoc Frater Domini. de Soto, salua eius summa stimatione & auctoritate, sua opinione fuit deceptus, dicens quod de iure cōmuni nihil expressum reperitur, quo parentes prohibeantur

extra testamentū filijs spurijs, aut viuentes donare, aut morietes relin-
 quere. & ita donationis titulo, vel quouis alio extra testamentū
 pater filio spurio recta cōscientia poterit largiri, & filium citra pec-
 catum bona paterna possidere. Ita Dominicus à Soto in d. quæst. 5.
 art. 1. ad. 4. argu. Miror equidem doctissimū & religiosissimum vi-
 rum hunc magnū errorem protulisse, cū sint, ll. regia & iuris cō-
 munis contrariū expresse probātes. videlicet. l. si quis incesti. C. de
 incest. nup. ibi. neq; superstes donet, neque moriturus relinquat. l. 1.
 C. de natu. lib. ibi. quicquid talibus liberis pater donauerit. l. 10. tit.
 13. par. 6. l. 9. Tauri. Bar. in l. si is qui ex bonis. in fine. ff. de vul. & pup.
 substi. Decius confi. 311. in casu proposito. Sed cū sit extra cancel-
 los suæ professionis Frater Dominicus à Soto aliquantulum eius
 error subleuandus est. Quo in loco aliud nō minus erroneū, quā
 145 falsum scripsit, dicens, quōd legitimis filijs non existentibus, pater
 filijs ex adulterio conceptis omnia bona sua poterit dare, & per cō-
 sequens amicus, cuius fidei bona sua testator cōmisit, vt det filio ex
 adulterio genito, quōd talis amicus. licite ac iuste filio adulterino
 hæc bona poterit dare. Quod vtrūq; mea quidem sententia, & o-
 mnium recte sentientium, falsissimum esse censeo. quod euidenter
 apparet ex l. 1. §. siue itaque. C. de natu. lib. ibi. aut si non existant fi-
 sci iuribus vendicabunt. l. 10. tit. 13. par. 6. l. si. C. de natu. lib. l. 9. & 10.
 Tauri. Quod aliter est in filio naturali, legitima prole non existēte,
 146 qui naturalis ex testamento omnium bonorum sui patris est capax.
 Authen. licet. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §.
 nec igitur. vers. si filius non habuerit. coll. 7. l. 8. tit. 13. par. 6. etiam si
 ascendentes testatori existant. l. 10. Tauri, quæ in hoc est nimis sin-
 gu. quā plenius supra in materia succellionis naturalium exposui-
 mus. Quod ad restitutionem verò attinet, filius spurius, qui contra
 legis humanæ prohibitionē bona paterna possidet, ea in cōsciētia
 147 nulla iudicis sententia expectata restituere tenetur. Ita Dominicus
 à Soto vbi supra. Segura in l. cohæredi. §. cū filia. nu. 124. ff. de vul.
 & pupi. substi. Couarru. in d. §. 5. nu. 8. & ratio est de qua supra, quia
 agit contra prohibitionem legum ciuiliū, quæ in foro conscien-
 tiæ

- 148 *tiæ obligant, vt dictum est, neque dictæ conelusioni obstat quòd tales leges sint pœnules & odiosæ. & ob id ante iudicis cõdēnatio- nē in conscientia ad restitutionē nō obligare.* Sanctus Thomas. 2. secundæ quæstio. 62. arti. 3. Syluester in summa. verbo. lex. quæst. 9. fallen. 7. Bal. in. d. l. id quod pauperibus. nu. 22. & in. l. post decisio-
- 149 *nem. in fine. C. de funglo. vulgata. in. c. fraternitas. 12. quæst. 2. quam dicit singu. Bal. in. d. l. post decisiōem. in fine. & in. l. 2. C. de vecti. & commi. & in. d. l. id quod pauperibus. nu. 22. Ioa. de Imo. in. l. si pe nē. ff. de condi. inde Romanus in rub. ff. de arbi. Ias. in. l. si. num. 16. C. vnde legi. & in. d. l. si post diuisionem. nu. 7. & in. l. ex hoc iure. in fi ne. ff. de ius. & iu. Decius in. l. quod à quoquam. nu. 3. ff. de regul. iu. Abb. in. 2. proce. decre. nu. 4. & in. c. 1. nu. 10. de consli. vbi Fel. nu. 43. quinque fallentias ad dictam glo. scripsit. Idē Abb. in. d. c. quia ple- rique. nu. 41. & in. c. Reinaldus. nu. 25. & in. c. tuam. nu. 3. de pœnis. & in rub. de appell. nu. 16. & in. c. si. nu. 6. de sepulturis. & in. d. si egres- sus. in fine. de iniurijs. Optimè Fel. vbi quinque rationes, & totidem fallentias refert in. c. audiuius. de simonia. Hippo. in. l. patre, vel marito. num. 6. ff. de quæstio. Adria. Papa. in quolibeto. 11. Nauarro, in. c. sacerdos. nu. 148. de pœnitentijs. dis. 6. Castro de. l. pœnali. lib. 2. c. 9. Dominicus à Soto de iust. & iu. lib. 1. quæst. 6. arti. 6. Couarru. super. 4. 2. parte. c. 8. §. 5. nu. 8. Berna. Diez de Luco, in regu. 344. in-*
- 150 *cip. pœna. Cui obiectioni facile possums respondere, quòd d. gloss. & sequaces procedunt in legibus pœnalibus, quæ executionē iudi- cis requirunt, & non in legibus pœnalibus, quæ non requirunt aliquem actum iudicis, sed quempiam inhabilem & incapacem alicuius actus reddunt. Quo casu ille inhabilis & incapax absque aliqua iudicis sententia ab illo actu tenetur abstinere, pro vt est in casu nostro. Vel aliter dicendum esse censemus, quòd prædi- ctæ leges non solum sunt pœnales, sed etiam impeditiua trans-*
- 151 *lationis dominij: veluti si pupillus donaret, vel simoniacus, vel vsurarius aliquid cum vsura susciperet. c. dilectus. c. sicut. de simo- nia. c. cum tu. c. consuluit. c. quia frustra. de vsuris. Qui vsurarij, vel simoniaci in foro animæ absque aliqua iudicis condemnatione*

res simoniā, vel vsura adquisitas restituere tenentur; idemque, meo iudicio, dicendum est in casu, in quo testatoris amicus ab eo fuisse rogatus & institutus sub conditione, vt filio suo spurio post eius mortem hæreditatem restituat: quod talis amicus in foro animæ dicta bona non poterit retinere, neque filio spurio dare, iuxta præceptum testatoris. Ita Bar. in l. si. nu. 9. ff. de his quibus vt indig. Feli. in c. intimauit. num. 4. de testibus. Syluester in verbo. filij. questio. 4. in fine. Dominicus à Soto de iusti. & iure. lib. 4. quæst. 2. arti. 1. ad quartum argu. 2. col. Summa rosæ, in verbo. filij. vers. quæro quod debeat. Segura in l. cum filia. §. cohæredi. nu. 124. ff. de vul. Bernar. de Luco in practica crimina. c. 58. in fine. Gregor. in l. 13. tit. 7. par. 6. qui in hoc reprehendit, & meritò, Couarru. in 4. 2. parte. c. 8. §. 5. nu. 9. qui affirmat, quòd hæres scriptus, qui promiserat testatori restituere hæreditatem filio suo spurio, in foro conscientia non tenetur ad restitutionem, donec à iudice fuerit cõdemnatus. Quam opinionem sequutus fuit glossator ordi. in l. 22. circa finem. tit. 3. de los Perlados. lib. 1. ordi. qui in hoc ambo merentur reprehendi. & est rex expressus aduersus eos, in l. prædonis. ff. de peti. hère. Verba huius legis sequentia sunt; Prædonis loco intelligendus est, qui tacitā fidem interposuerit, vt non capaci restituat hæreditatem. Et ratio primæ partis huius conclusionis est, quia si amicus spurio bona restitueret, ageret contra prohibitionem legis ciuilis, de qua in l. 1. §. siue itaque. C. de natu. lib. ibi. neque per alium, vel interpositā personam. l. si quis incesti. in prin. C. de incest. inup. & leges, vt sepe dictū est, in foro animæ obligant. Et contra opinionem egregij Doctoris de Couarru. est euidentis ratio. indubitatum est sine voluntate & consensu veri domini, quempiam in foro animæ rem suam retinere non posse. l. nunquam nuda. l. si seruus. ff. de acqui. rerum domi. l. si quis vi. §. differentia. ff. de acqui. posse. Sed in casu proposito voluntas testatoris, ex qua dominium causatur, non interfuit, sed potius voluntas expressa contraria, videlicet quòd amicus bona non retineat, sed spurio restituat, ergo quum dominium non obtineat, consequens est, vt restitutioni in foro animæ

animæ sit obnoxius, vt expressè tenuit Bar.in.d.l.fi.nu.9. & Fel.in
 d.c.intimauit.nu.4.& in.c.de quarta.nu.33. in fine de præscriptio-
 nibus.Sed si absolute absque aliqua lege, & cōditione bona à testa-
 154 tore amico suo fuerint relicta, quamuis testator habuisset certā si-
 duciam,quòd amicus filio spurio esset restitutus, & sit aliqua ve-
 risimilis cōiectura, q̃ alioquin bona amico nō fuissent relicta, ami-
 cus tamen licet ac iuste in foro animæ dicta bona poterit retinere.
 Ita affirmat Dominicus à Soto vbi supra. Et ratio est, quia illa vo-
 luntas, vel illud testatoris propositum in mente retentum, neque
 155 verbis,nec alio quouis modo expressum,nihil prorsus operatur.l.fi
 repetēda.C.de condic.ob cau.l.fi mater.C.de dona.ante nup. l. de-
 dit tibi. §. si quis quasi. ff. de condi.cau.data.cau. non se. Est & alia ra-
 tio, quia quædam tantum præsumptio de institutione facta de ami-
 co inest, quòd ob id bona ei fuerunt relicta, vt daret filio suo spu-
 156 rio. Quæ quidem præsumptio in foro conscientie non obligat. In-
 nocentius in. c. quia plerique. in prin. de immunitate ecclesiarum.
 Bal.in.l.cum quis.nu.14.G.de iu.& fac.igno.& in.l.ca quæ.nu.2.C.
 de condi.Inde Abb.in.c.is qui fidem. de spōsa.Decius in.c.1.nu.18.
 prima lectu.& in.2.nu.10.de consti.& in.c.nouit.nu.10. de iudicijs.
 & in.d.l.si post diuisionem.nu.6.& in rub.de acqui.hære.nu.25. vbi
 optimam huius conclusionis reddit rationem. Et ratio rationis est,
 quia forus conscientie, est forus boni & æqui coniuncti, tribu-
 157 nal veritatis & non fictionis.Bal.in.l.vnica.nu.6.C.de confessis.& in
 c.mulieri.de iureiurando.in quo loco inquit, quòd conscientia est
 158 quædam consonantia animæ ad Deum ex concordia spiritus & vo-
 luntatis.Plures alias notandas conscientie diffinitiones refert abū-
 de Ias.in.d.rub.de acqui.posse.nu.20.ac melius in. §. sed iste quidē.
 nu.101.cum sequen.insti.de actio. Cui verò horum bonorum resti-
 tutio est facienda tam in foro contentioso,quàm in foro conscien-
 tie pro vera intelligentia distinguendum est. Quod quando publi-
 cè ac palàm contra legis prohibitionē à testatore bona fuerunt re-
 159 licta amico, vt illa restituat suo filio spurio.Hoc casu venietibus ab
 intestato bona sunt restituēda, sin autē clam & occultè fuerūt ami-
 co reli-

- co relicta, fiſco ſunt reſtituenda. l. non intelligitur. §. ſi quis palam. ff. de iure fiſci. l. in tacitis. l. Lucius. §. in teſtamento. ff. de lega. pri. l. ſi in fraudem. ff. de his quibus vt indig. l. etiam. C. ad legem falci. glo. Bar. & alij in. l. hæreditas. C. de his quibus vt indig. Bar. Bal. Ange. & Salic. in. l. ſi pater. C. de hære. inſti. Melius idem Bar. in. l. ſi num. 8. C. de his quibus vt indig. & in d. l. Lucius. §. in teſtamēto. & in. l. i. C. de natu. lib. Decius cōſi. 311. viſo propoſito. nu. 5. Frā. Mar. in deciſio. 256. in cip. quæritur. vol. 1. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 43. &
- 160 ratio diuerſitatis inter prædictos caſus eſt, quia plus deliquit qui clam deliquit, quàm qui publicè & palam. l. non exiſtimo. ff. de admi. tuto. l. ſi. ff. de ri. nup. Abb. ſingu. in. c. cū quidam. nu. 3. de iure
- 161 iu. Et an prædicta bona ad fiſcum eccleſiæ, vel ad fiſcum regiū pertineāt. Bal. diſtinguit, quòd ſi eſt clericus delinquens ad fiſcum eccleſiæ bona pertinent; ſin autem laicus ad fiſcū regium, in. l. ſi quis preſbyter. in. 2. C. de epiſ. & cler. & in l. teſtamenti factio. ff. de teſta. Feli. in. c. quia v, nu. 3. de iudicijs. Segu. in. l. 3. §. ſi. num. 545. ff. de lib. & poſthu. Chaſſane. in conſue. Burgun. rub. 8. §. 5. nu. 8. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 39. nu. 9. Couarru. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 5. num. 10. Anto. Go. in. l. 9. Tauri. nu. 29. Didacus Perez in. l. 21. verſi. quæritur. vltèrius tit. 13. lib. 1. ordi.
- 162 ¶ 44. ampl. quòd non ſolum ſpurius, ſeu amicus ad reſtitutionē rerum tenetur, iuxta diſtinctionem ſuperius traditam: ſed etiam ad fructus perceptos & percipiendos. l. cum qui tacitam. ff. de his quibus vt indi. ibi. fructus quos ante litem motam perceperit reſtituere. l. prædonis. ff. de peti. hære. hiſce verbis: Prædonis loco habetur, qui fidem ſuam interpoſuit, vt reſtituat hæreditatem incapaci. Sed
- 163 prædo tenetur reſtituere fructus perceptos & percipiendos. l. ſed & ſi lege. §. quod autē ait. ff. de peti. hære. l. ſi de poſſeſſione. C. vnde vi. c. grauis. de reſti. ſpo. l. 39. tit. 28. par. 3. Eodem ergo modo ille qui loco prædonis habetur: quemadmodum tenetur ad reſtitutionem rei, eodem modo ad fructus, qui ſunt partes rei. l. 4. ff. de vſu fruct.
- 164 declarat Iaſ. in. l. ſi quis filium familias. num. 6. ff. de acqui. hære. Decius in. l. in toto. ff. de regu. iu.